

ΣΤΕΛ. ΑΛΟΪΖΟΥ — ΑΝΔΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗ

ΟΛΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ

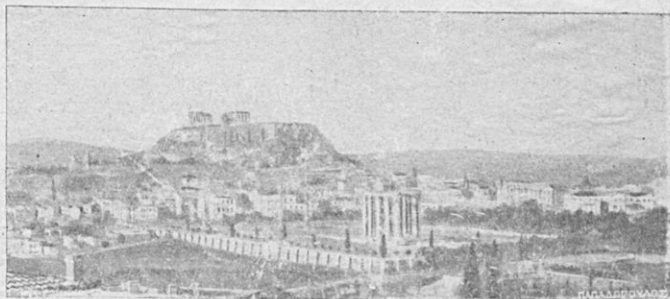
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ - ΑΤΛΑΣ

Α΄.

Η ΕΛΛΑΣ

ΜΕΤΑ 9 ΧΑΡΤΩΝ ΚΑΙ 135 ΕΙΚΟΝΩΝ

Διὰ τὴν Γ' καὶ Δ' τάξιν τοῦ Δημ. Σχολείου

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
1431

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α.Ε.
Ψηφιοποιήθηκε από το Ίνστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

5 69 ΠΑΒ

Μποϊας - Αρδρ. Τρίνιφι (Σ. 22.)

ΟΛΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ

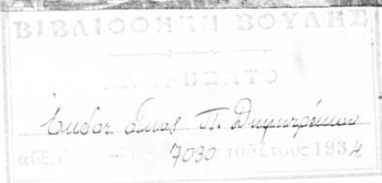
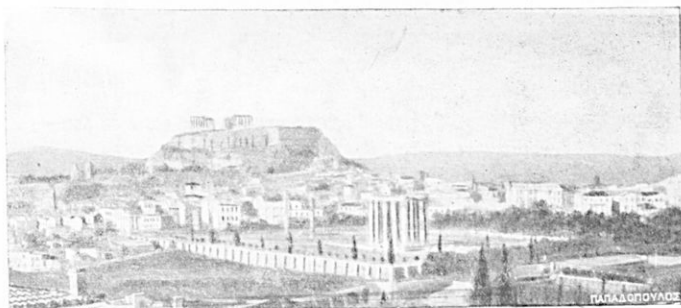
5 69 ΠΔΒ
Στέφανος - Ανδρ. Πρίντζης (Στέφ.)
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ-ΑΤΛΑΣ

Α΄.

Η ΕΛΛΑΣ

ΜΕΤΑ 9 ΧΑΡΤΩΝ ΚΑΙ 135 ΕΙΚΟΝΩΝ

Διὰ τὴν Γ' καὶ Δ' τάξιν τοῦ Δημ. Σχολείου

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΠΕΤΡΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α.Ε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Εθνικό Κέντρο Πολιτικής

002
418
ΕΤ24
1931

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με τόν Γεωγραφικόν "Ατλαντα δέν δίδομεν εἰς τὸ παιδί ὅλην τὴν ὕλην τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας. Σκοπὸς τοῦ "Ατλαντος εἶναι νὰ δώσῃ εἰς τὸν μαθητὴν ἀφορμὰς διὰ μίαν γενικωτέραν ἐξέτασιν τῆς ἀπεικονιζομένης χώρας. Πρὸς τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιμείνῃ ὁ διδάσκαλος πολὺ εἰς τὸ νὰ μάθουν τὰ παιδιά νὰ μελετοῦν τὸν χάρτην. Θὰ τὸ κατορθώσουν δὲ ἀσφαλῶς ἂν συνηθίσουν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ διδάσκοντος νὰ παρατηροῦν καὶ νὰ συμβουλευώνται τακτικὰ τὸν ὁδηγόν, τὸ ὑπόμνημα τοῦ χάρτου. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν κατορθώνουν νὰ κατανοοῦν εὐχερῶς τὸ μέγεθος τοῦ τόπου, τὴν ὄρεογραφίαν του, τὰ νερά του καὶ γενικὰ ὅλην τὴν φυσικὴν διάπλασιν τοῦ τόπου, ὅπως καὶ τὸ κλίμα του καὶ τὴν θέσιν του ἐν τῇ ὕδρογείῳ σφαίρᾳ. Ἡ κατανόησις τούτων θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξαγωγήν καὶ τῶν δυσκολωτέρων γεωγραφικῶν νόμων καὶ ἀληθειῶν, ἄνευ τῶν ὁποίων τὸ μάθημα τῆς Γεωγραφίας καταντᾷ ἀνιστόν καὶ ἀχρηστον.

Διὰ μίαν τοιαύτην ἀρτίαν καὶ πλήρη διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς Γεωγραφίας ὑποβοηθεῖ διδάσκοντα καὶ διδασκόμενον ὁ ἀνὰ χεῖρας "Ατλας. Διὰ νὰ καταστήσωμεν δὲ ἀκόμη τερπνότερον καὶ ἐποπτικότερον τὸ μάθημα, παραθέτομεν πληθὺς εἰκόνων παραστατικῶν τῆς ζωῆς ἐκάστης ἀπεικονιζομένης χώρας. Παραθέτομεν ἐπίσης συνοπτικῶς τὴν σπουδαιότεραν γεωγραφικὴν ὕλην ἐκάστου τόπου ὡς **ἐξαρμογήν** τοῦ μαθήματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

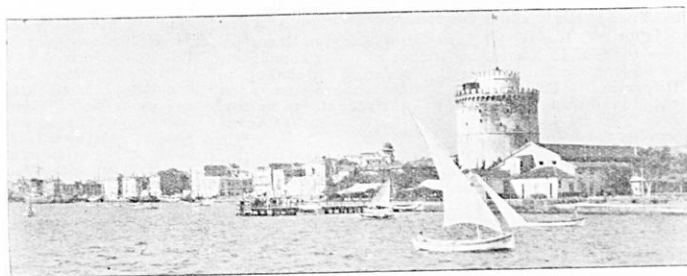
Χώρα	Σελίς
Μακεδονία	3
Θράκη	9
Θεσσαλία—Ήπειρος	21
Στερεά Έλλάς—Εύβοια	21
Πελοπόννησος	27
Κρήτη	39
Κυκλάδες	45
Νήσοι Ίονιοι καὶ Αἰγαίου	51
Διοικ. Διαίρεσις καὶ Συγκοινωνία	57

Κεφάλαιον	Σελίς
Μακεδονία	1
Θράκη	7
Θεσσαλία—Ήπειρος	19
Στερεά Έλλάς—Εύβοια	19
Πελοπόννησος	25
Κρήτη	37
Κυκλάδες	43
Νήσοι Ίονιοι—νήσοι Αἰγαίου	49
Γεν. Ἐπισκόπησις—Στατιστικαί	55

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.—Εἰς τὴν Θεσσαλίαν—Ήπειρον θέσατε ἀρ. τεύχους 3 ἀντὶ 4 καὶ σελίδας 13—18.— Ἡ Κρήτη ἀντὶ νὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ σελ. 31 κατὰ λάθος τυπογραφικὸν ἀρχίζει ἀπὸ σελ. 37.

I ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ο Λευκός Πύργος πού φαίνεται από το πλοίο μόλις μπαίνουμε εις τὸ λιμάνι, εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ, εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸ γνώρισμα τῆς Θεσσαλονίκης. Εἶναι ἓνα μεγάλο στρογγυλὸ κτίριο, παλαιὸ ἐνετικὸ φρούριο, πού σώζεται εἰς πολὺ καλὴ κατάστασι.

1. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.

Ἡ προκυμαία.

Ο Λευκός Πύργος.

2. Ἡ Ἐλευθέρη ζώνη τῆς Θεσσαλονίκης.

3. Ἡ ἀψὶς τοῦ Βαλερίου εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

4. Πῶς φαίνεται ἡ Θεσσαλονίκη ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνο.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Ἡ Θεσσαλονίκη εἶναι ἡ δευτέρα πόλις τῆς Ἑλλάδος, πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας καὶ τὸ μοναδικὸ λιμάνι τῆς Δυτικῆς καὶ Κεντρικῆς Μακεδονίας, μετὰ μεγάλη ἐμπορικὴ κίνησι. Μετὰ τὴν καταστρεπτικὴν πυρκαϊά, πού γίνηκε κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸ πόλεμον, ἐκτίσθη ἐκ νέου μετ' ὠραίων δρόμων, πλατειῶν καὶ οἰκοδομήματα.

Μακεδονία

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Θέσις. Ἡ Μακεδονία εὐρίσκεται εἰς τὸ βόρειον ἄκρον τῆς Ἑλλάδος, μεταξύ τῆς Θράκης, Βουλγαρίας, Σερβίας, Ἀλβανίας, Πηλίου καὶ Θεσσαλίας.

Ὅρη. Ὁ Βόρος, ἡ Τζένα, καὶ τὸ Κερκίνη εἰς τὰ βόρεια σύνορα. Τὰ Χάσια, τὰ Πιρία καὶ ὁ Ὀλυμπος εἰς τὰ σύνορα τῆς Θεσσαλίας. Ἡ Ροδόπη, ὁ Ὀρβήλος, τὸ Παγγαῖον, τὸ Μενικόν εἰς τὸ ἄκρον ἀνατολικὸν τμήμα τῆς Μακεδονίας. Ὁ Βαρνίκος καὶ ἡ Πίνδος εἰς τὸ δυτικὸν ἄκρον. Τὸ Βέρμιο εἰς τὴν μέσην Μακεδονίαν. Ὁ Χολομώντας καὶ ὁ Ἄβας εἰς τὴν Χαλκιδικήν.

Πεδιῶδες. Εἰς τὴν δυτικὴν Μακεδονίαν εὐρίσκονται αἱ κοιλάδες τῆς Κατορίας-Γρεβενῶν, τῆς Φλώρινης καὶ τῶν Σερβίων. Εἰς τὴν κεντρικὴν Μακεδονίαν ἡ οποία εἶναι χώρα χαμηλὴ, ἀπλώνεται τὸ μεγάλο βαθύπεδο τῆς Θεσσαλονίκης, ἡ κοιλὰς τῆς Καρατζεβας καὶ ἡ κοιλὰς τοῦ Ἀξιό. Εἰς τὴν ἀνατολικὴν Μακεδονίαν εἶναι τὸ βαθύπεδο τοῦ Λαχανά καὶ τῆς Δράμης.

Ὠτάλασσος. Τὸ Αἰγρινεὸν πέλαγος.

Κόλποι. Ὁ Στρυμονικός, τὸ Ἄγιον Ὅρος, καὶ ὁ Σερματικός, ποὺ σχηματίζονται ἀπὸ τὸ Αἰγαίον πέλαγος.

Ποταμοί. Ὁ Ἀλιάκμων, ὁ Λουσίος καὶ ὁ Ἀξιός, ποὺ χύνονται εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, ὁ Στρυμὼν, ποὺ χύνεται εἰς τὸν Στρυμονικὸν κόλπον καὶ ὁ Νέστος εἰς τὸ Θρακικὸν πέλαγος.

Λίμναι. Ἡ Μακεδονία ἔχει πολλὰς λίμνας. Τὴν Πρέσπα, τὴν Κατορίαν, τὸ Ὀστροβρεῦ, τὴν Γιαννιτσῶν, τὸν Ἀμπεροῦ καὶ τὸν Ἀρτζάν (ἀποξηρανθείσας), τὸν Λαγκαδά, τὴν Βελβὴν καὶ τὸν Ἀχινεῦ.

Χερσόνησος. Ἡ μεγάλη χερσόνησος τῆς Χαλκιδικῆς, μετὰ μικροτέρας τῆς Κασσανδρίας, τῆς Σιθωνίας καὶ τοῦ Ἄγιου Ὁρους.

Ἀκρωτήρια. Τὸ Καναστράειον εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Κασσανδρίας, τὸ Δρέπανον εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Σιθωνίας καὶ τὸ Νυμφαίον εἰς τὴν χερσόνησον τοῦ Ἄγιου Ὁρους.

Νῆσοι. Ἡ Θάσος.

Προϊόντα καὶ ἀσχολία κατοίκων. Ἡ Μακεδονία εἶναι ἡ μεγαλύτερα Ἑλληνικὴ χώρα. Ἐχει μεγάλους καὶ εὐφοροὺς κόμπους, βουνὰ με ἀπέραντα δάση καὶ λιβάδια ποὺ ποτίζονται με ἄφθονα νερά. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται κυρίως με τὴν καλλιέργειαν τοῦ σιταριοῦ καὶ καλαμπάκου. Ἐπίσης καλλιεργοῦν εἰς μεγάλας ποσότητας, κίπων, ρίζι, μπαμπάκι, σουσάμι, ρεβύθια, φασόλια, κουνιά, κοκκινισπιπέρο, ἀμπέλια, λαχανικά, φρούτα, μεურίε δια τὴν σποροφάν. Ἡ Μακεδονία ἔχει ἀπέραντα δάση ἀπὸ καστανίας, βαλκανιδίας, πεύκη, ἐλάτα, ὄξυς. Βυάζει λοιπὸν μεγάλας ποσότητας ξυλείας καὶ κηρύδων.

Ἡ Βιομηχανία ἐπίσης εὐρίσκεται πολὺ ἀνεπτυγμένη. Μεγάλα ἐργοστάσια παράγουν εἰδη τροφίμων. (Ποτοποιεῖα, παγωπιεῖα, ἀλευρομυλὰ, ζυμαρικὸν ἐργοστάσια, ἀρτοποιεῖα, σοκολατοποιεῖα κλπ.). Ἐπίσης σπουδαία ὑφαντουργεῖα, μηχανουργεῖα, κηανουργεῖα, βυρσοδεφεῖα, σκευοποιεῖα κλπ.

Συγκοινωνία. Ἡ Θεσσαλονίκη εἶναι τὸ κέντρον τῶν συγκοινωνιῶν τῆς Μακεδονίας. Ἐκεῖ ἔρχεται ὁ σιδηρόδρομος τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἀπ' ἐκεῖ πηγαίνει διὰ τῆς Σερβίας εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἀπὸ τὴν Θεσσαλονικὴν ἐπίσης γίνεται ἡ συγκοινωνία με τὴν Δ. Μακεδονίαν, Ὁράνην ὡς τὴν Ἀλεξανδροπόλιν. Ἀπὸ θαλάσσης συγκοινωνεῖ με τὸν Πειραιᾶ ἀπὸ τὸν Πόλεως.

Ἡ Θεσσαλονικὴ συγκοινωνεῖ καὶ ἀεροπορικῶς με τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Εὐρώπην.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Πολιτικὴ Διαιρέσις καὶ πληθυσμός. Ἡ Μακεδονία ἔχει πληθυσμὸν 1.500.000. —Διαιρετὴ εἰς 8 Νομοὺς. 1) Νομὸς Καβάλλας, με 120 χιλ. κατ. 2) Δράμης, 110.000 κατ. 3) Σερρών, 135.000 κατ. 4) Χαλκιδικῆς, 70.000 κατ. 5) Θεσσαλονίκης, 540.000 κατ. 6) Πέλλης, 95.000 κατ. 7) Φλώρινης, 125.000 κατ.

Νομὸς Θεσσαλονίκης. Πρωτεύουσα Θεσσαλονίκη. ὅλης τῆς Μακεδονίας καὶ τοῦ νομοῦ, με 235.000 κατοίκους. Εἶναι κτισμένη εἰς τὸ βάθος τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, με μεγάλο καὶ ὀρατὸ λιμῆνα, ποὺ εἶναι ὁ μοναδικὸς λιμὴν ὅλης τῆς μέσης, τῆς δυτικῆς καὶ τῆς βορείου Μακεδονίας.

Ἡ Θεσσαλονικὴ ἐλευθερώθηκε κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1912, τὴν ἡμέραν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ποὺ εἶναι ὁ προστάτης τῆς πόλεως. Σῶζονται παλαιὰ καὶ ιστορικὰ ἐκκλησία, ἐκ τῶν ὁποίων σπουδαιότερα εἶναι ὁ Ἅγιος Δημήτριος καὶ ἡ Ἁγία Σοφία. Ἐχει μεγαλοπρεπὲστατο Διοικητήριον, ὅπου μένει ὁ Γεν. Διοικητὴς Μακεδονίας, πολλὰ σχολεῖα καὶ Πανεπιστήμιον. Ἐχει ὀρειοδρομικοὺς δρόμους καὶ κτίρια, ποὺ ἔγιναν μετὰ τὴν πυρκαϊάν τοῦ 1916. Ἄλλαι πόλεις εἶναι ὁ Λαγκαδάς, κατ. 3.500, τὸ Κιλκίς, μικρὴ πόλις ποὺ δοῦσάτης ἀπὸ τῆς μεγάλης νικῆς τὸν Ἑλλήνων κατὰ τὸν Βουλγαρὸν τοῦ 1913. Κατερίνη, ἀριστερὰ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, κατ. 10.000. Βέρρεια, παλαιὰ πόλις κοντὰ εἰς τὸν Ἀλιάκμονα, με τὰ νερά τοῦ ὁποίου κινεῖται πολλὰ ἐργοστάσια, μύλοι, ὑφαντουργεῖα, κλωστοῦκα κλπ. κατ. 15.000. Νέσος, πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Βερροίας, κατ. 10.000, με ἄφθονα νερά καὶ θαυμασίους καταρράκτες, ποὺ κινεῖν πολλὰ ἐργοστάσια. Ἀπὸ τῆς Νάουσας περνᾷ ὁ σιδηρόδρομος Θεσφίας. Βερροίας, Φλώρινης.

Νομὸς Χαλκιδικῆς. Πρωτεύουσα ὁ Πελλύγορος, εἰς τὰ νοτιὰ τοῦ Χολομώντος, κατ. 2.500. Ἀκρωτήριον, κατ. 3.000. Ἰερίσσος, ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ἄγιον Ὅρος λέγεται ἡ χερσόνησος τοῦ δρους Ἀθάνος, με τὰς ὥρας τοποθεσίας καὶ τὰ πολλὰ μοναστήρια. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Γκιρκεῖ, μικρὸ χωριὸν ποὺ μένει τὸ Συμβούλιο τοῦ Ἁγ. Ὁρους. Τὸν Ἰσθμὸν τοῦ Ἁγ. Ὁρους, κοντὰ εἰς τὴν Ἰερίσσο, ἐκεῖς ὁ Σέρβος διὰ τὰ περάσους τὰ πλοία τοῦ, ἐπειδὴ ἔπαθε καταστροφὰς ἀπὸ τὰς τρικυμίας τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀθάνος.

Νομὸς Πέλλης. Πρωτεύουσα Ἐδεσσα, γνωστὴ μετὰ τὸ τουρκικὸν ὄνομα Βοδενά, ποὺ σημαίνει ἄφθονα νερά. Εὐρίσκεται εἰς τοὺς βορεινοὺς πρόποδας τοῦ Βερμίου.

Ἡ Ἐδεσσα εἶναι ἡ παλαιὰ πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας. Δυτικὰ τῆς Ἐδεσσος εἶναι ἡ λίμνη τοῦ Ὀστροβρεῦ, μετὰ ὁμώνυμον χωριὸν. Γύρω ἀπὸ τὴν λίμνην περνᾷ ὁ σιδηρόδρομος Θεσσαλονίκης-Φλώρινης. Ἐνωτικῶς, χωριὸν εἰς τὰ Σερβικὰ σύνορα Γιανιτζί, κατ. 9.000, πλησίον τῆς ὁμώνυμου λίμνης. Ἱστορικὸς τόπος εἰς τὴν νικὴν τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὸν Τούρκον τοῦ 1912. Ἐκεῖ κοντὰ εἶναι τὰ εἰρηπια τῆς ἀρχαίας Πέλλης, ποὺ ἔστι ἡ πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν Μ. Ἀλεξανδρου. Γευμενίτσα, με 4.000 κατ.

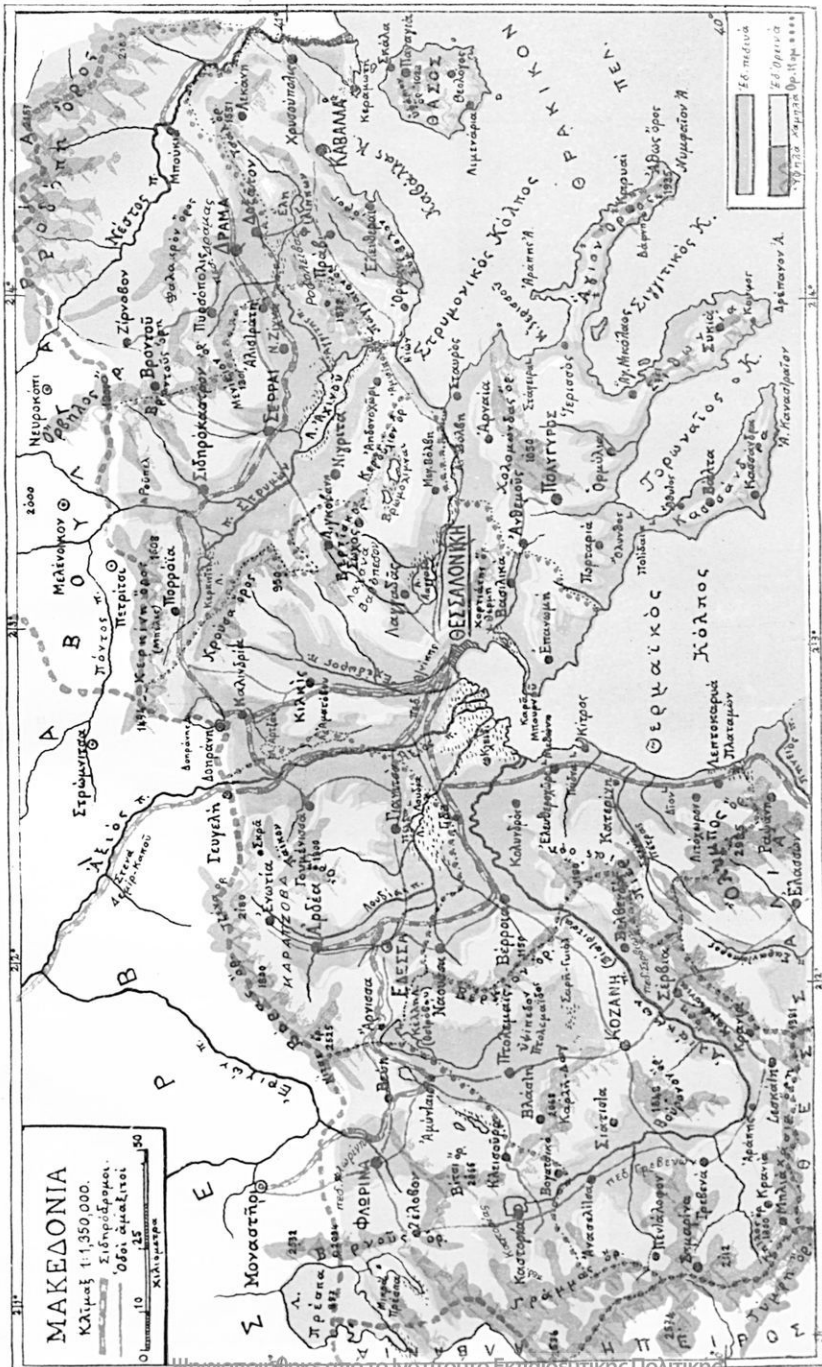
Νομὸς Κοζάνης. Πρωτεύουσα Κοζάνη, κατ. 13.000. Νοτιοανατολικά, πέρα ἀπὸ τὸν Ἀλιάκμονα εἶναι τὰ Σέρβια, με 3.000 κατ., ἡ πρώτη πόλις τῆς Μακεδονίας ποὺ ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν τοῦ 1912. Σιστοία, κατ. 5.000. Γρεβενά, κατ. 4.000. Προλεμαξί, εἰς ὠρίαν πεδιάδα.

Νομὸς Φλώρινης. Πρωτεύουσα Φλώρινα, κατ. 11.000. Εἶναι ἡ βορειότερα Ἑλληνικὴ πόλις. Ἐδὼ καταλήγει ὁ σιδηρόδρομος ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἐξακολουθεῖ ἔπειτα μέχρι τῶν Σερβικῶν συνόρων, εἰς τὸ Μεναντίον. Ἀμύντιον (Σαρόβριτς), κατ. 2.000, με σιδ. σταθμὸν καὶ καλὴν ἐμπορικὴν κίνησιν. Κατορίτσα, κατ. 10.000, ἐπὶ μικρὰς χερσονήσου τῆς ὁμώνυμου λίμνης.

Νομὸς Σερρών. Πρωτεύουσα Σέρραι, κατ. 30.000. Πλευσία, πόλις με σημαντικὴν βιομηχανία καὶ ἐμπόριον. Σύνδεσται σιδηροδρομικῶς με τὴν γραμμὴν Θεσσαλονίκης — Κωνσταντινουπόλεως. Νιγρίτα, κατ. 2.000. Σίχνα, κατ. 3.000. Ροδόλειβες, κατ. 4.000. Περρέια, κατ. 2.000. Σιδηροκατρίν, κατ. 6.000. Ἱστορικὴ πόλις, διὰ τὴν νικὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατὰ τὸν Βουλγαρὸν τοῦ 1912.

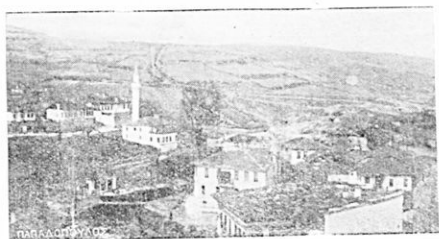
Νομὸς Δράμης. Πρωτεύουσα Δράμα, κατ. 30.000, ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς. Δεζιτζε, κατ. 4.000. Σόντρεβο, κατ. 2.000. Πυρσοπολις, (Πρωτοσάνη) κατ. 6.000.

Νομὸς Καβάλλας. Πρωτεύουσα Καβάλλα, με 50.000 κατ. Εἶναι ἡ δεύτερη πόλις τῆς Μακεδονίας, παλαιὰ, με σπουδαία ἐμπορικὴν κίνησιν. Ἀπὸ τὴν λίμνην τῆς Καβάλλας ἔγινονται τὰ περίφημα καντὰ τῆς περικερφίας, Χρυσούπελις, κατ. 1.600. Προβρίον, κατ. 4.600. Ἐλευθερί, κατ. 2.000.

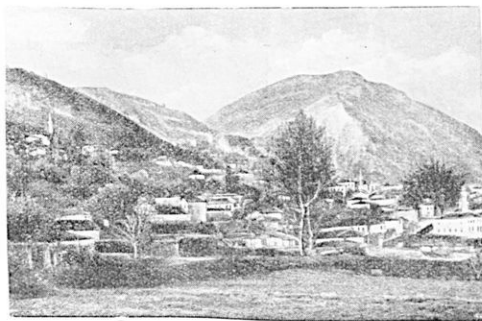

5. ΕΔΕΣΣΑ ή Βοδενά. Ἡ πόλις μέ τὰ ἀφθονά νερά καί τὰ βιομηχανικά ἐργοστάσια.

6. ΒΕΡΡΟΙΑ. Παλαιά πόλις τῆς Μακεδονίας, μέ χαρακτηριστικάς οἰκοδομάς τῶν χρόνων τῆς τουρκοκρατίας.

7. ΣΕΡΒΙΑ. Γεωργική πόλις, παρά τόν Ἀλιάκμονα, νοτιοανατολικά τῆς Κοζάνης.

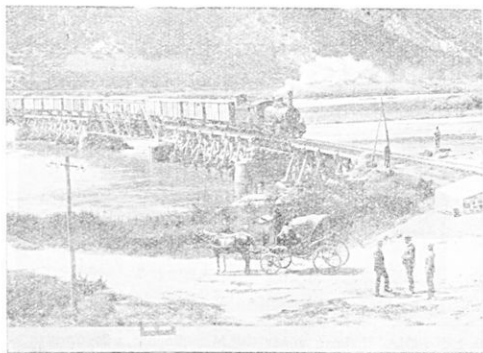
8. ΚΟΖΑΝΗ. Εὐρίσκεται εἰς τή νότια ἀκρῇ τοῦ ὄροπεδίου τῶν Καϊλαριῶν. Εἶναι ὡραία πόλις καί ἀρκετὰ μεγάλη.

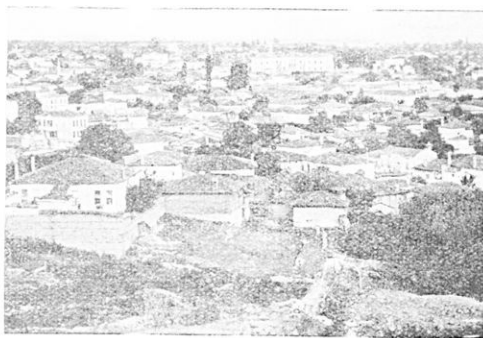
9. ΚΑΣΤΟΡΙΑ. Ἐπάνω ἀπό τή λίμνη τῆς Καστορίας.

10. Ὁ Ἀλιάκμων, πτόταρος κοντά εἰς τὰ Σέρβια.

11. Ο ποταμός Στρυμών εις την περιοχήν τῶν Σερρών.

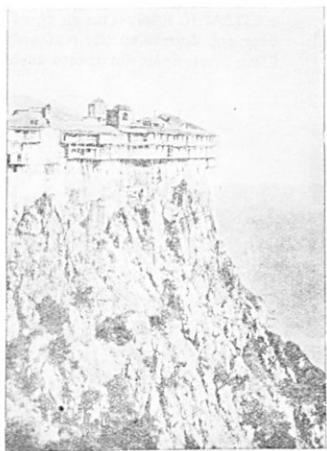
12. ΣΕΡΡΑΙ. Μεγάλη πόλις τῆς Α. Μακεδονίας, ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ.

13. ΔΡΑΜΑ. Τὰ κτίρια ποὺ φαίνονται εἶναι αἱ μεγάλοι καπναποθήκαι καὶ τὰ ἐργοστάσια αὐσκευῆς τῶν καπνῶν ποὺ εἶναι πηγὴ πλοῦτου διὰ τὴν Α. Μακεδονίαν.

14. ΦΛΩΡΙΝΑ. Ἡ βορειότερη πόλις τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν. Ὁ χειμὼν ἐκεῖ εἶναι ὀριμύτατος καὶ διαρκεῖ πολὺ. Εἰς τὴν Φλώριναν καταλήγει ὁ σιδηρόδρομος Θεσσαλονίκης καὶ ἀπὸ τὴν Φλώριναν εἰσέρχεται εἰς τὴν Σερβίαν, μέχρι τοῦ Μοναστηρίου.

15. ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ. Τὸ μοναστήρι τοῦ Σίμωνος Πέτρου

16. ΚΑΒΑΛΑ. Ἡ Καβάλλα εἶναι ἡ δευτέρα πόλις τῆς Μακεδονίας, με πολλὰ ἐργοστάσια καπνοῦ.

2

Θ Ρ Α Κ Η

Ἡ Ξάνθη εἶναι πλουσία καὶ ἐμπορικὴ πόλις, φημισμένη ἀπὸ τὰ ἐκλεκτά καπνά της, ποὺ καλλιεργοῦνται εἰς μεγάλας ποσότητες εἰς τὰς γύρω πεδιάδας περιοχάς.

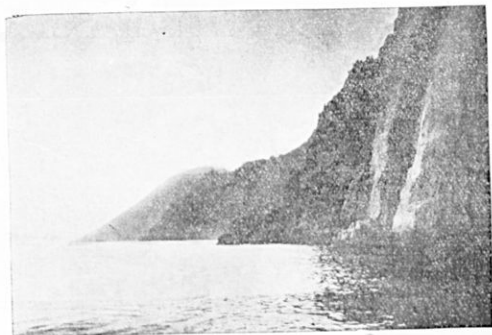
1. ΞΑΝΘΗ

2. ΞΑΝΘΗ

Ἀπὸ τῆ Ξάνθης περὰ ὁ σιδηρόδρομος Θεσσαλονίκης — Ἀλεξανδρουπόλεως. Εἰς τὴν Ξάνθη ὑπάρχουν μεγάλοι καπναποθήκαι καὶ ἐργοστάσια διὰ τὴν κατεργασίαν τοῦ πολυτίμου προϊόντος, ἀπὸ τὸ ὅποιον εἰσέρχεται πολὺ χρῆμα εἰς τὸν τόπον καὶ εὐρίσκουν ἐργασίαν χιλιάδες ἐργατῶν.

Ἡ νῆσος Σαμοθράκη εὐρίσκεται ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Ἀλεξανδρουπόλιν. Εἶναι τελείως ὄρεινὴ, μὲ βροχώδεις ἀκτὰς. Ἡ ὑψηλότερα κορυφὴ της λέγεται **Φεγγάρι** καὶ ἔχει ὕψος 1600 μέτρα. Εἶναι κατὰ φύτον ἀπὸ βαλανιδιῆς καὶ ἄλλα δένδρα. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἀλιεία καὶ τὴν καρβουνοποιΐαν.

Θράκη

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Θέσις. Ἡ Ἑλληνικὴ ἢ Δυτικὴ Θράκη (εἶναι καὶ Ἀνατολικὴ Τουρκικὴ Θράκη καὶ Βουλγαρικὴ Βόρειος Θράκη) ἐδαφικῶς εἶναι συνέχεια τῆς Μακεδονίας. Ἀπὸ τὸ Βορρὰ συνορεύει μὲ τὴ Βουλγαρίαν. Ἀνατολικά χωρίζεται ἀπὸ τὴν Τουρκίαν μὲ τὸν ποταμὸ Ἐβρου. Δυτικὰ χωρίζεται ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν μὲ τὸν ποταμὸ Νέστο καὶ νοτίως ἔχει τὸ Αἰγαῖο (Θρακικὸ) πέλαγος.

Ὅρη. Ἡ Ροδόπη, εἰς τὰ σύνορα Θράκης-Βουλγαρίας καὶ ὁ Ἰσμάρος, νοτιοανατολικά τῆς Θράκης.

Πεδιᾶδες. Ἡ μεγάλη πεδιάς τῆς Ξάνθης καὶ τῆς Κομοτινῆς, ἀπλώνεται νοτιοδυτικὰ τῆς Θράκης. Ἐπειτα, ἀπὸ τοὺς βορείους πρόποδας τοῦ Ἰσμάρου, μέχρι τοῦ Ἐβρου κατὰ μήκος αὐτοῦ ἀπλώνονται πεδινὰ ἐκτάσεις ποὺ καταλήγουν εἰς τὴν μεγάλην πεδιάδα τοῦ Διδυμοτείχου, ἕως τὰ σύνορα τῆς Θράκης.

Ποταμοί. Δύο μεγάλοι ποταμοὶ εἰς τὰ σύνορα, ὁ Νέστος δυτικά καὶ ὁ Ἐβρος ἀνατολικά, καθὼς καὶ διάφοροι ἄλλοι μικρότεροι ποταμοὶ περιβρέχουν τὴ χώρα.

Ὠλάσσα καὶ Κόλποι. Τὸ Θρακικὸ πέλαγος βρέχει τὰ παράλια τῆς Ἑλλάδος καὶ σχηματίζει τὸ κόλπο τοῦ Πόρτο-Λάγιο καὶ τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως (Αἰνίου).

Νῆσοι. Ἡ Σαμοθράκη.

Κλίμα. Ἡ Θράκη ἔχει κλίμα ἡπιο εἰς τὰ παράλια μέρη καὶ ἡπειρωτικὸ (ψυχρὸ τὸ χειμῶνα, θερμὸ τὸ καλοκαίρι) εἰς τὰ πεδινὰ μέρη.

Προϊόντα καὶ ἀσχολίαι κατοίκων. Τὸ ἔδαφος τῆς Θράκης εἶναι γονιμώτατον. Αἱ μεγάλα πεδιάδες τῆς ποτίζονται ἀφθόνως ἀπὸ πολλὰ νερά καὶ προσφάσσονται ἀπὸ τοὺς βορείους ἀνέμους. Καὶ εἰς μὲν τὸν νομὸν Ροδόπης παράγονται μεγάλα ποσότητες καπνῶν ἐκλεκτῶν, (280 ἑκατομμυρίων δραχμῶν) σιτηρὰ, ὀσπρία, λαχανικά, γαώμηλα, βάμβαξ, σουσάμι, σανάς, τριφύλλι, σταφύλια, κρassoia, λάδι, ἑλῆς, πορτοκάλια, λεμόνια καὶ φρούτα, ἐν ὧν ἀξίς 230 ἑκατομμυρίων. Δηλαδὴ καλλιεργεῖται 582 χιλ. στρέμματα καὶ δίδουν προϊόντα ἀξίας 512 ἑκατ. δραχμῶν. Εἰς τὸν νομὸν δὲ τοῦ Ἐβρου καλλιεργεῖται τὰ ἴδια προϊόντα, πλὴν τῶν καπνῶν, ἀξίας 250 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, εἰς 622 χιλ. στρέμματα.

Ἡ Θράκη ἔχει ἀνεπτυγμένη κτηνοτροφία: Βόδια, ἀγέλαδες, βουβάλους, ἀλογαγαϊδούρια, μοσχάρια, πρόβατα, γουρούνια, κατσίκια, πουλερικά, κουνέλια.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Ἡ Θράκη ἀποτελεῖ μία Γενικὴ Διοίκησις καὶ χωρίζεται εἰς δύο νομούς. Τὸ νομὸ Ροδόπης μὲ 180.500 κατ. καὶ τὸ νομὸ Ἐβρου μὲ 120.000.

Νομὸς Ροδόπης. Εἶναι εἰς τὸ δυτικὸ μέρος τῆς Ἑλληνικῆς Θράκης. Πρωτεύουσα Κομοτινὴ (Γκιουμουλτζίνα), μὲ 30.000 κατ. Ἡ Κομοτινὴ εἶναι κέντρο ζωηροῦ ἐμπορίου ἐγγυωρίων προϊόντων καὶ πρὸ πάντων καπνῶν καὶ σιτηρῶν. Εἶναι κτισμένη εἰς πεδινὸ μέρος καὶ εἶναι κατάφυτη. Δυτικὰ τῆς Κομοτινῆς εἶναι ἡ Ξάνθη, μὲ 20.000 κατ., πλουσία πόλις καὶ κέντρον σπουδαίας καπνοπαραγωγῆς περιφέρειας. Μὲ τὴν καπνεργασίαν τῶν περιτῶν καπνῶν Ξάνθης εὐρίσκουν ἐργασίαν πολλὰ χιλιάδες ἐργατῶν καὶ ὑπάρχουν πολλὰ ἀποθήκαι καὶ καπνεργοστάσια εἰς τὴν Ξάνθην. Εἰς τὸν νομὸν Ροδόπης τὰ σπουδαιότερα χωριά εἶναι Ἰάσμος, κατ. 1.900, Ξυλογαγνὴ, 1.500, Γεννησσίς, 1.800, Ἐχίνος, 1.900, Κιμμερία, 2.000, Σταυρούπολις, 1.600, Ὠραία, 2.000.

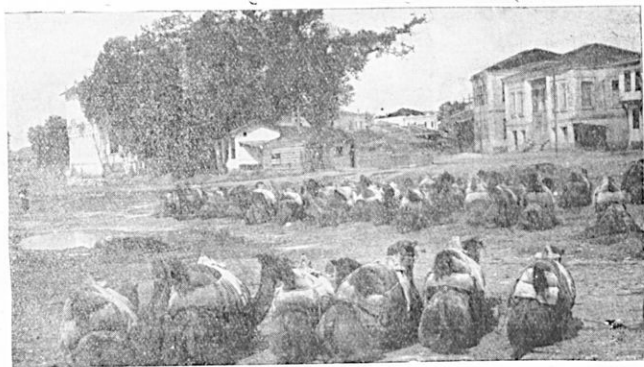
Νομὸς Ἐβρου. Ὁ νομὸς Ἐβρου καταλαμβάνει τὸ ἀνατολικότερον τμήμα τῆς βορείου Ἑλλάδος, μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ἐβρου, ὅπου εἶναι τὰ σύνορα Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας. Ἐχει 120.000 κατ. Πρωτεύουσα ἡ Ἀλεξανδρουπόλις, ἡ ὁποία ἄλλοτε ἐλέγτο Δεδέαγατς, μὲ 14.000 κατ. Εἶναι παράλια πόλις μὲ λιμένα, ὁ ὁποῖος ἐμπηρετεῖ τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην. Σουφλί, μὲ 7.000 κατ., κοντὰ εἰς τὸν ποταμὸ Ἐβρο. Οἱ κατοικοὶ τοῦ Σουφλίου καὶ τῆς περιφέρειας ὅλης, ἀσχολοῦνται μὲ τὴν καλλιέργειαν τῆς εὐφόρου πεδιάδος τῶν Διδυμοτείχων, μὲ 9.000 κατ. Εὐρίσκεται εἰς τὸ βορειοανατολικότερον μέρος τοῦ νομοῦ, κοντὰ εἰς τὸν Ἐβρο. Ὀλίγο βορειότερα εἶναι ἡ Νέα Ὀρεστιάς, ποὺ ἐκτίσθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἐπειδὴ ἤθελαν νὰ ζήσουν εἰς Ἑλληνικὸ ἔδαφος.

Εἰς τὸν νομὸν Ἐβρου, τὰ σπουδαιότερα χωριά εἶναι: Λευτρές, κατ. 1.500, Φέρραι, 2.900, Κωνὴ, 1.700, Λάβαξα, 2.000, Ἀγυροχώριον, 3.000, Καστανεά, 1.900, Ρύζια, 1.700, Σαμοθράκη, 2.000, ἐπὶ τῆς νήσου Σαμοθράκης.

Συγκοινωνία. Ἡ συγκοινωνία τῆς Θράκης γίνεται μὲ τὸ σιδηρόδρομον Θεσσαλονίκης—Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ μὲ τὸν σιδηρόδρομον Ἀλεξανδρουπόλεως—Ἀδριανουπόλεως. Ἐχει καὶ ἀμαξιτὸς δρόμους. Διὰ τοῦ λιμένος τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως συγκοινωνεῖ ἀτμοπλοικὸς μὲ τὸν Πειραιᾶ κ.τ.λ.

4. ΚΟΜΟΤΙΝΗ. Ἡ μεγαλύτερα πόλις τῆς Θράκης, γνωστὴ ἄλλοτε μετὸ ὄνομα Γκιουμουλτζίνα. Ἔχει πολλοὺς κήπους, ἀμπέλους καὶ μουριές. Εἶναι κτισμένη εἰς πεδινὸν μέρος καὶ οἱ κάτοικοί της ἀσχολοῦνται μετὴ γεωργία. Εἰς τὴν εἰκόνα μας φαίνονται καθισμένες γκαμῆλες, πού ἄλλοτε εἶχεν ἐν ἀφθονίᾳ ἡ Θράκη.

Τὸ Πόρτο-Λάγο εἶναι μικρὸ χωριὸ εἰς τὸ βάθος τοῦ κόλπου Μπούρσοῦ καὶ χρησιμεύει ὡς ἐπίνειο τῆς Δυτικῆς Θράκης.

5. ΠΟΡΤΟ - ΛΑΓΟ

6. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ

Ἐμπορική πόλις τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης. Εἶναι παράλια καὶ ἐλέγγοι Δεδογὰς κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν. Εἶναι ὁ σπουδαιότερος λιμὴν τῆς Θράκης καὶ ἔχει τακτικὴ ἀτμοπλοικὴ συγκοινωνία μετὸν Πειραιᾶ καὶ τὴ Θεσσαλονίκη.

Μία ἀποψὶς τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως.

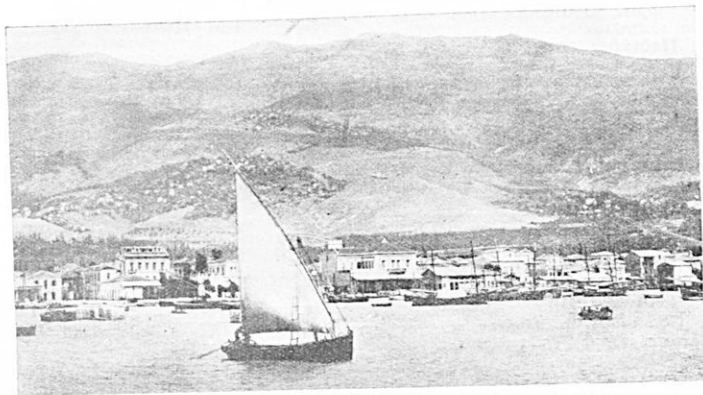
Ὁ Ἑβρος χωρίζει τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, εἰς τὴ Θράκη. Εἶναι μεγάλος ποταμός, ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ τὴ Βουλγαρία καὶ χύνεται εἰς τὸ Θρακικὸ πέλαγος.

8. Ο ΠΟΤΑΜΟΣ ΕΒΡΟΣ

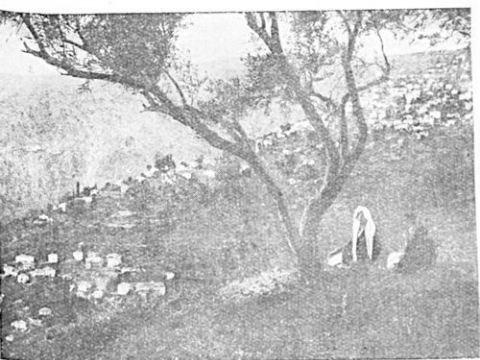
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

4 ΘΕΣΣΑΛΙΑ - ΗΠΕΙΡΟΣ

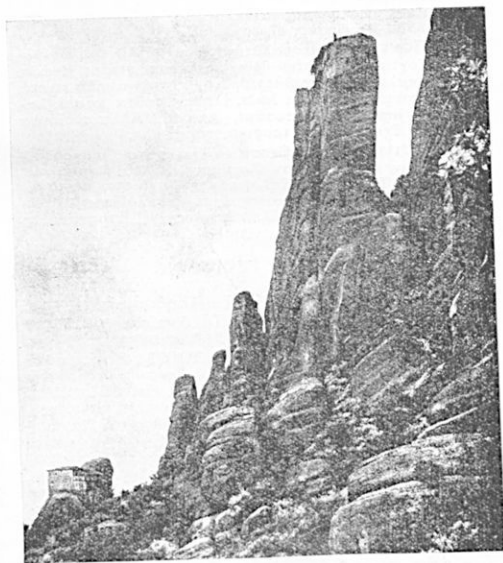
1) Βόλος Είναι μία από τας αρχαιότατας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸ βόρειον ὁριζήσαντο τῆς Ἀργολίδος καὶ τῆς Ἰωνίας Παγαδάς καὶ τὴν Ἰερίαν, τὴν ἐπὶ τὴν ἑπείαν ἔχουσιν ἐξέπλευσε διὰ τῆς ἑπείας τὸ χρυσόμαλλον δένδρον. Ἰσχυρὸν εἶναι τὸ θέαμα τοῦ κατὰ φύτον Πηλίου καὶ τὰ διαφόρα χωρία τοῦ, τὴν Μακρινίτζαν, τὴν Πορταριά κατὰ. Εἶναι πλεονεξία ὑπεριονική πόλις καὶ χρησιμεύει ὡς πύλινος τῆς Θεσσαλίας.

1. ΒΟΛΟΣ

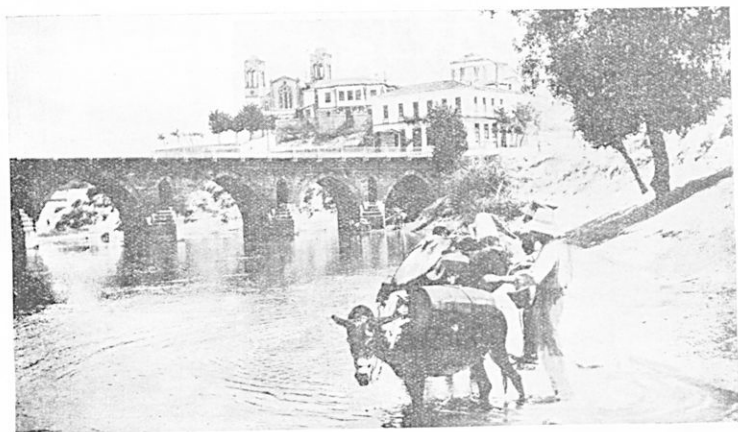
2. Η ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΑ εἰς τὸ Πήλιον

4. ΜΕΤΕΩΡΑ

4) Μετεώρα. Τὰ Μετεώρα εἶναι βράχοι πελώριοι μονοκόμματοι, ποὺ ὑψώνονται ἀπὸ τὸ ἔδαφος, μετὰ Μοναστήρια εἰς τὰς κορυφὰς των. Εἶναι ἀδύνατον ν' ἀνερῇ ἄνθρωπος, χωρὶς τὴν βοήθειαν μαγγανιῶν, μετὰ τὸ ὅριον τραβῶν τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως τὸν κορμὸν ἀπὸ τὸ πηγάδι.

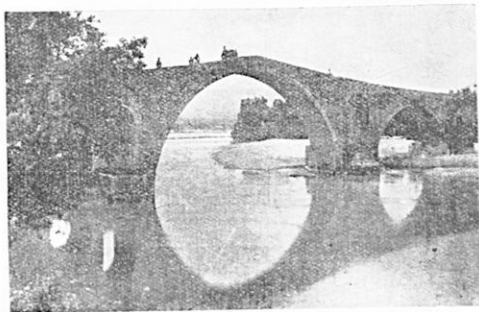
5. ΛΑΡΙΣΣΑ. Ἡ Λάρισα εἶναι πάλαι ἀρχαία πόλις καὶ ἦτο πάντοτε πρωτεύουσα τῆς Θεσσαλίας. Εἶναι κτισμένη εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Πηνειοῦ καὶ συγκοινωνεῖ μετὰ τὴν ἀπέναντι ὄχθην μετὰ μεγάλη πέτρινη γέφυρα. Ἡ Λάρισα εἶναι κυρίως πόλις ἐμπορική, διότι εἶναι εἰς τὸ κέντρον τῆς Θεσσαλικῆς πεδιάδος. Εἶναι κέντρον τῶν αἰθεροδρεμικῶν ὑψηλῶν καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐκκένονται τὰ προϊόντα τῆς Θεσσαλίας.

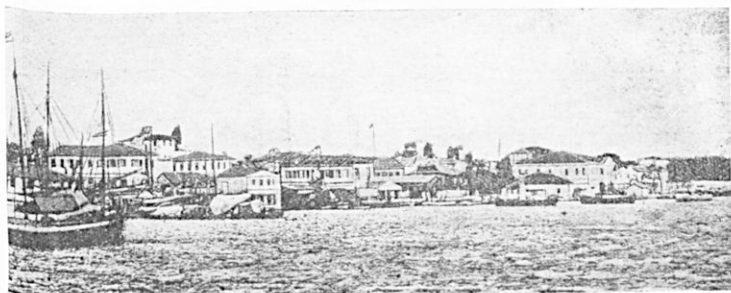
5. ΛΑΡΙΣΣΑ

6. Η ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ

7. ΤΟ ΓΕΦΥΡΙ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ

8. ΠΡΕΒΕΖΑ

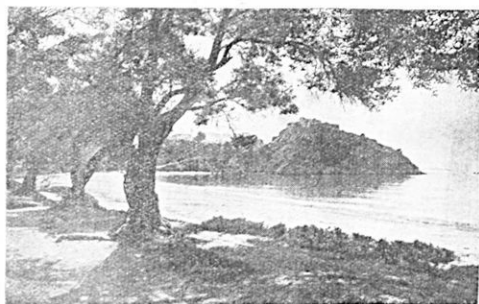
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής από την Όρεινή Ήπειρο, Δρόμος προς τους Άγ. Σαραντα

10. Ένα από τὰ ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΑ

11. Ὁ ποταμὸς ΛΟΥΡΟΣ εἰς τὴν Φιλιππιάδα.

12. Ἡ ὥραϊα ΠΑΡΓΑ εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἰονίου Πελάγους.

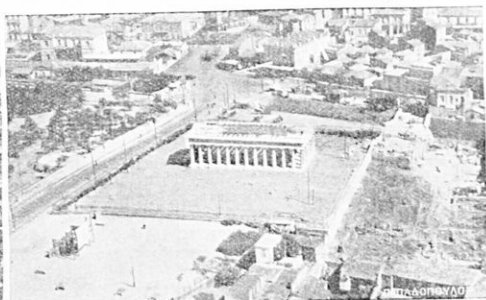

13. Ὁ ποταμὸς ΑΧΕΡΩΝ

14. ΙΩΑΝΝΙΝΑ. Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.
Εἰς τὸ μέσον ἡ λίμνη τῶν Ἰωαννίνων. Τὸ βουνὸ ΜΠΣΙΚΕΛΙ.

4 ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ-ΕΥΒΟΙΑ

1. ΑΘΗΝΑΙ. Εἰς τὸ μέσον εἶναι ὁ λόφος τοῦ Λυκαβητοῦ. Δεξιὰ φαίνονται τὰ Παλ. Ἀνάκτορα. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ Παλ. Ἀνάκτορα εὐρίσκεται τὸ μνημεῖο τοῦ Ἀγνωστοῦ Στρατιώτου. Ἡ ἔκτασις τῶν Ἀθηνῶν εἶναι πολὺ μεγάλη, με δρόμους ὠραίους καὶ θαυμασίας οἰκοδομὰς.

2. Πὼς φαίνονται ἀπὸ ἀεροπλάνο αἱ Ἀθῆναι. Τὸ Θησεῖο καὶ ἡ γύρω περιφέρεια.

3. ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ. Ὁ μεγαλύτερος λιμὴν καὶ ἡ μεγαλύτερα βιομηχανικὴ πόλις τῆς Ἑλλάδος. Ἔχει πάμπολλα ἐργοστάσια πού φτείνουν ἀπ' ὅλα τὰ πράγματα καὶ προμηθεύουν δὲς τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Ἐπάνω ἀπὸ 40 πλοῖα ἔρχονται καὶ φεύγουν καθημερινῶς εἰς τὸν Πειραιᾶ.

4. Εἰς τὸν Πειραιᾶ πολλὰ πλοῖα φορτῶνουν καὶ ἐξφορτῶνουν χιλιάδας τόννους ἐμπορεύματα, με τοὺς μεγάλους γερανοὺς, πού φαίνονται εἰς τὴν εἰκόνα μας.

5. Η ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ εἶναι τὸ προσκόνημα ὄχι μόνον τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ ἀναριθμητῶν ξένων πού ἔρχονται ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον καθημερινῶς.

6. ΤΟ Ν. ΦΑΛΗΡΟ. Ἡ ὠραία λουτρόπολις καὶ ἐξοχικὸ προάστειο τῶν Ἀθηνῶν. Ὅλη ἡ παραλία τῆς Ἀττικῆς, ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ ἕως τὴ Βουλιαγμένη, με τὰ δύο Φάληρα, τὴ Γλυφάδα καὶ τὴ Βούλα, εἶναι θαυμαστοὶ τόποι θερινῆς διαμονῆς, με ὠραία κέντρα διασκεδάσεων καὶ θαλάσσια λουτρά.

Στερεά Έλλάς — Εύβοια

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Θέσις. Η Στερεά Έλλάς εύρσκεται εις τὸ κέντρον σχεδόν τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τὸν βορρᾶ συνορεύει μὲ τὴν Ἥπειρον καὶ τὴν Θεσσαλίαν. Εἰς τὰ νότια βρέχεται ἀπὸ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Ἀνατολικά βρέχεται ἀπὸ τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον καὶ δυτικὰ ἀπὸ τὸ Ἴονιο πέλαγος.

Ὅρη. Ἡ Ἀνατολικὴν Στερεὰν εὐρίσκονται τῆς Πάρνης, τὸ Πεντελίκιον, ὁ Ὑμηττός, ὁ Κιθιαῖρος, ὁ Ἐλικὸς, τὸ Παρνασσός, ἡ Ὀρεῖα, τὸ Καλλίδρομον. Εἰς τὴν Δυτικὴν Στερεὰν ἑλθόντες, τὰ Ἀργαῖα, ὁ Τυμφρηστός, τὸ Παναγιωτικὸν, ἡ Σίτη, τὰ Βαρδάρια καὶ ἀνατολικά ἡ Γκιάννα (2.510 μ.) ποὺ εἶναι τὸ ὑψηλότερον βουνὸν τῆς Στερεᾶς.

Πεδιᾶδες. Τὸ πλῆθος τῶν βουνῶν ποὺ σκεπάζει τὴν χώρα δὲν ἀφίνει παρὰ ἐλαχίστα πεδινὰ μέρη. Τοιαῦτα δὲ εἶναι αἱ πεδιάδες τῆς Λαμίας, τῆς Κωπαίδος (Λεβαδεῖς) τῶν Φερῶν, τῆς Ἐλευσίνης καὶ τοῦ Ἀργιείου.

Ὠλάκρια. Ἡ δυτικὴ πλευρὰ τῆς Στερεᾶς ἑλθόντες, βρέχεται ἀπὸ τὸ Ἴονιο πέλαγος.

Κόλποι. Εἰς τὸ βορειοανατολικὸν μέρος τῆς σχηματίζεται ὁ Παγασητικὸς κόλπος. Τὰ νότια μέρη βρέχονται ἀπὸ τὸν Κορινθιακὸν καὶ τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Ἡ δὲ ἀνατολικὴ πλευρὰ βρέχεται ἀπὸ τὸν Εὐβοϊκὸν καὶ τὸ Μαλιακὸν κόλπον.

Ποταμοί. Τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα διασχίζουν ὁ ποταμὸς Ἀχελῷος, ὁ ὅποιος χύνεται εἰς τὸ Ἴονιο πέλαγος, ὁ Εὐνός καὶ ὁ Μόρνος, εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, καὶ ὁ Σπερχειός, εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον.

Λίμνη. Δύο εἶναι αἱ κυριώτεραι λίμναι. Ἡ Ὑλινῃ, ποὺ σχηματίζεται εἰς τὴν Θηβαϊκὴν πεδιάδα καὶ ἡ Τριχωνίς κοντὰ εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Ἀργιείου.

Χερσόνησοι. Εἰς τὸ Ν. ἂν μέρος τῆς Στερεᾶς, σπῇ ματίεται ἡ χερσόνησος τῆς Ἀττικῆς.

Ἀκρωτήρια. Ἡ νοτιώτατη ὄκρη τῆς Ἀττικῆς χερσονήσος σχηματίζει τὸ Σούνιον ἀκρωτήριο. Καὶ εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, σχηματίζεται τὸ Ἄκτιον.

Νῆσοι. Εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον εὐρίσκονται ἡ Δίγινα, ἡ Σαλμῆ καὶ τὸ Μακρονήσιον ἀπέναντι τοῦ Σουνίου.

Προϊόντα καὶ ἀσχολία κατοίκων. Εἰς τὰ ὄρεϊνα μέρη οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὰ προϊόντα τῆς. Μαλλί, δερματὰ, γάλα, βούτυρον, κρέας, τυρί, ἀπὸ τὰ ὅποια ἐξακολουθεῖ νῦν τῶν Ἀργαίων καὶ τοῦ Παρνασσού.

Εἰς τὰ πεδινὰ μέρη καὶ προπάντων εἰς τοὺς κάμπους τῆς Λεβαδείας, τὸν Θῆβων καὶ τῆς Λαμίας, σπέρνουν σιτῆρα, καὶ κριθὰρ, βρώμη, καὶ καλαμπόκι. Ἡ πεδιάς τοῦ Ἀργιείου καὶ τῆς Λαμίας παράγει πολλὰ καὶ ἐκλεκτὰ καπνὰ. Ἀπὸ τὰ δάση τῶν βουνῶν βγαίνει ἀρκετὴ ποσότης ἐλαιοῦ. Πεύκη, ἑλκτα, καστανίαι, βελανιδιᾶς καὶ ἑλίες. Εἰς τὸν κάμπον τῆς Λεβαδείας καλλιεργοῦν καὶ μπαμπάκι.

Εἰς τὴν κοιλιάδα τῆς Ἀμφίσσης καὶ εἰς τὰ μεσημβρινὰ παραλία τῆς Στερεᾶς εἶναι ἀπέναντι ἐλαιῶνες ποὺ δίδουν ἐξαιρετὸ λάδι καὶ ἑλίες.

Εἰς τὴν Ἀττικὴν εὐρίσκονται ἐπίσης πολλοὶ πευκῶνες καὶ ἐλαιῶνες. Ὄλη δὲ ἡ χώρα καλλιεργεῖται μὲ πολλὰ ἐπιμέλεια. Παράγονται φρούτα ἐκλεκτὰ, κατάντες, λαχανικά, ἄφθονα, λευκοῦδι ἀποξηρα, σταφύλια δὲ πολλὰ, πρὸ πάντων εἰς τὰ Μεσόγεια ὅπου φτείνουν καὶ τὸ φημισμένον ρετσίνο καραὶ τῆς Ἀττικῆς. Ἀπὸ τοὺς μεγάλους πευκῶνας ποὺ σκεπάζονται τὰς χαμηλὰς πλαγίας τῶν βουνῶν μαζεύουν ἄφθονον ρετσίνο. Εἰς τὴν λιμνοθάλασσαν τοῦ Μεσολογίου βγαίνουν ἄφθονα ψάρια καὶ αὐγοστράχα.

Ἀπὸ τὸ βουνὸν τῆς Πεντέλης βγαίνουν ὠρεῖα μαρμαρα ἀπὸ τὸν Ἀσπὰκ λειοδερματικῆς πλῆξης. Εἰς τὴν Λεβαδίαν υπάρχουν ἑκτικιστήρια καὶ κλωστήρια, δηλαδὴ ἐργοστάσια ποὺ δουλοῦνται τὸ μπαμπάκι τὸν κάμπον τῆς.

Συγκοινωνία. Ἡ Στερεὰ Ἑλλάς ἔχει πολὺ καλὴ συγκοινωνία, μὲ ἀσφαλιστοὺς δρόμους, πλοία καὶ ἀεροπλάνους. Ἐκεῖ τὸ σιδηρόδρομον Πειραιῶς—Ἀθηνῶν—Λορρίσης—Θεσσαλονίκης—Γευγελῆς ποὺ γίνεται ἡ συγκοινωνία Στερεᾶς, Θεσσαλίας, Μακεδονίας καὶ Εὐρώπης. Μὲ τὸ σιδηρόδρομον Πειραιῶς—Ἀθηνῶν—Πελοποννήσου, γίνεται ἡ συγκοινωνία μὲ τὴν Ἑλυσίαν, Μέγαρα καὶ τὴν Πελοπόννησον. Μὲ τὸν σιδηρόδρομον Χαλκίδος γίνεται ἡ

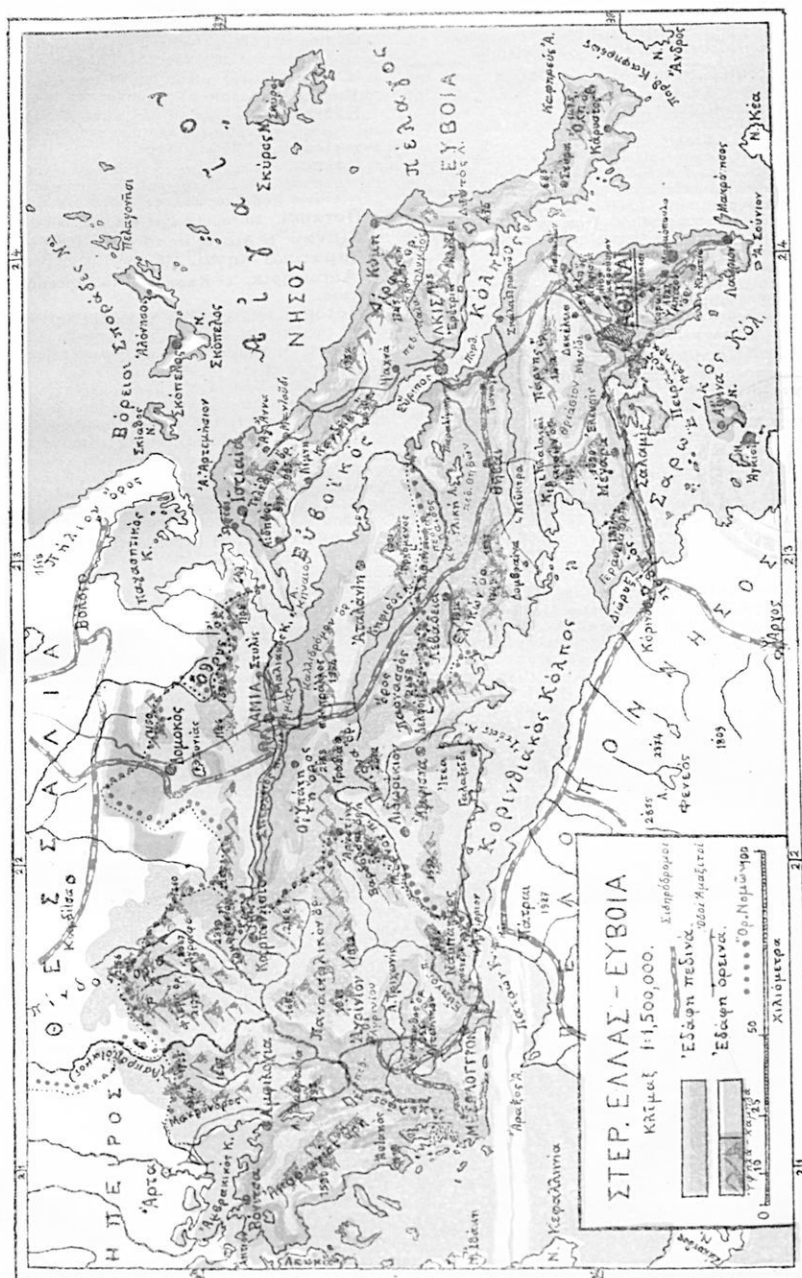
συγκοινωνία μὲ τὴν Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας. Εἶναι καὶ οἱ δρόμοι Ἀθηνῶν—Ἀμαρουσίου—Κηφισοῦ, τῶν Μεσσηνίου καὶ ὁ ηλεκτρικὸς Ἀθηνῶν—Πειραιῶς. Εἰς τὴν Δυτ. Στερ., Ἑλλάδα εἶναι ὁ σιδηρόδρομος Κρουνηρίου—Μεσολογίου—Ἀργιείου. Ἀπὸ τὸ ἐπίνειον τῶν Ἀθηνῶν, τὸν Πειραιᾶ, ἔρχονται καὶ φεύγουν κάθε μέρα πλοῖα πρὸς ὅλους τοὺς λιμένας καὶ τὰ νησιά.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Πολιτικὴ Δικαιρίαι καὶ πληθυσμός. Ὄλη ἡ Στερεὰ Ἑλλάς ἔχει 1.600.000 κατοίκους. Τὸ πλεονέκτονο κακοικημένο μέρος εἶναι ἡ Ἀττικὴ ἡ ὅποια ἔχει 920.000 κατοίκους. Ἡ Στερεὰ Ἑλλάς διαίρεται εἰς τρεῖς νομούς: Τὸ νομὸ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, τὸ νομὸ Φθιώτιδος, καὶ τὸ νομὸ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

1) Νομὸς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας. Ἀπλύνεται εἰς τὸ ἀνατολικὸ μέρος τῆς Στερεᾶς καὶ συνορεύει βορειοδυτικὰ μὲ τὸ νομὸ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος. Βρέχεται ἐνα γύρω ἀπὸ τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, τὸ Σαρωνικὸν καὶ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ποὺ ἐνώνονται μὲ τὴν διώρυγα τῆς Κορινθίου. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος εἶναι αἱ Ἀθῆναι, ἡ ἀρχαία καὶ δοξαμένη πόλις τῆς Ἑλλάδος. Πρὸ ἐκατὸ ἐτῶν, δὴν ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὴν σκλαβιά, ἦταν ἕνα γενοῦσθαι, γύρω ἀπὸ τὸ βράχον τῆς Ἀκροπόλεως. Τώρα εἶναι μὴ μεγάλη πόλις, ἡ ὡραιότερα τῆς Ἀνατολῆς, μὲ 500.000 κατοίκους. Ἐκεῖ μαρμαρίνα πανέμορφα κτίρια, ὅπως ἡ Ἀκαδημία, τὸ Πανεπιστήμιον, ἡ Βιβλιοθήκη, τὸ Πολυτεχνεῖον, τὸ Ζάππειον, ποὺ γίνονται ἐκθέσεις, τὸ ὠρεῖστον Στάδιον, ποὺ γίνονται οἱ ἀγῶνες, πολλὰ Μοῦσεια μὲ ἀντικείμενους θησαυροὺς, ὠρεῖαι ἐκκληρίαι, σχολεῖα πολλὰ, νοσοκομεία τέλεια, θέατρα, καὶ κέντρα ἀφαι. Ἐκεῖ δρόμοι μεγάλους, ὠρεῖαι, μὲ οὐκ ὀλίγους πολυτελεῖς, μέγαρα, πλατεῖες καὶ μεγάλα ἐμπορικά καταστήματα. Εἰς τὰς Ἀθῆνας εἶναι τὸ Κυβερνεῖο ποὺ μὲν οἱ Πρόεδροι τῆς Ἑλλ. Δημοκρατίας, τὸ νέο θαυμασιὸν μέγαρον τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας μὲ τὸ Μνημεῖον τοῦ ἀνώνυμου στρατιώτου καὶ τὰ Ὑπουργεῖα. Αἱ Ἀθῆναι εἶναι πολὺ μεγάλη πόλις ἐς ἑκταίον, ὅπως ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἦσαν οἱ πρόσφυγες, ἔχει πολλὰ καὶ ὠρεῖα ποσότητα ἐνα γύρω, (Φάλλοι, Ἡράκλειον, Μαρσύειον, Κηφισοῖα, Τατόι κτλ.) καὶ δι' αὐτὴν εἶναι διὰ τὰς συγκοινωνίας ἐνα πλῆθος αὐτοκίνητα, ταξί, τράμ, ηλεκτρικά καὶ σιδηρόδρομοι.

Πειραιεύς: Κάτοικοι 250.000. Ὁ μεγαλύτερος ἐμπορικὸς λιμὴν τῆς Ἑλλάδος, ἐπίνειον τῶν Ἀθηνῶν, μὲ τὰς ὅποιες συγκοινωνίαις μὲ τὸν ηλεκτρικὸν σιδηρόδρομον καὶ αὐτοκίνητα. Εἰς τὸ λιμάνι τοῦ Πειραιῶς εὐρίσκονται ἐνα πλῆθος πλοία, ποὺ φορτώνουν ἐμπορεύματα καὶ κάνουν τὴν συγκοινωνία μὲ ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ ἐκκινῶν οἱ σιδηρόδρομοι Θεσσαλονίκης—Εὐρώπης καὶ Πελοποννήσου. Χαρακτηριστικὸ τοῦ Πειραιῶς εἶναι οἱ ἀνάριθμοι ψηλὰς καμινάδες, ποὺ ἀπὸ μακριὰ δειχνοῦν τὴν βιομηχανικὴν πόλιν μὲ τὰ πάμπολλα ἐργαστήρια, ποὺ παράγουν ἀπὸ ὅλα τὰ χρήσιμα πράγματα. **Κηφισοῖα** κατ. 7.000. Κατάφοιτο ἐξοχικὸν ποσόν, μὲ πολυτελεστάτας ἐπαυλίδας εἰς τοὺς πρόποδες τῆς Πεντέλης. **Μαράθων**, κατ. 2.000. Ἰστορικὴ τοποθεσία τῆς περιφύρου νίκης τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὸν Περσὸν. Ἐκεῖ κατασκευάσθητι τώρα ἡ λίμνη καὶ τὸ φράγμα τοῦ Μαραθῶνος, κολλοσιαία ὑδρευτικὰ ἔργα, διὰ τὴν ὑδρεύσιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς. **Μαρίπολις**, κατ. 4.000. **Κεραιά**, κατ. 5.700. **Κεραιά**, κατ. 4.000. Ἀπὸ τὰ χωρία αὐτὰ ποὺ εἶναι εἰς τὰ Μεσόγεια, περὶν ὁ σιδηρόδρομος ποὺ φθάνει εἰς τὰς Μεσόγειας. **Λαυρεῖα**, κατ. 8.000. ποὺ ἔχει μεταλλεία. **Μεγαρα** κατ. 10.000. πόλις γεωργικὴ. **Ἐλευσίς**, εἰς τὴν παραλία τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, κατ. 6.000. πόλις βιομηχανικὴ, μὲ ἐργοστάσια ποὺ κάνουν τοιμεῖα, σαποῦνα ἐκκινῶνται. Ἐκεῖ ἔχει καὶ σπουδαῖα ἀρχαιοτάτης. Ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Ἑλυσίαν εἶναι τὸ νησί **Σαλμῆς**. Ἐκεῖ εἶναι ὁ Ναυσταθμὸς τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ μας. Εἰς τὰ στενὰ τῆς Σαλαμίνος καὶ τῆς Ἀττικῆς γίνηκε ἡ μεγάλη ναυμαχία Ἑλλήνων καὶ Περσῶν. Εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον εὐρίσκται καὶ τὸ νησί **Αἰγινα**, μὲ δυνάμειν πόλιν, κατ. 5.000. Εἰς τὰ βόρεια τὰ τὸν Μεγάρων εἶναι αἱ **Φερᾶς**, κατ. 7.000. Αἱ Φερᾶς εἶναι ἡ δοξαμένη πατρίς τοῦ ἑπαινωμένου καὶ τοῦ Πελοπιδᾶ ἀπὸ ἐκεῖ περὶν ὁ σιδηρόδρομος πρὸς Θεσσαλονίκην. Βορειοδυτικὰ εἶναι ἡ **Σαβῆς**, κατ. 800. Ἡ ἐργαστήρια ἐπεξεργασίας βαμ-

βασιού. Δεξιά της Λαβδαίας εύρσκεται η **Χαϊρώνεια**, όπου είναι στήμένο ένα λεοντάρι, (ο Λέων της Χερωνείας) νημείο των 'Αθηναίων και Θηβαίων που σκοτώθηκαν εις πόλεμον με τον βασιλέα της Μακεδονίας φίλιππο.

2. Νομός Φθιώτιδος και Φωκίδος. Κάτοικοι 194.000. Πρωτεύουσα **Λαμία**, κατ. 15.000. 'Ωραία πόλις με καλούς δρόμους, πλατείες και κτίρια. Εις μίαν πλατείαν είναι στήμένο το άγαλμα του 'Αθωνασίου Δάσκου, που έμφορτησε εκεί **Στυλίσ**, κατ. 3.000, επίγειο της Λαμίας. Νοτιοδυτικά της Λαμίας είναι τα Στενά των **Θερμοπυλών**, που σκοτώθηκε ο Λεωνίδας με τους 300 Σπαρτιάτας και 700 Θηβαίους, πολέμον τούς Πέρσας. **Δομεκός**, κατ. 2.000, **Λιδερίκι**, κατ. 1.500. **Αμφισσα**, κατ. 5.500 εις όρειαν υψηλήν τοποθεσίαν. **Ίτσα**, κατ. 2.000, επίγειο. Εκεί συσκευάζουν διά την εξαγωγήν, τις περίφημες έλιές της 'Αμφισσας. **Γαλαξείδι**, κατ. 3.000. Έχει καλούς ναυτικούς. Εις τούς πρόποδας του Παρνασσού είναι οι **Δελφοί**, το περίφημο Μαντείο του 'Απόλλωνος. Μεταξύ της Οίτης και του Παρνασσού είναι η **Γραβία**. Εκεί ήταν το Χάνι που πολέμησε ο 'Αντρούτσος και τώρα είναι το μνημείο του. **Αταλάντη**, κατ. 3.350.

3 Νομός Αιτωλίας και Ακαρνανίας. Κάτοικοι 250.000. Πρωτεύουσα **Μεσολόγγι**, κατ. 10.000. Το Μεσολόγγι δοξάστηκε με τούς τρομερούς άγώνας του κατά την 'Επανάστασι. Εκεί είναι στήμένο το 'Ηρώ, και οι τάφοι του Μάρκου Μπότσαρη, Κυρ. Μαυρομιχάλη και του Λόρδου Βύρωνος. Το Μεσολόγγι είναι κτισμένο εις μία λιμνοθάλασσαν. Εκεί είναι ιχθυοτροφεία και βγάζουν άφθονον ψάρι και σύγοτάραχο. **Αιτωλικό**, κατ. 4.000, κτισμένο σ' ένα νησάκι που ένανεται με την Στερεά με δύο γεφύρια. **Ναύπακτος**, κατ. 4.000. **Αγρινίο**, κατ. 9.000. Βγάζει έκλεκτα καπνά. **Καρπενήσι**, κατ. 3.000 εις όρειαν τοποθεσίαν, εις τούς πρόποδας του Τιμφρηστού. **Καρβάσκαρς** ή **Αμφιλοχία**, κατ. 3.000. **Βόνιτσα**, κατ. 2.000. **Αστακός**, κατ. 3.000, μέ καλό λιμάνι εις τό 'Ιόνιο πέλαγος.

Ή Εδαφος — Κλίμα. Το κλίμα της Δυτικής Στερεάς είναι εις τα παράλια το θαλασσο (χειμών υαλάς, καλοκαίρι δροσερό) και εις το έσωτερικό είναι ήπειρωτικό, (χειμών ψυχρότερος, καλοκαίρι θερμότερο). Έχει πολλές βροχάς και ποτάμια όρημνικα. Το κλίμα της 'Ανατολικής Στερεάς είναι θαυμασόν, ξηρό, με όλίγας βροχάς και όρημνικόν. Το Λεκανοπέδιο της Βοιωτίας έχει βαρύτερο κλίμα. Η 'Αττική έχει θαλάσσιο κλίμα, πολύ ξηρό, με όλίγας βροχάς και ραγδαίον. Το καλοκαίρι δροσίζεται από τούς θαλασσίους ανέμους.

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Θέσις. Η Εύβοια είναι ένα μεγάλο νησί κοντά εις την άνατολικήν πλευρά της Στερεάς 'Ελλάδος.

Όρη. Τα μεγαλύτερα βουνά της είναι το **Τελειόριον** το **Καντήλι**, ή **Δίρφη**, ή **Όλυμπος** και ή **Όχη**.

Πεδιάδες. Η μεγαλύτερη είναι της **Χαλκίδος** εις την δυτικήν πλευράν του κέντρου της νήσου και τού **Ξηροχώριου** εις τό βόρειο μέρος.

Κόλποι. Τα παράλια της Εύβοίας είναι πολύκόλπα. Εις τό μεταξύ της Εύβοίας και της Στερεάς στενόν, σχηματίζεται ο **Ευβοϊκός κόλπος**.

Ποταμοί. Ποταμούς έχει μικρούς και άσημαντους.

Λίμναι. Η **Δυσός** εις τα νότια της Εύβοίας.

Ίαματικά πηγά. Αιδηψός.

Άκρωτήρια. Ο **Καφηρίς**, τό **Αρτεμίσιο**, και τό **Κίνησι**.

Πορθμοί. Μεταξύ της **Χαλκίδος** και της άπέναντι άκτής της Στερεάς σχηματίζεται ο πορθμός του **Εύριππου**.

Νήσοι. Η **Σκύρος** εις τό άνατολικό μέρος και οι **Σποράδες** εις τα Β. Α. της Εύβοίας.

Έδαφος — Κλίμα. Το σχήμα της Εύβοίας είναι στενόμακρο. Το κλίμα της και τό έδαφος της είναι όμοια με της άνατολικής Στερεάς. Παραθαλάσσιο και ξηρό.

Προϊόντα και άσχολία κατοίκων. Όπως είπαμε τό κλίμα της νήσου όμοιας προς τό κλίμα της 'Ανατολικής Στερεάς και παράγει τα ίδια προϊόντα. Τα σπουδαιότερα προϊόντα της είναι **σιτάρι**, **λάδι**, **έλιές**, **κρασί**, **φρούτα**, **λαχανικά**. Βγάζει επίσης μεγάλη ποσότητα **λευκοίλου** και **λιγνίτη** (πετροκάρβουνα).

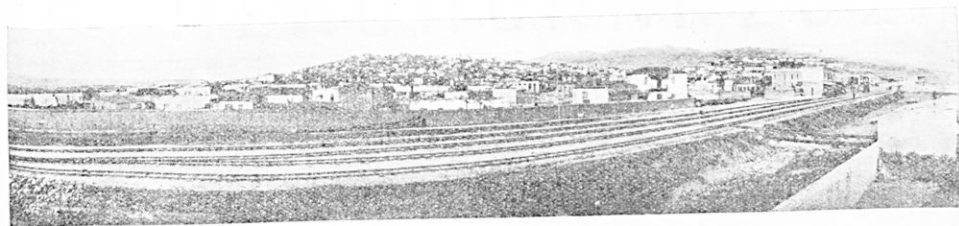
Συγκοινωνία. Η Εύβοια έχει ριδηρόδρομο, ό οποίος κάνει τη συγκοινωνία από τη Χαλκίδα εις 'Αθήνας. Επίσης με ατμόπλοια γίνεται τακτική συγκοινωνία με τόν Πειραιά και τό Βόλο.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Πολιτική Διαίρεσις και Πληθυσμός. Η Εύβοια με τας νήσους **Σκύρος** και **Σποράδες** αποτελούν τό Νομό Εύβοιας, ό οποίος έχει πληθυσμό 162.000 κατοίκους.

Πόλεις και χωρία. **Χαλκίς** πρωτεύουσα του Νομού, κατ. 17.000. Η **Χαλκίς** εύρσκεται εις τό στενότερο μέρος του Ευβοϊκού κόλπου, εκεί σχηματίζεται ο Πορθμός του Εύριππου. **Ψαχνά**, κατ. 3.500. **Ν. Ψαρά**, κατ. 2.000. Τα Ν. Ψαρά κτίστηκαν από τούς πρόσφυγας **Ψαριανούς**, ύστερα από την καταστροφή του ένδόξου νησιού των. **Αιδηψός**, κατ. 1.300, όρεια λουτρόπολις. **Ιστιαία** κατ. 3.500. **Κύμη**, εύρσκεται εις την άνατολικήν παραλία του νησιού, και βγάζει έακουστά κρασιά και πετροκάρβουνα, κατ. 4.000. **Αλιβέριον**, κατ. 2.000, **Σκύρος** (νησί) κατ. 3.000. Εις την Σκύρο απέθανε ο Θησεύς.

Βόρειοι Σποράδες. **Σκιάδες** κατ. 3.000, **Σκόπελος**, κατ. 4.000, **Άλέννηος**, κατ. 1.000.

7. ΤΑ ΜΕΓΑΡΑ και η σιδηροδρομική γραμμή Ἀθηνῶν—Πελοποννήσου. Τὰ Μέγαρα εἶναι γεωργικὴ πόλις, δυτικώτερα ἀπὸ τὴν Ἐλευσίνα. Οἱ κάτοικοι τῶν Μεγάρων ἀσχολοῦνται μὲ τὴ γεωργία.

8. Ὁ Τυμφρηστὴς. Τὸ χιονοσκεπασμένον ὄρος αὐτὸ βουνὸ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ἔχει ὕψος 2319 μέτρα.

9. Ἡ θάλασσα τῆς Σαλαρῖνος, ὅπου ἔγινε ἡ περίφημη ναυμαχία Ἑλλήνων καὶ Περσῶν.

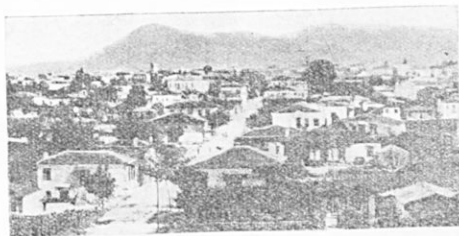
10. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ. Εὐρίσκεται εἰς μίαν θαυμασίαν καὶ ὕψηλὴν θέσιν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Τυμφρηστοῦ.

11. Πάρνης, τὸ ὠραιότερον βουνὸν τῆς Ἀττικῆς, μὲ τὰ ἄφθονα νερά καὶ ἔλαια.

12. ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ. Ὁραία πόλις κοντὰ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μόρνου εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον.

13. ΑΓΡΙΝΙΟ. Οἱ κάτοικοι τοῦ Ἀγρινίου ἀσχολοῦνται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ὠραίας πεδιάδος τῶν, ποὺ

14. Η ΑΜΦΙΣΣΑ, εις τοὺς πρόπεδας τοῦ Παρνασσοῦ. Εἰς τὸ μεγάλο κάμπο τῆς Ἀμφίσσης εἶναι ἀπέραντοι ἐλαιῶνες πού παράγουν ἐκλεκτὸ λάδι καὶ περίφημες ἐλιές.

15. Ἡ γέφυρα τοῦ Πορθμοῦ τῆς Χαλκίδος. Μέσα ἀπὸ τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον, περνοῦν τὰ πλοῖα, πρὸς ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ πηγαίνουν πρὸς τὸ Βόλο. Ὅταν φθάνουν εἰς τὴν Χαλκίδα ἡ σιδηρένια γέφυρα, πού συνδέει τὴ Στερεὰ μετὰ τὴν Εὐβοίαν ἀνίγει καὶ τὰ πλοῖα περνοῦν.

16. ΤΟ ΑΙΤΩΛΙΚΟ εἰς ἓνα μικρὸ νηοῦν, πού συγκοινωνεῖ μετὰ τὴ Στερεὰ μετὰ δύο γέφυρας.

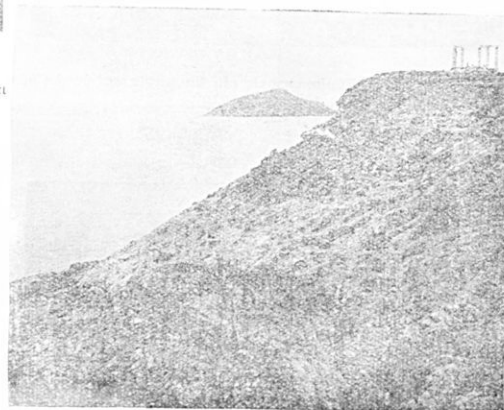
17. Η ΧΑΛΚΙΣ. Πῶς φαίνεται ἀπὸ τὴ θάλασσα, μετὰ τὰ ὠραῖα ξενοδοχεῖα τῆς. Τὸ καλοκαίρι εἶναι εὐχάριστη διαμονὴ καὶ ἔχει ζωηρὰν κίνησιν. Ἐκεῖ σταθεύουσιν καὶ τὰ πλοῖα πού ἐκτελοῦν τὴ συγκοινωνίαν Πειραιῶς-Βόλου.

18. Αἱ ΘΗΒΑΙ, ἡ ἱστορικὴ πόλις, πατρίς τοῦ Ἑπαμεινώνδα καὶ τοῦ Πελοπίδα. Οἱ κάτοικοι τῶν Θηβῶν ἀσχολοῦνται κυρίως μετὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς Θηβαϊκῆς Πεδιάδος.

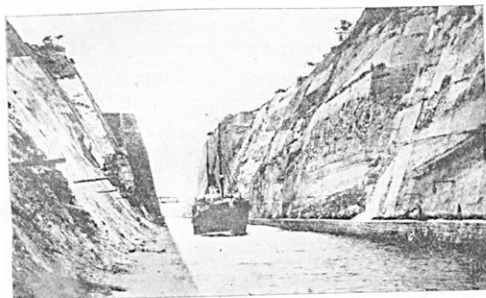

19. Η ΑΙΓΙΝΑ, ἡ ὠραία λαοπόλις τῆς Εὐβοίας

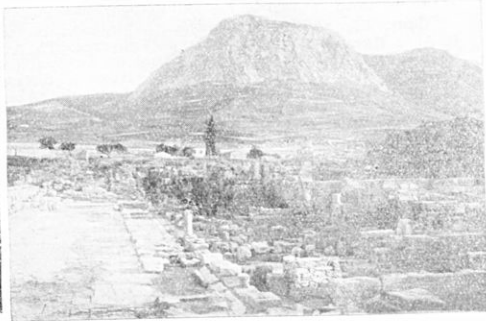

20. ΤΟ ΣΟΥΝΙΟ

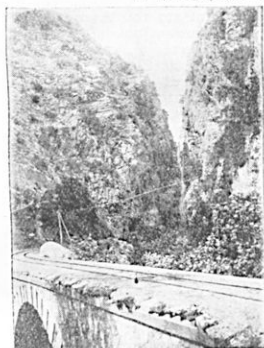
6 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

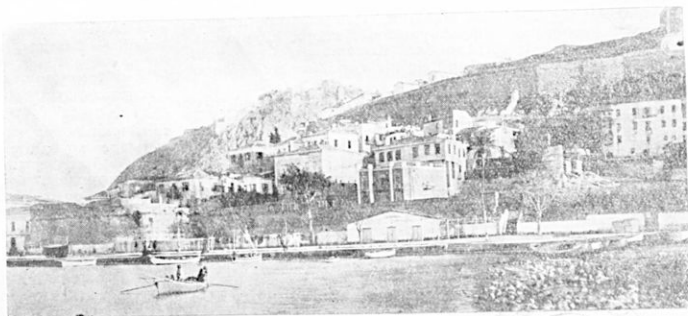
1. Ό Ισθμός της ΚΟΡΙΝΘΟΥ

2 ΑΚΡΟΚΟΡΙΝΘΟΣ και Παλαιά ΚΟΡΙΝΘΟΣ

3. Σιδηρόδρομος προς τα ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ

4. Τό ΝΑΥΠΛΙΟ

5. ΠΑΤΡΑΙ. Ό μεγαλύτερος εμπορικός λιμάν της Πελοποννήσου.

1. Ισθμός Κερεινθου. Έχει πλάτος 24 μέτρα. Χωρίζει την Στερεάν από την Πελοπόννησο και ένώνει τον Κορινθιακό με τον Σαρωνικό κόλπο. Με μία γέφυρα επάνω εις την διαδρομή περνά ο σιδηρόδρομος από την Στερεάν εις την Πελοπόννησον.

2. Κόρινθος. Ια βρεϊνική που ονομάζεται, είναι η αρχαία Κόρινθος, μια πόλις πλουσία, άλλοτε, με ναούς και κτίρια μεγαλοπρεπή. Ό βράχος, κοντά της, χρησιμοποιετο πάντοτε ως Ακρόπολις.

3. Καλαβρυτινά. Ό σιδηρόδρομος όταν άνέγιντο εις τα Καλαβρυτινά, είναι άδεντύτως, διά να κρατηθεί, έπείκει είναι άσφα το πέρας. Ό τσιμέντος είναι άσφα.

4. Ναύπλιον. Το Ναύπλιον, η πρώτη πρωτεύουσα της Ελλάδος, έχει πολλά ιστορικά μέρη. Εις τον μεγάλο βράχον, εις το μέσον, είναι το φρούριο Πολιάκη.

5. Πατράι. Εις τον λιμένα των Πατρών έρχονται πολλά πλοία που φέρνουν την στατή, το έλαιον, το πρέλιον της Πελοποννήσου. Εις τας Πατράς έστρωσαν επίσης πολλά υποκαταστήματα, που είναι δια την Πελοπόννησον. Οι άδων μας δείχνει τον μόνον των Πατρών. Εις το βάθος γίνονται τα βουνά της Στερεάς.

Πελοπόννησος

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Θέσις. Η Πελοπόννησος εφύκειται εις τὸ νότιο μέρος τῆς Ἑλλάδος, χωρίζεται ἀπὸ τὴν Στερεὰν μετὰ τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου καὶ βρέχεται γύρω-γύρω ἀπὸ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, τὸ Ἰόνιον πέλαγος, καὶ τὸ Μυρτιάον πέλαγος.

Ὅρη. Εἰς τὸ μέσον ἀπλώνεται τὸ **Μαίνελο**. Εἰς τὰ Ν. Α. ὁ **Πάρων** καὶ δυτικὰ τοῦ ὁ **Ταΰγετος**. Τὸ **Λυκαθέριον** εἰς τὰ Ν. Δ., ἡ **Ψάμνη** βορειότερα, ἀκόμη βορειότερα εἶναι οἱ **Εὐρυμάνεις** καὶ τὸ **Λακίαι**, ὁ **Σέλιος** καὶ ἡ **Κυλλήνη**. Εἰς τὰ Α. τὸ **Ἀρτεμῖσιον**, τὸ **Ἀρχαΐον** καὶ τὸ **Δίδυμον**. Εἰς τὸ βορειότορον σημεῖον τῆς Πελοποννήσου εὐρίσκεται τὸ **Παναχχίδιον**.

Πεδιάδες. Μεταξὺ τῶν βουνῶν Ἀρτεμῖσιου καὶ Μαϊνάλου εἶναι τὸ ὑψηλὸν τῆς **Ἀρχαΐδας**. Μεταξὺ Πατρῶν καὶ Πύργου εὐρίσκεται τὸ βαθυπύον τῆς **Ἡλείας**. Εἰς τὰ παράλια τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου σχηματίζεται μίαν στενὴν μακρὴν, ἀλλὰ πολὺ εὐφορὴν πεδιάδα καὶ πεδιάδες τῆς **Κορινθίας** καὶ τοῦ **Αἰγίου**. Εἰς τὰ ἀνατολικά ἀπλώνεται ἡ πεδιάς τοῦ **Ἀργεῶς** καὶ εἰς τὰ νότια ἡ πεδιάς τῆς **Μεσσηνίας** καὶ τῆς **Λακωνίας**.

Ποταμοί. Τῇ Δυτικῇ Πελοποννήσῳ ποτίζουν οἱ ποταμοὶ Πηνειὸς καὶ Ἀλφειὸς, ποῦ εἶναι οἱ μεγαλύτεροι. Εἰς τὴν Μεσσηνιακὴν πεδιάδα περνοῦν οἱ **Πάμιστος** καὶ εἰς τὴν Λακωνικὴν ὁ **Εὐρώτας**.

Λίμνη. Ἡ **Συμφυλὶς** εἰς τὴν Δυτ. Κορινθίαν.

Ἰαμυτικαὶ Πηγάς. **Λουτρά.** ἀπέναντι τῆς Κορίνθου, εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Εἶναι ἡ μεγαλύτερη λουτρόπολις τῆς Ἑλλάδος. **Μέδωνες**, εἰς τὴν ἄκρην μίαν μικρὰν χερσονήσον τῆς Ἀργολίδος. **Καΐτρα**, εἰς μίαν λιμνοθάλασσαν εἰς τὸ μέσον τοῦ Κυπαρισσιακοῦ κόλπου. **Κυλλήνη**. Θερμὰ λουτρά εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Νομοῦ Ἡλείας.

Ὠκάλας. Ἡ Πελοπόννησος περιβρέχεται ἀπὸ τὸ Μυρτιάον καὶ τὸ Ἰόνιον πέλαγος.

Κόλποι. Ὁ **Σαρωνικός** σχηματίζεται ἀπὸ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ὁ Ἀργολικός ἀπὸ τὸ Μυρτιάον πέλαγος, ὁ Λακωνικός, ὁ Μεσσηνιακός, ὁ Κυπαρισσιακός, τῶν Πατρῶν καὶ ὁ Κορινθιακός, ἀπὸ τὸ Ἰόνιον πέλαγος.

Χερσονήσοι. Ἐχει τέσσαρας χερσονήσους. Τὴν Ἀργολικὴν, τὴν Λακωνικὴν, τὴν Λακεδαίμονας καὶ τὴν Μεσσηνιακὴν.

Ἀκροτήτιον. Τὸ **Συλλέγιον** εἰς τὴν Ἀργολικὴν χερσονήσον, ὁ **Μαλεῶς** εἰς τὴν χερσονήσον τῆς Λακεδαίμονος, τὸ **Τινάριον** εἰς τὴν χερσονήσον τῆς Λακωνίας, ὁ **Ἀκραιῶς** εἰς τὴν Μεσσηνιακὴν.

Νῆσοι. Ὁ **Πέρος**, ἡ **Υδρα**, αἱ **Σπέτσαι**, κοντὰ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀργολικῆς χερσονήσου, τὰ **Κύθηρα** ἀπέναντι εἰς τὸν Μαίανον, οἱ **Σίνδουσαι** εἰς τὴν Μεσσηνιακὴν χερσονήσον καὶ ἡ **Σφακτηρία** εἰς τὸν λιμένα τῆς Πύλου.

Κλίμα καὶ προϊόντα. Ἡ Πελοπόννησος εἰς τὸ ἑσπερικόν τῆς, ἐπειδὴ τὰ ἐδάφη τῆς εἶναι ὑψηλά, ἔχει κλίμα ἡπειρωτικὸν (χειμῶνα ψυχρὸν, καλοκαίρι θερμὸν) καὶ εἰς τὰ παράλια ἔχει κλίμα θαλάσσιον (χειμῶνα μαλακόν, καλοκαίρι ῥοσερόν). Δι' αὐτὸ εἰς τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου ὑπάρχουν μεγάλοι ἐλαιῶνες. Τὸ κλίμα τῆς Λακωνικῆς πεδιάδος εἶναι γλυκύτατον καὶ καλλιεργοῦνται ἀφθονα πορτοκάλια, λεμόνια κλπ. Ἐκεῖ καρποφοροῦν ἀκόμη καὶ φυτὰ τῶν θερμῶν χωρῶν, ὅπως αἱ μπαρῶναι καὶ οἱ γουρμάδες. Εἰς τὰ ὀρεινὰ μέρη τὰ γεωργικὰ προϊόντα εἶναι ἐλαχίστια. Εἰς τὸ ὑψηλὸν τῆς Ἀρχαΐδας καὶ εἰς τὰς κοιλιάδας καλλιεργοῦνται σιτάρη. Ἐκεῖ οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται πολὺ μετὰ τὴν κτηνοτροφίαν. Εἰς τὰς περιοχὰς τῆς παραλίας τοῦ Ἰονίου, ἀπὸ τὴν Κορίνθον ἕως τὰς Καλάμας, καλλιεργεῖται πολὺ ἡ σταφίδι. Ἐκεῖ βγάζουν ἐκλεκτὰ σταφύλια, **ξανθὰ σταφύλια**, περιττήρια **κραιδί**, **φρέδια** καὶ **λαχανικά**. Αἱ Πατρίαι καὶ τὸ Ἀργεῖον βγάζουν ἀφθονὰ καὶ ἐξαιρετὰ **λαχανικά** καὶ **φρέδια**. Εἰς τὴν Μεσσηνίαν παράγουν ἀφθονὰ **σάβια**. Εἰς τὴν Λακωνίαν **πορτοκάλια** καὶ εἰς τὸ Ἀργεῖον **κίονα**. Φυτίζονται ἐπίσης τὰ **λάδι** τῆς Μάνης καὶ αἱ **ἐλαΐαι** τῶν Καλαμῶν καὶ Πατρῶν. Τὰ κυριότερα λοιπὸν προϊόντα τῆς Πελοποννήσου εἶναι **πρώτη σταφίς** καὶ **ἐπειτα τὰ λάδι καὶ τὰ σάβια**.

Βγάζει ἐπίσης ὠρεὰ χρωματίζοντά μέρμερα καὶ λιγνίτην. Ἐχει βιομηχανίαν ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένην, μάλιστα εἰς τὰς Πατράς, ὅπου ὑπάρχουν μεγάλα ἐργοστάσια.

Συγκοινωνία. Ἡ Πελοπόννησος ἔχει καθημερινήν

συγκοινωνίαν μετὰ τὴν Στερεάν, μετὰ σιδηρόδρομον καὶ αὐτοκίνητα. Ὁ Σιδηρόδρομος Ἀθηνῶν—Πελοποννήσου, διὰ τῆς Κορίνθου φθάει ἀπὸ τὴν δυτικὴν παραλία, μέχρι τοῦ Πύργου. Ἀπὸ τὸν Πύργον μετὰ σιδηρόδρομον συγκοινωνεῖ μετὰ Καλάμας. Αἱ Καλάμας διὰ Τριπόλεως Ἀργεῶς, Κορίνθου, συγκοινωνοῦν μετὰ τὰς Ἀθήνας. Ἐπίσης τὸ Ναύπλιο μετὰ τὰς Ἀθήνας. Ἀτμοπλοῖκές συγκοινωνεῖ ὁ Πειραιεὺς μετὰ τὰς Πατράς διὰ τῆς διώρυγος.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Πολιτικὴ διαιρέσεις καὶ πληθυσμός. Ἡ Πελοπόννησος ἔχει 1.100.000 κατοίκους καὶ διαιρεῖται εἰς 6 Νομούς.

1) Νομὸς Ἀργολικοκορινθίας. (Κατ. 175.000). Πόλεις: **Ναύπλιον**, πρωτεύουσα, κατ. 17.000. Ἡ πρώτη πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος, πόλις παράλιος, μετὰ ἱστορικὰ κτίρια **Κορινθός**, κατ. 10 χιλ. κοντὰ εἰς τὸν Ἰσθμὸν, παράλιος, παλαιὰ πόλις. Κατεστράφη πολλὰς φορές ἀπὸ σεισμούς καὶ ἐκτίσθη ὠρεῖα καὶ ἀντισεισμικῇ. **Λευτράκι**, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Ἰσθμοῦ, εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Εἶναι ἡ μεγαλύτερη λουτρόπολις τῆς Ἑλλάδος. **Σηλεύκων**, καταφυγὸς παραλιακῆς πόλεως. Εἰς τὰ νότια τῆς Κορίνθου εἶναι ἡ **Νεμέα**, ὅπου εἰς τὴν ἀρχαιότητα ὁ Ἡρακλῆς ἐσκότωσε τὸν λέοντα τῆς Νεμέας. Ἐκεῖ κοντὰ εἶναι καὶ τὰ στενά **Δερβενίκια**, ὅπου ὁ Κολκοτρώνης κατέστρεψε τὸν Δράκοντα τὸ 1822. **Ἀργεῖς**, κατ. 11 χιλ. εἰς τὴν εὐφορὴν πεδιάδα τοῦ Ἀργεῶς. Ἐκεῖ κοντὰ εἶναι αἱ **Μυκῆναι**, ὅπου εἰς τὴν ἀρχαιότητα ἦσαν τὸ περίφημον βασιλεῖον τῶν Ἀγαμέμνωνος. **Υδρα**, κατ. 3.500. εἰς τὴν ὁμώνυμον νήσον εἶναι πατρίς τοῦ Ἀνδρ. Μιαούλη, τοῦ Σαχτούρη, τῶν Κουντουριωτῶν, **Σπέτσαι**, (νήσος) κατ. 3.500. Εἰς τὴν Ἐπαναστάσιν προσέφερε τοὺς ναυτικούς τῆς καὶ τὰ πλοία μετὰ τὴν Ὑδρα. **Κρανιδίον**, 4.000 χιλ. κατ. παράγει περίφημον λάδι. **Κύθηρα**, (νήσος) κατ. 1450, **Μέδωνες**, λουτρόπολις.

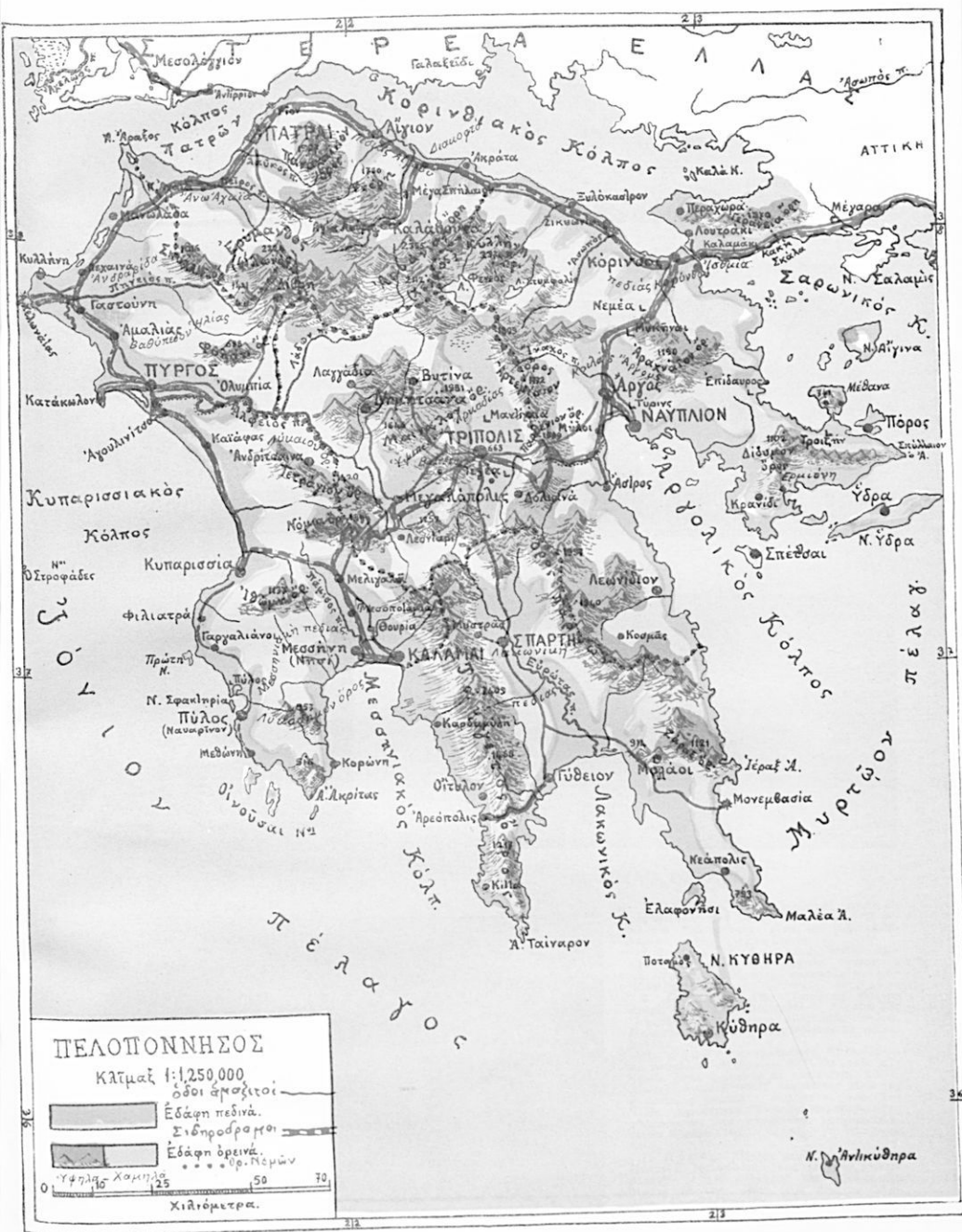
2) Νομὸς Ἀχαΐας. (Κατ. 200.000). Πόλεις: **Πάτρις**, πρωτεύουσα, μετ. 60.000. Ἡ μεγαλύτερη καὶ ἐμπορικότερη πόλις τῆς Πελοποννήσου. **Αἴγιον**, κατ. 11.000. Ἐκεῖ ἀφθονα νερὰ καὶ μεγάλο ἐργοστάσιον χαρτοποιίας. Βγάζει τὴν καλύτερην μαύρην σταφίδι. **Καλάβρυτα**, εἰς τὰ Ἀρρανία βουνά. Ἐκεῖ ἀνεβαίνει ὀδοντοκίνητος σιδηρόδρομος. Εἰς τὰ Καλάβρυτα κοντὰ εἶναι τὸ **Μ. Σπῆλιον** καὶ ἡ **Ἁγία Λαύρα**, ὅπου ὁ ἀρχιεπίσκοπος Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοὶ ἐκόλυθον τὴν σημαίαν τῆς Ἐπαναστάσεως. **Κατὰ Ἀχαιῶν**, γεωργικὸ χωριό, κατ. 2.000.

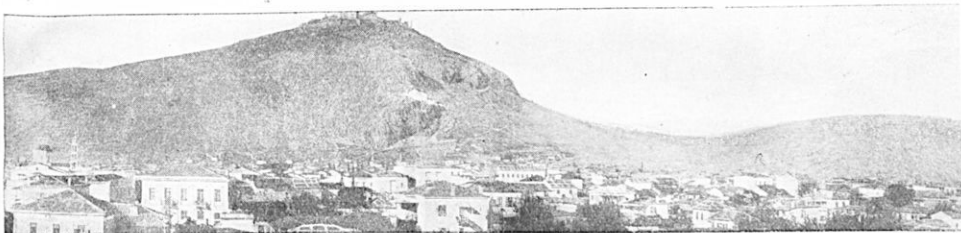
3) Νομὸς Ἡλείας. (Κατ. 120.000). Πρωτεύουσα **Πύργος** κοντὰ εἰς τὸν ποταμὸν Ἀλφειὸν. Κατ. 20.000. Ἐκεῖ μεγάλο ἐμπόριον σταφίδος καὶ συγκοινωνεῖ μετὰ τὸ ἐπίνειον τοῦ **Κατὰκωλου** μετὰ σιδηρόδρομον. **Ἀρμάδες**, κατ. 12.000. Γαστρονὴν 4000, **Ἀνδραβῆς**, κατ. 3.500. **Λεχαινὰ** κατ. 2.800. Εἰς τὴν παραλίαν εἶναι ἡ λουτρόπολις **Κυλλήνη**. Κοντὰ εἰς τὸν Πύργον εἶναι μίκα μικρὰ κοίλας τοῦ Ἀλφειοῦ, ἡ δοσιμένη **Ἑλμπίτι**. Ἐκεῖ ἐγίνοντο οἱ περίφημοι Ὀλυμπικοὶ ἀγῶνες. Ἀπ' αὐτοὺς ὀνομάζονται καὶ οἱ τωρινὸι ἀγῶνες Ὀλυμπιακοί.

4) Νομὸς Μεσσηνίας. (Κατ. 250.000). Πρωτεύουσα **Καζανίκαι**, κατ. 30.000. Ἐμπορικὴ πόλις, παράγει ἀφθονα λεμόνια, πορτοκάλια, σάβια, μετὰ. **Μεσσηνί**, 7.000 κατ. **Κυπαρισσία**, 4.500 κατ., **Φιλίππαι**, 2.000 κατ., **Γαργαλιάνοι**, 2.000 κατ., **Θεσπία**, κατ. 2.500, **Ασάνανζα**, κατ. 2.000.

5) Νομὸς Ἀρχαΐδας. (Κατ. 166.000). Πρωτεύουσα **Τρίπολις**, ἐπάνω εἰς θαυμασιὸν ὄρεσιον, κατ. 14.000. Εἰς τὴν ἀρχαιότητα ἦσαν πρὶν πόλεις εἰς τὴν θέσιν αὐτήν. Ἡ **Γεῖα**, ἡ **Μαντινεία** καὶ τὸ **Παλάντιον**. Δι' αὐτὸ ἐπῆρε τὸ ὄνομα **Τρίπολις**. Ἐδῶ γίνεται ὅλη ἡ ἐμπορικὴ κίνησις τοῦ νομοῦ. **Μεγαλεισις**, κατ. 2.000, **Δημητσάνα**, κατ. 2.000, πατρίς τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν Γερμανοῦ. **Λαγκαδία**, κατ. 4.000, **Βυτίνα**, ἐπάνω εἰς τὸ Μαίανον, μετὰ μεγάλην ὁσὴν γύρω καὶ Δασοφυικὴν Σχολήν. **Λεωνίδειον**, κατ. 5.000, **Δελφινὰ** καὶ **Βαλτέτιον**, τόποι ἱστορικοὶ τῆς Ἐπαναστάσεως.

6) Νομὸς Λακωνίας. (Κατ. 145.000). Πρωτεύουσα ἡ **Σπάρτη**, κοντὰ εἰς τὸν Εὐρώτα κατ. 6.000. ἡ ἐνδοτικὴ ἀρχαία πόλις. Δυτικὰ εἰς τὴν Σπάρτην ἐπὶ τοῦ Ταυγῆτος εἶναι οἱ **Μυστράς**, παλαιὰ πόλις μετὰ βυζαντινὰς παλαιὰς ἐκκλησίας καὶ ἐρείπια τοῦ Παλατιοῦ τοῦ Δεσποταίου τοῦ Παλαιολογίου. **Γυθίον**, παραθαλάσσια πόλις κατ. 7.000. **Ἀρσέουσις**, κατ. 1.000. **Μονεμβασία**, ἐπάνω εἰς ἑνα βράχον εἰς τὴν θάλασσαν. **Σίτουλος**, κατ. 1000, **Μελάει**, κατ. 2.000,

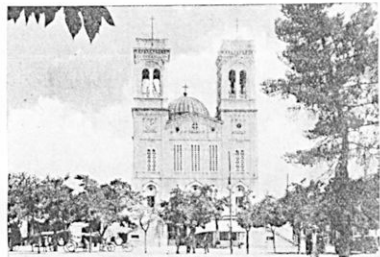

6. Τό ΑΡΓΟΣ. 'Επάνω εἰς τὸ ὄψωμα εἶναι ἡ Ἀκρόπολις τοῦ Ἀργεῶς.

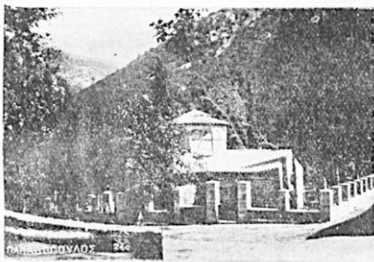
6. Ἀπὸ τοῦ Ἀργεῶς περνᾷ σιδηροδρομὸς Κορίνθου—Τρίπολεως καὶ ἄλλος, τοπικὸς, ἐκτελεῖ τὴν συγκοινωνίαν μετὰ Ναυπλίου.

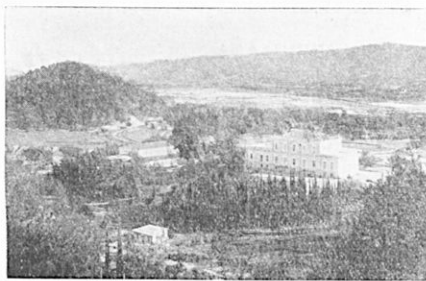
7. ΠΥΡΓΟΣ

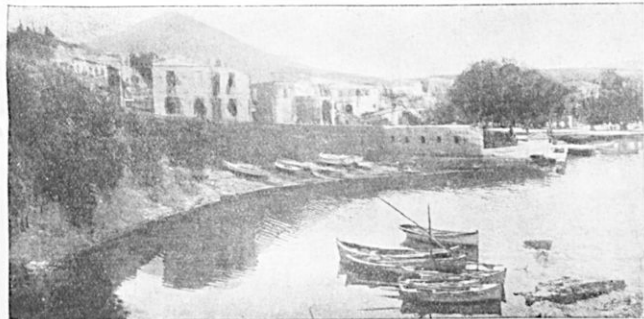
8. ΤΡΙΠΟΛΙΣ

9. ΑΓΙΑ ΛΑΥΡΑ

10. ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ

11. Η ΠΥΛΟΣ (ΝΑΥΑΡΙΝΟ)

7. Πύργος. Πόλις ἐμπορικὴ, κοντὰ εἰς τὰς ἑκβολὰς τοῦ Ἀργεῶς ποταμοῦ. Ἡ ἐκκλησία τοῦ φαίνεται εἶναι τοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου, ἑπάνω εἰς ἄνω ὄψωμα.

8. Τρίπολις. Κτισμένη εἰς ὄψη δροπέδι, κοντὰ εἰς τὴν ἀρχαίαν Μαντινείαν καὶ Τεγέα. ἔχει δροσερὸ καλεκκίρι καὶ χειμὼν πάλυ δυνατό.

9. Ἀγία Λαύρα. Ἱστορικὸ Μοναστήρι, εἰς τὰ Καλάβρυτα. Μετὰ τὸ λάφυρον τῆς Ἀγ. Λαυρεῶς ἐξεκίνησαν εἰς ἀπαρχήν τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐλευθέρωσαν τὰ Καλάβρυτα.

10. Ὀλυμπία. Σπουδαία ἀρχαιολογικὴ τοποθεσία εἰς ἀρχαίαν κυρίως τοῦ Ἀλφειοῦ, ὅπου ἐγίνοντο εἰς περίφημοι Ὀλυμπικοὶ ἀγῶνες. Ἐκεῖ εὗρέθησαν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς σπουδαία ἀγάλματα, νάει καὶ ἄλλαι ἀρχαιοτήτες. Ὑπάρχει Μουσεῖον ὅπου φυλάσσονται οἱ εὗρεθέντες. Ἐς σπουδαίους ἀγάλμα εἶναι ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους.

11. Πύλος. Εἰς τὸν μεγάλον λιμένα τῆς Πύλου ἡ Ναυαρίνου, ὅπως ἐλέγετο, κατεστράφη ὁ Αἰγυπτιακὸς καὶ Τσερκικός στόλος τὸ 1827, ἀπὸ τοῦ στόλου Ἀγγλίας, Ρωσίας καὶ Γαλλίας.

12. ΣΠΑΡΤΗ

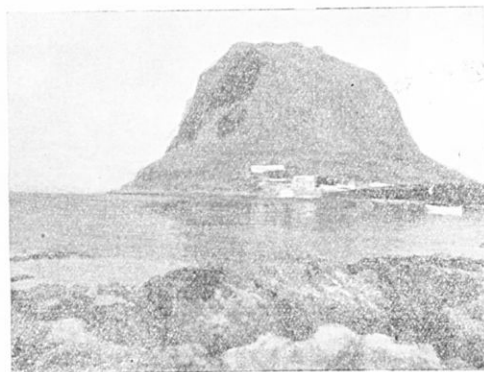
13. ΥΔΡΑ

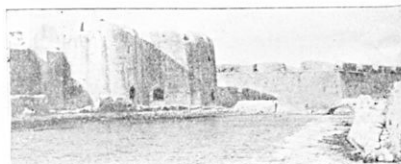
14. ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ

15. ΓΥΘΕΙΟΝ

17. ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ

16. ΠΙΟΝ. Τό φρούριο.

18. ΚΑΛΑΜΑΤΑ. Τό Κάστρον.

12. Σπάρτη. Ἡ πολυμικὴ καὶ ὕδατος πόλις τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, εἰς τοὺς πρόποδες τοῦ Ταυγέτου, κοντὰ εἰς τὸν Ἰωρδαῖν, σήμερὰ εἶναι μικρὰ καὶ ἐμπορικὴ πόλις.

14. Δημήτσανα. Κτισμένη εἰς ἓνα λόφον. Εἰς τὴν σπουδαίαν Σχολὴν τῆς ἐκκλησιᾶς ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε΄, καὶ ὁ Παλαιὸς Πατριὸς Γερμανὸς.

15. Γυθείον. Εἶναι εἰς τὸ βόρειον τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου, ὁ σπουδαιότερος ἐμπορικὸς λιμὴν τῆς Λακωνίας.

16. Πιον. Παλαιὸν φρούριον, εἰς τὸ στενότερον μέρος τοῦ Κερινθίου κόλπου. Ἀνεάντι τοῦ εἶναι τὸ Ἀστέριον.

17. Μονεμβασία. Εἶναι κτισμένη εἰς ἓνα νησίον, εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποίου εὐρίσκειται ὕψους βράχος μετὰ ἑνὶ τικῷ φρουρίῳ. Τὸ νησίον συνδέεται μετὰ τὴν ἑρξά, μετὰ γέφυραν, μήκους 150 μ.

18. Καλαμάτα. Ἀνεγείνη καὶ Καλαμάτα, ἄπο τὸ παλαιὸν τῆς ὕδατος. Εἶναι ἡ ὀρεινότερη πόλις τῆς Πελοποννήσου, μετὰ τὰς Πατρὰς. Ἡ εἰκὼν μας παριστάνει τὸ παλαιὸν φρούριον τῶν Καλαμινῶν.

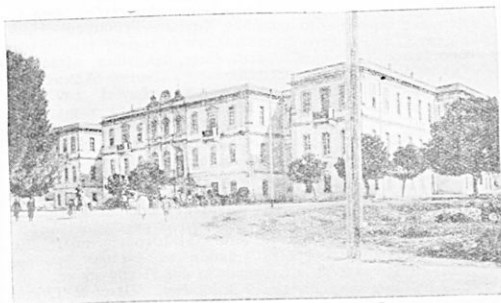
7 Κ Ρ Η Τ Η

1. ΧΑΝΙΑ. Ἡ πρωτεύουσα τῆς Κρήτης. Ἐχει μικρὸ λιμάνι μὲ φάρο εἰς

τὸν ἀριστερὸ βραχίονα. Ἡ πόλις εἶναι παλαιὰ ἀλλὰ τῶρα ἐξωραϊζεται μὲ νέες καὶ ὠραίες οἰκοδομές. Ἡ Δημοτικὴ Ἀγορὰ τῶν Χανίων εἶναι τέλειον ἔργον. Νέες πλατεῖες καὶ δρόμοι γίνονται καὶ νέες οἰκοδομὲς κτίζονται.

Τὰ Χανιά εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ ὁμωνύμου κόλπου τῆς βορείου παραλίας τῆς νήσου. Τὰ Χανιά ἤκμασαν πολὺ κατὰ τὴν κατοχὴν τῶν ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν, ὅτε ἀχωρώθηκε τελείως. Ἀκόμη διατηροῦνται πολλὰ λείψανα τῶν ἐνετικῶν φρουρίων. Πρωτεύουσα τῆς νήσου ἐγίνε ἀπὸ τὸ 1860.

2. Τὰ Δικαστήρια τῶν Χανίων.

3. ΑΓΙΟΙ ΔΕΚΑ. Μικρὸ χωριὸ τῆς ἐπαρχίας Κανιουρίου, τοῦ νομοῦ Ἡρακλείου, ἔδρα τῆς Ἐπισκοπῆς Ἀρκαδίας. Εἰς τὴν εἰκόνα μας φαίνονται οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ μὲ τὰς τοπικὰς χαρακτηριστικὰς ἐνδυμασίας τῆς νήσου.

Κρήτη

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Θέσις. Η Κρήτη είναι η νοτιότερα χώρα της Ελλάδος και βρίσκεται εις τη Μεσόγειο θάλασσα, νοτιοανατολικά της Πελοποννήσου. Είναι η μεγαλύτερη νήσος της Ελλάδος και έχει σχήμα στενωδιάρου.

Όρη. Ολόκληρο το νήσος σ' όλο της το μήκος διασχίζει μία σειρά βουνών, η **Κρητική όρεσις**. Τα μεγαλύτερα βουνά αυτής της όρεσις είναι εις το δυτικό μέρος τα **Λευκά όρη**, εις το μέσον η **Ιδη** (Ψηλορείτης) που είναι το υψηλότερο όλων (2.498 μ.) και η **Δίκτη** η Λασηθιώτικα βουνά, εις το ανατολικό μέρος.

Πεδιάδες. Πεδιάδες σχηματίζονται μικρά εις τα παράλια μέρη **Χανίων**, **Ρεθύμνου**, **Ήρακλείου**, **Ίρακλεού**. Μεγαλύτερα είναι της **Μεσαράς** εις το νότιο μέρος του Ήρακλείου.

Ποταμοί. Έχει μικρούς και άσημαντους.

Θάλασσα. Η βόρεινη πλευρά της Κρήτης βρέγεται από το **Κρητικό πέλαγος**, και η νότια πλευρά βρέγεται από το **Λυβικό** πέλαγος, όπως λέγεται η Μεσόγειος θάλασσα μεταξύ Κρήτης και Λυβίας της Αφρικής. Τα παράλια της Κρήτης σχηματίζουν πολλούς κόλπους. Ο ασφαλέστερος όλων είναι της **Σούδας**, κοντά εις τον κόλπο των **Χανίων**. Δυτικότερα σχηματίζεται ο κόλπος **Κισάμου**. Ανατολικά της **Σούδας**, ο κόλπος **Ήρακλείου** και της **Ρεθύμνου**, εις το κέντρον ο κόλπος **Ήρακλείου** και ανατολικά του **Μεραμβέλου** και εις το μέσον της νοτίου πλευράς της Κρήτης, ο κόλπος **Μεσαράς**.

Προϊόντα και άσχελγια κατείκων. Οι κάτοικοι της Μεγαλονήσου άσχελούνται με την κτηνοτροφία, την καλλιέργεια της γής, την άλιεία και τη βιομηχανία. Το σπουδαιότερο προϊόν της είναι το **λαδί** και οι **έλιες**, διότι έχει σημαντικούς έλαιαντας. Βγαίνει επίσης αρκετά **σιτηρά** και προϊόντα των άπεράντων άμπελώνων της, **κρασιά**, **σταφύλια** και **σταφίδες**. Εις την περιοχή των **Χανίων** παράγονται άφθονα και έκλεκτα **πορτοκάλια**, **μανδάρinia** και **κίτρα**. Εις την όρεινή περιοχή των **Σφακιών** παράγονται, **κρητική καστανα** και πολλά **ξύλα**. Κτηνοτροφία έχει επίσης ανεπτυγμένη τα **δέ κτηνοτροφικά** προϊόντα της είναι περιζήτητα και πρό πάντων τα **τυριά** της. Έχει επίσης και καλή βιομηχανία **σαπωνιών**, **μηχανουργία**, **τουρκισμιά**, **εισεννεύματα**, **εργαστάσια** συσκευής **σταφιδών** και **σταφύλων** κτλ.

Συγκοινωνία. Η συγκοινωνία της Κρήτης με τον Πειραιά γίνεται τακτικά άεροπορικά. Γίνεται και άεροπορικά μεταξύ Αθηνών, Ήρακλείου και Αφρικής. Δίκτυο συγκοινωνιών δρόμων δεν έχει πλήρες. Ένας μόνον δρόμος κατά μήκος της νήσου, εις τα βόρεια παράλια ύπαρχει από το άκρο δυτικό μέρος, το **Καστέλι**, μέχρι της **Γεράπερας**.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Πολιτική διαιρέσεις και πληθυσμός. Η Κρήτη όλοκληρα έχει 400.000 κατ. Είναι μία Γενική Διοίκησης και διαιρείται εις 4 νομούς: 1) **Χανίων**, 2) **Ρεθύμνου**, 3) **Ήρακλείου**, 4) **Λασηθίου**.

1) **Νομός Χανίων.** Κάτοικει 112.000. Άπλώνεται εις το δυτικό μέρος της νήσου και περιλαμβάνει τους κόλπους **Κισάμου**, **Χανίων** και **Σούδας**. Πρωτεύουσα του νομού **Χανιά**, με 27.000 κατ. Είναι η πρωτεύουσα και της νήσου. Έκει μένει και τώρα ο Γενικός Διοικητής Κρήτης. Εις το βορειοανατολικόν ύψωμα των **Χανίων** είναι η **Χαλέπα**, το έξοχικό πρόσγειο με ώραιας έπαυσεις. **Βάμης**, κατ. 1.000. **Καστέλι**, κατ. 1.500. **Κάνταρος**, κατ. 1.000.

2) **Νομός Ρεθύμνου.** Κάτοικει 68.000. Ο νομός Ρεθύμνου πίνει το δυτικό το μεσοίο μέρους της Κρήτης και συνορεύει δυτικά με το νομό **Χανίων** και ανατολικά με το νομό **Ήρακλείου**. Πρωτεύουσα του νομού είναι το **Ρεθύμνο**. Το μεσοίον ήταν άγρομένη ένετική πολιτεία και ονομαζόταν ακόμη το φρούριο της (Φορτέτσα). Από το Ρεθύμνο περνά η άμαρτή οδός **Χανίων**—**Ρεθύμνου**—**Ήρακλείου**. Το Ρεθύμνο έχει αξιόλογη έμπορικη κίνηση των προϊόντων του νομού **Λαζία**, **έλιες**, **βελανιδιά**, **κίτρα** και **ξύλα** κτλ. Προς τα νοτιοανατολικά είναι το **Άρκαδι**, το δοκασμένο μοναστήρι, που το ανετίναξαν εις τον αέρα κατά την επανάστασι το 1886, διά να μη το κυριεύσουν οι **Τούρκοι**. Εις τη νότια παράλια είναι το χωριό **Σφακιά**.

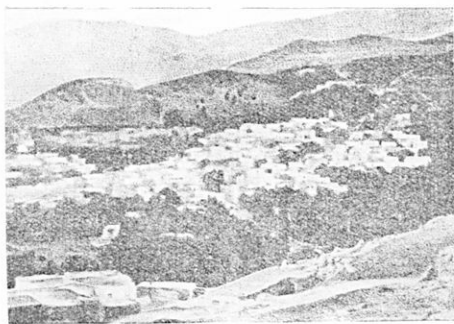
3) **Νομός Ήρακλείου.** Κάτοικει 136.000. Κατέχει το ανατολικό μέρος του μεσοίο μέρους της Κρήτης. Έχει τις μεγαλύτερες πεδιάδες και είναι το πλουσιώτερο μέρος της Κρήτης. Πρωτεύουσα του νομού είναι το **Ήρακλειο**, με 33.000 κατ. Είναι παράλια πόλις, εις ένα μικρό κόλπο. Τώρα με τεχνικά έργα γίνικη λιμάνι άσφαλές. Το **Ήρακλειο** είναι παλαιά και ιστορική πόλις. Εις τα δεξιά του εύρσκεται ακόμη το ένετικό φρούριο που ο **Τούρκος** το πολιορκούσαν επί 29 χρόνια και έχασαν 100 χιλ. νεκρούς και 7 βεζύριδες. Όταν οι Ένετοι κρατούσαν το νησί, το **Ήρακλειο** ήταν η πρωτεύουσα της Κρήτης. Έπειτα ο **Τούρκος** έκαναν τα **Χανιά** πρωτεύουσα. Το **Ήρακλειο** είναι κτισμένο κοντά εις την παράλια, έχει μεγάλη έμπορικη κίνηση, και είναι το τέταρτο έμπορικό λιμάνι της Ελλάδος. Πισω του άπλώνεται η πεδιάς του **Ήρακλείου**, που είναι τα έρείπια της άρχαιότητας **Κνωσσού**, που ήταν το βασίλειο του **Μίνωος**. Απ' όλα τα μέρη του κόμμου έρχονται αναρίθμητοι έξνοι διά να έπισκεφθούν τα άρχαία της **Κνωσσού** και τα σπουδαία εύρηματα, που είναι εις το Μουσείο του **Ήρακλείου**.

4) **Νομός Λασηθίου.** Ο νομός Λασηθίου πίνει όλο το δυτικό μέρος του νησιού και συνορεύει με το νομό **Ήρακλείου**. Πρωτεύουσα έχει τον **Άγιο Νικόλαο** με 2.000 κατοίκους, εις τον κόλπο του **Μεραμπελλού**. Βορειοδυτικά είναι η **Νεάπολις**, εις ώραιαν τοποθεσία με 1.500 κατ. Εις την νοτιαν παράλια είναι η **Γεράπετρα** και εις την ανατολική άκρη η **Σητεία**, εις το βάθος μικρού κόλπου.

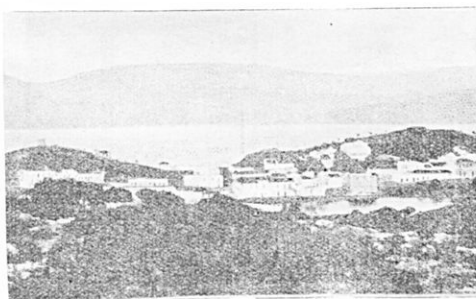
4. ΜΟΝΗ ΑΡΚΑΔΙΟΥ. Ἀρχαιότατο Μοναστήρι τῆς Κρήτης εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ρεθύμνης. Λέγουν ὅτι τὸ ἔκτισε ὁ αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος. Κατὰ τὴν ἐπανάστασι τοῦ 1865, ἐπολιοροῦντο μέσα εἰς τὸ Μοναστήρι 300 πολεμισταὶ μὲ 643 γυναῖκες. Μετὰ γενναίαν ἀντίστασιν οἱ Τούρκοι ποὺ ἦσαν 28.000 κατέλαβον τὸ μοναστήρι. Τότε ὁ Κωνστ. Γιουμπουδάκης ἔβαλε φωτιά εἰς τὴν πυριτιδαποθήκην καὶ μία πλευρά τοῦ ἀνετινάχθη καὶ κατεπλάκωσε τοὺς εἰσρομήσαντας Τούρκους.

5. ΒΙΑΝΝΟ. Χωριὸ τῆς ἐπαρχίας Βιάννου τοῦ νομοῦ Λασηθίου εἰς ὡραὶν ὕψηλὴν τοποθεσίαν.

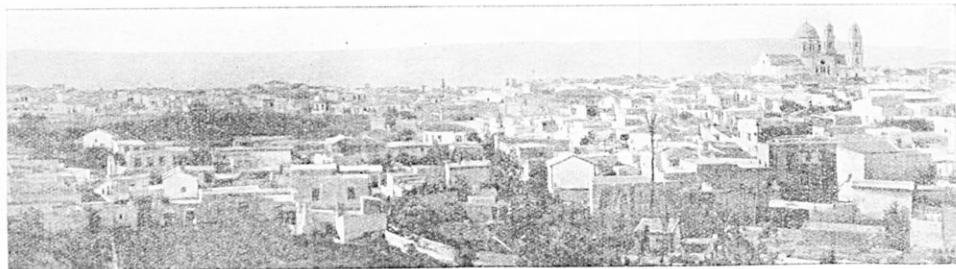
6. ΣΠΙΝΑΛΟΓΓΑ. Χερσόνησος τῆς Κρήτης, εἰς τὸν κόλπον τοῦ Μεραμβέλλου. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν εὐρίσκεται τὸ νησάκι Σπιναλόγγα, μὲ ἐνετικὸ φρούριον, τὸ ὁποῖον σήμερα εἶναι λεπροκομεῖο.

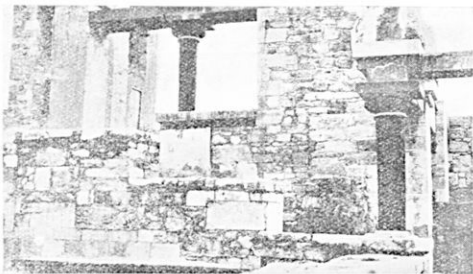
7. ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ἡ πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Λασηθίου, εἰς ἓνα ἀσφαλὲς ὄρυον τοῦ κόλπου Μεραμβέλλου.

8. ΑΝΩ ΑΡΧΑΝΑΙ. Ὁρατὸ χωριὸ τῆς ἐπαρχίας Τεμένους τοῦ νομοῦ Ἡρακλείου.

9. ΗΡΑΚΛΕΙΟ. Τό 'Ηράκλειο είναι ή μεγαλύτερη καί έμπορικώτερη πόλις τής Κρήτης. Δεξιά φαίνεται ό μεγαλοπρεπής Μητροπολιτικός ναός τού 'Αγ. Μηνά. 'Από τόν λιμένα τού 'Ηρακλείου έξαγονται τά έκλεκτά σταφύλια τής περιφέρειας διά τό έξωτερικόν.

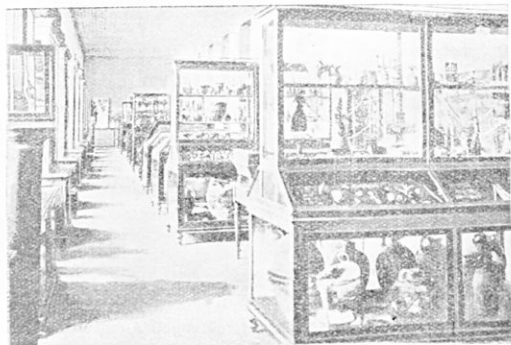
10. Ένα μέρος από τά ανάκτορα πού εύρέθησαν εϊς τας άνασκαφάς τής Κνωσσοϋ. 'Ο πολιτισμός τού άρχαιοτάτου βασιλείου τού Μίνωος ήτο εϊς μεγάλην άκμήν καί προκαλεί τόν θαυμασμόν τού κόσμου.

11. 'Ο θρόνος τού Μίνωος, τού μεγάλου Βασιλέως τής Κρήτης. Κοντά εϊς τήν Κνωσσόν εύρίσκεται καί ό Λαβύρινθος, όπου έξη ό Μινώταυρος, πού τόν έσκότωσε ό Θησεύς.

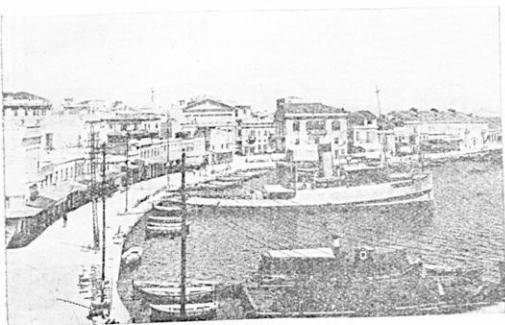
12. Αϊ άποθήκαι τών 'Ανακτόρων τής Κνωσσοϋ.

13. Τό Μουσείο τού 'Ηρακλείου μέ τούς άμύθητους θησαυρούς του.

8

ΚΥΚΛΑΔΕΣ

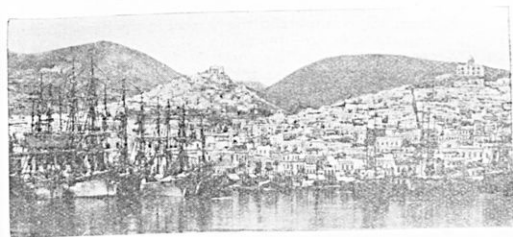

1. Ἡ ἐμπορικὴ προκευμαία

2. Ἡ Ἄνω Σῆρος.

ΣΥΡΟΣ

3. ΣΥΡΟΣ. Θέα τῆς Ἑρμούπολεως ἀπὸ τὸ πλοῖο.

4. ΠΑΡΟΣ. Ἡ πρωτεύουσα Παριονία.

1, 2, 3. Ἡ Σῆρος εἶναι τὸ ἐμπορικώτερο νησί τῶν Κυκλάδων. Ἡ πρωτεύουσά της Ἑρμούπολις εἶναι ὡραία πόλις μεγάλη, μέ ὡραία στίτια, δημόσια κτίρια καὶ ἐκκλησίαι. Τὸ λιμάνι τῆς Σύρου ἄλλοτε ἦτο τὸ πρῶτο ἐμπορικὸ λιμάνι τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ὥρα δμως ἔχει πολλὰ ἐργαστᾶσια καὶ ἐμπορικὴ κίνησι.

4, 5. Ἡ Πάρος εὐρίσκεται εἰς τὸ μέσον τῶν Κυκλάδων. Εἰς τὴν πρωτεύουσά της, τὴν Παρικία εἶναι μιά παλαιά, πολὺ μεγάλη ἐκκλησία ἡ «Ἐκατονταπυλιανή».

5. ΠΑΡΟΣ. Δεξιὰ τῆς πόλεως, εἰς τὸ βάθος φαίνεται ἡ περίφημη ἐκκλησία «Ἐκατονταπυλιανή».

Κυκλάδες.

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Θέσις. Αι Κυκλάδες βρίσκονται εις τὸ μέσον τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ ἀποτελοῦν ἓνα κύκλον.

Τὰ νησιά αὐτά εἶναι: Ἡ Σύρος, Δῆλος, Μύκονος, Τήνος, Ἀνδρος, Κέα, Κύθνος, Σέριφος, Σίρνος, Μήλος, Πάρος, Νάξος, Ἀμοργός, Ἰος, Θήρα, Ἀνάφη.

Ἐξαρτος. Ὅλα σχεδὸν τὰ νησιά τῶν Κυκλάδων εἶναι ὁρεινὰ καὶ ἔχουν ἀπότομες παραλίες.

Ὄρη. Τὸ Κουβέρι, εἰς τὴν Ἀνδρῶν, ὁ Γκιρνιζῆς, εἰς τὴν Τήνον, τὸ Δριός, εἰς τὴν Νάξον, τὸ μεγαλύτερον βουνὸ τῶν Κυκλάδων, καὶ ἡ Μαρπησσα, εἰς τὴν Πάρον.

Θάλασσα. Τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.

Προϊόντα καὶ ἀσχολίαι κατοίκων. Οἱ κάτοικοι τῶν Κυκλάδων ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀλιείαν, εἰς ναυτικὰς ἐργασίας, εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς, εἰς τὸ ἐμπορεῖον, τὴν κτηνοτροφίαν, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν ἐξαγωγή ἔργων.

Ἡ Σύρος ἔχει πολλὰ βιομηχανικά ἐργοστάσια (ναυπηγεία, μηχανουργεῖα, φραντουργεῖα καὶ κλωστήρια, βυροδεψεῖα, ἐλαουργεῖα, βιομηχανίας ἀλεύρων καὶ ζυμορικών, ἐργοστάσια οἰκονομικῶν καὶ λουκουμιῶν, κ.τ.λ.). Ἡ γῆ τῆς δὲ καλλιεργεῖται μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας καὶ βγάζει σφόδρα καὶ πρῶτον λαχανικά.

Ἡ Νάξος ἔχει πλούσια σμυρδερυκτεῖα. Ἡ Σέριφος, ἡ Σύρος, ἡ Κύθνος καὶ ἡ Σίρνος βγάζουν αἶθρον. Ἡ Σκόρος ἡ Πάρος καὶ ἡ Τήνος βγάζουν ὠρεῖα μάρμαρα. Ἡ Θήρα βγάζει σφόδρα χῶμα πορσελάνης. Ἡ Μήλος βγάζει μυδιόκλειδες, θειάρια καὶ ἄλλα ὀρυκτά. Ἡ Πάρος βγάζει πορτοκαλλίτι, λεμονίτι, κρυστά, μάρμαρα. Ἡ Νάξος εἶναι ἡ μεγαλύτερα καὶ εὐφορώτερα νῆσος τῶν Κυκλάδων καὶ παράγει κρυστά, τυρί, λάδι, λεμονίτι, πορτοκαλλίτι, κίτρα, ἄφρον, πατάτες καὶ σμυρδέρια (σμουρδέρια, σκληρὴ πέτρα). Ἡ Κέα (Τζιά) παράγει σφόδρα βελανιδιά. Ἡ Ἀνδρῶν ἔχει πολλὰ αἰτέλια καὶ ἐμπορεύεται. Ἡ Θήρα ἔχει τὸ μοναδικὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὑποθαλάσσιον ἡφαίστειον. Παράγει δὲ ἑξαιρετὰ μαύρα κρασιά.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Πολιτικὴ διαίρεσις καὶ πληθυσμὸς. Τὰ νησιά τῶν Κυκλάδων ἀποτελοῦν ἓνα νομὸ, τὸ νομὸ Κυκλάδων, μὲ ἔδραν τὴν Σύρον καὶ πληθυσμὸν 130.000 κατοίκους.

Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ εἶναι ἡ Ἑρμούπολις, μὲ 21.000 κατ. εἰς τὴν Σύρον. Ἡ Ἑρμούπολις ἦτο μετὰ τὴν Ἐπαναστάσιν, ἡ πρώτη πόλις τῆς Ἑλλάδος, πλούσια καὶ ἐμπορικῇ, μὲ κίνησι μεγάλῃ, ἕως οὗτοι αἱ Ἀθηναίαι μὲ τὸν Πειραιῶν, αἰνῶ, αἰνῶ, ἦσαν τὸ πρωτεῖα. Καὶ γὰρ διὰ τῆς Ἑρμούπολις ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι μίᾳ ἀπὸ τὰς καλλιτέρας πόλεις, μὲ ὠρεῖα κτίρια, ἐκκλησίες, πλατεῖες, βιομηχανικά ἐργοστάσια καὶ καλὸ ἐμπόριον. Εἰς τὴν μεγάλῃ πλατείᾳ εἶναι τὸ ἀγαθὸν τοῦ Μιχαήλ καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς σταθὸν κτίριον τοῦ Δημοσφείου καὶ τῶν Δικαστηρίων.

Ἐπάνω ἀπὸ τὴν Ἑρμούπολιν εἶναι δύο λόφοι σκεπασμένοι μὲ σπῖτια καὶ μὲ ἐκκλησίαι εἰς τὴν κορυφὴν τους. Εἶναι ἡ Ἄνω Σύρος.

Ἡ Σύρος ἔχει πολλὰς καὶ ὡμορφες ἐξοχὰς μὲ πλουσίαις ἐπαύλεις. Ὅλο δὲ τὸ νησί καλλιεργεῖται μὲ πολλὴν φιλοπονίαν ἀπὸ τοῦ ἀγρότου καὶ παράγουν πρῶτον λαχανικά, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κερδίζουν πολλὰ.

Μύκονος. Εὐρίσκεται ἀνατολικά τῆς Σύρου. Τὸ μεγαλύτερον χωριὸ τῆς νήσου εἶναι ἡ Μύκονος, μὲ 2.000 κατ. Οἱ Μυκονιάται εἶναι ναυτικοί, κτηνοτρόφοι καὶ καλλιέργηται.

Μεταξὺ τῆς Σύρου καὶ τῆς Μυκόνου εἶναι ἡ μικρότερα νῆσος τῶν Κυκλάδων, ἡ Ἐνδοξος Δῆλος, ὅπου κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐγέννηθη ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀρτεμις. Ἐκεῖ ἐφυλάσσετο ὁ θησαυρὸς τῆς Ὀμοσπονδίας τῶν Συμμαχικῶν τῶν Ἀθηναίων. Σήμερον ὑπάρχουν εἰς τὴν Δῆλον τὰ ἐνδοξα εἰρήνια τῶν ἀρχαίων ἱερῶν, βωμῶν κ.τ.λ., τὰ ὁποῖα ἐπισκέπτονται πολλοί.

Τήνος. Ὁραῖο νησί, βορειοδυτικὰ τῆς Σύρου (12.000 κατ.) μὲ πρωτεύουσα τὸ χωριὸ Τήνος, (2.500 κατ.) εἰς τὰ νότια παραλία τῆς νήσου. Βγάζει ὠρεῖα μάρμαρα, κτηνοτροφικά προϊόντα, ντομάτες κ.τ.λ. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ χωριοῦ εἶναι ἡ περίφημη μαρμαροκτίστη ἐκκλησία «Εὐαγγελίστρια» ἡ ὁποία ἐορτάζει δύο φορές τὸ χρόνο: τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς Παναγίας καὶ ἐρχονται προσκηνήναι καὶ χιλιάδες.

Ἀνδρῶν. Ἡ βορειότερη νῆσος τῶν Κυκλάδων, κοντὰ εἰς τὴν Εὐβοίαν, μὲ 18.000 κατ. Πρωτεύουσα Ἀνδρῶν, μὲ 1.200 κατ. Ἡ Ἀνδρῶν ἔχει καλὸς ναυτικούς, ἔχει ἄφρον, νερά καὶ παράγει ἐκλεκτὰ φρούτα καὶ κρασιά. Κοντὰ στο χωριὸ Ἀποκία εἶναι ἡ πηγὴ τῆς Σάριζας, μὲ ἑξαιρετὸ χωνευτικὸ νερό.

Κέα ἡ Τζιά. ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Σούνιον, μὲ πρωτεύουσα τὴν Κέα, μὲ 3.000 κατ.

Κύθνος. ὀλίγον νοτιότερα τῆς Κέας, εἰς τὴν Κύθον ὑπάρχουν ἱστανικὰ θερμὰ πηγά. Κατ. 1.200.

Σέριφος, νοτιότερα. ἔχει μεταλλεῖα σιδήρου. Κατ. 2.400.

Σίρνος, νοτιοανατολικά τῆς Σεριφου. Κατ. 3.000.

Μήλος, ἡ νοτιοδυτικότερα νῆσος τῶν Κυκλάδων. ἔχει ὠρεῖα, φυσικὸ καὶ πολὺ μεγάλο λιμμένα. Εἰς τὴν Μήλον εὐρέθηκε τὸ 1820 περίφημον ἀγαθὸν τῆς Ἀφροδίτης, τὸ γνωστὸν μὲ τὸ ὄνομα «Ἀφροδίτη τῆς Μήλου». Κατ. 5.000.

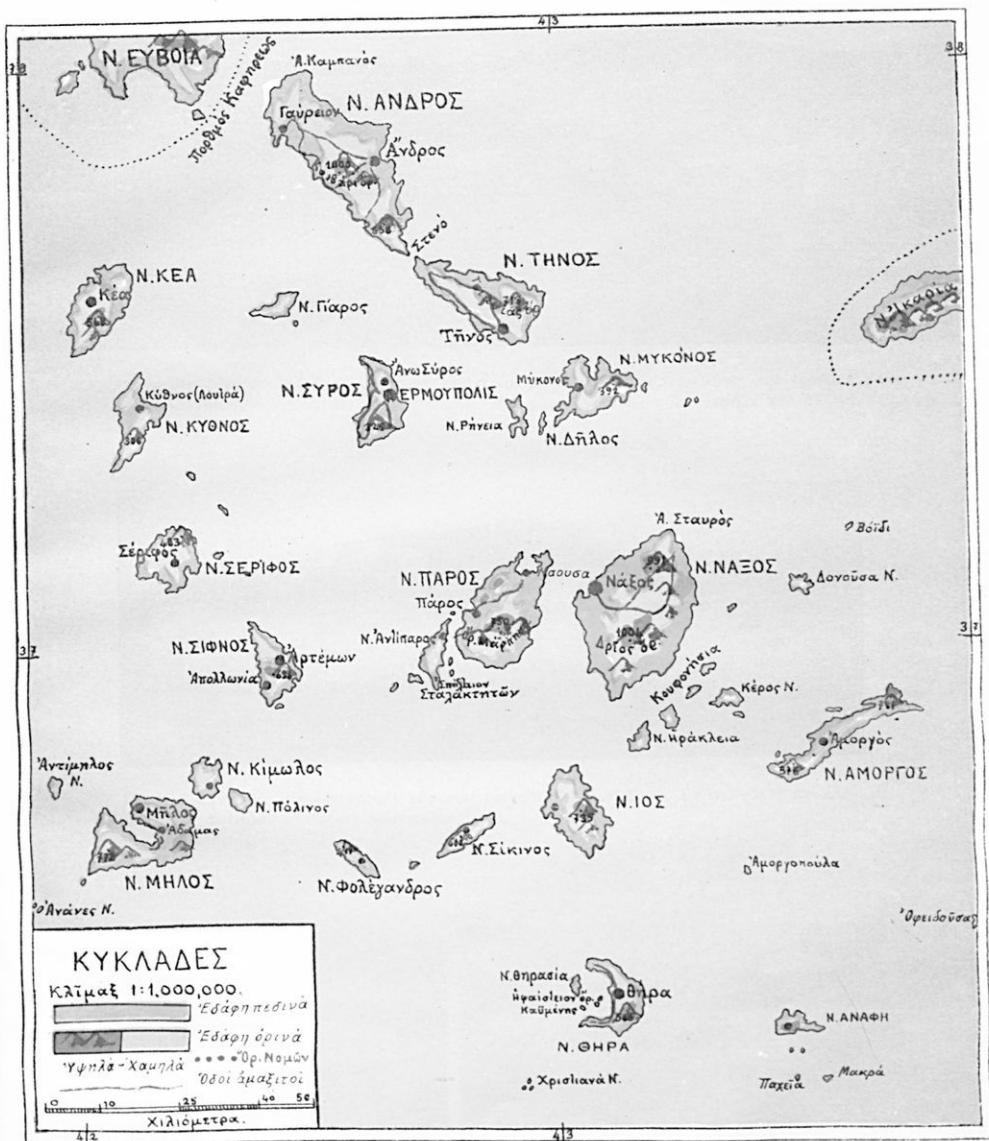
Πάρος, εἰς τὸ μέσον τῶν Κυκλάδων, κατ. 8.700. Πρωτ. Παρεκκλήσιον. Εὐρίσκεται δυτικὰ τῆς Νάξου. Πολὺ κοντὰ τῆς νοτιοδυτικῆς, εἶναι τὸ μικρὸ νησάκι Ἀντίπαρος. ἔχει ἔδαφος μῦλλον ὁρεινὸν καὶ παράγει ἐκλεκτὸ μαῦρον κρασί. ἔχει καλὴν κτηνοτροφίαν, μεταλλεῖα μαγγανίου, πολυὺς καὶ ψευδαργύρου, καθὼς καὶ σπουδαῖα λατομεῖα μαρμάρου. Περὶ τῆς νήσου εἶναι καὶ ἡ ἐκκλησία Ἐκατασταυλιανή.

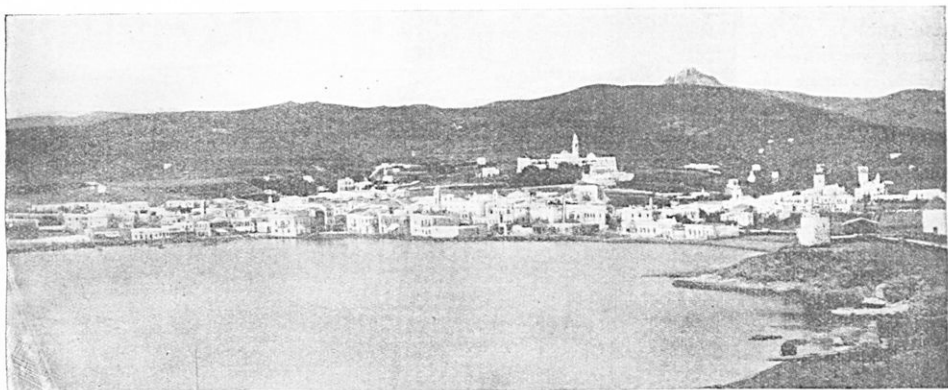
Νάξος. Ἡ μεγαλύτερα νῆσος τῶν Κυκλάδων πρὸς ἀνατολὰς τῆς Πάρου. Κάτοικοι 20.000. Πρωτεύουσα Νάξος, κατ. 2.100. ἔχει ἔδαφος ὁρεινὸ ἀλλὰ γόνιμον. Παράγει πολλὰ κίτρα, ἐλῆες, λάδι καὶ κτηνοτροφικά προϊόντα. ἔχει ἐξαιρετὰ μαρμαρὰ καὶ οὐριὰ ἐκλεκτῇ.

Ἀμοργός. ἔχει σχῆμα στενωγράμμου καὶ εὐρίσκεται νοτιοανατολικά τῆς Νάξου. Κάτοικοι 4.200. Ἡ δὲ νῆσος πρωτεύουσα ἔχει 700 κατ. Οἱ Ἀμοργινοὶ ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀλιείαν καὶ τὴν καλλιέργειαν κυρίως σιτηρίων καὶ σιτηρῶν.

Ἰος. Εὐρίσκεται μετὰ τὸν Θῆρα καὶ Νάξου. Κατ. 1.800. Ὄρη. Λέγεται καὶ Σαντορίνη. Εἶναι ἡ νοτιότερη νῆσος τῶν Κυκλάδων. Κάτοικοι 14.500. Πρωτεύουσα Ὄρη, κατ. 700, εἰς τὴν δυτικὴν παραλία τῆς νήσου. Ἡ νῆσος εἶναι βροχώδης καὶ ἀπότομος καὶ ἡ ἀνοδοὺς ἀπὸ τὴν παραλία εἰς τὴν χώρα γίνεται μὲ κλιμακώδην ὁδόν. Ἡ Θῆρα εἶναι παλαιότερη διὰ τὸ ὑπερβαλλόντως ἡφαίστειον ἦτο.

Ἀνάφη. Εὐρίσκεται εἰς τὸ νοτιοανατολικότερον μέρος τῶν Κυκλάδων· εἶναι ὁρεινὴ καὶ ἀδενδρῶν. Κάτοικοι 560.

6. ΤΗΝΟΣ. Εἰς τὸ μέσον φαίνεται ἡ ἐκκλησιὰ «Εὐαγγελιστρια» μετὰ τὴν θαυματουργὴν εἰκόνα, ποὺ ἐορτάζει κάθε χρόνο εἰς τὰς 25 Μαρτίου καὶ εἰς τὰς 25 Αὐγούστου καὶ ἔρχονται χιλιάδες προσκυνητῶν ἀπὸ ὅλης τῆς Ἑλλάδος.

7. ΝΑΞΟΣ. Εἶναι τὸ μεγαλύτερον καὶ εὐφορώτερον νησί τῶν Κυκλάδων. Ἐπάνω εἰς τὸ ὄψωμα φαίνεται τὸ παλαιὸ φραγτικὸν κάστρο.

8. Θέα τῆς πρωτεύουσας τῆς Νάξου ἐκ τοῦ πλοίου.

9. ΜΥΚΟΝΟΣ. Ὁμορφὸν νησάκι νοτιοανατολικά τῆς Τήνου.

10. ΑΝΔΡΟΣ. Τό βορειότερο νησί τῶν Κυκλάδων, κοντά εἰς τήν Εὐβοία. Ἐχει πολλά νερά καί παράγει ἐσπεριδοειδή καί ἄλλα προϊόντα ἐκλεκτά.

11. Εἰς τό μέσον τοῦ κόλπου τῆς Σαντορίνης, πού κλείεται ἀπό τό δυτικό μέρος μέ τό νησάκι Θηρεσία ὁ πάρχει τό περιεργότατον ὑπόβρυχιον ἡφαίστιον ἐν ἐνεργείᾳ. Ἡ εἰκὼν μας εἶναι φωτογραφία τῆς τελευταίας ἐκρήξεως τοῦ 1928.

ΘΗΡΑ
(ἡ Σαντορίνη)

11.

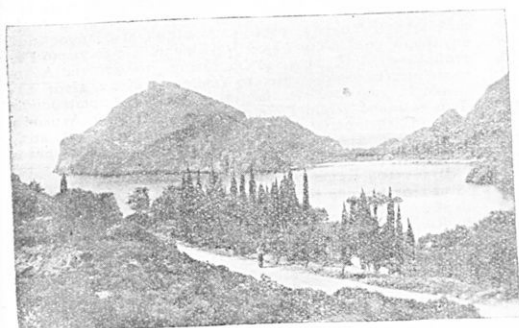
12.

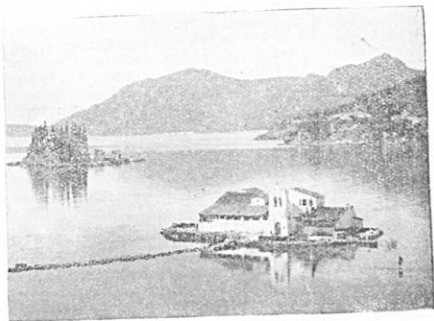
12. Ἡ Σαντορίνη εἶναι τό νοτιώτερον νησί τῶν Κυκλάδων. Τά παράλια τῆς εἶναι βραχώδη καί ἀπότομα. Εἰς τήν εἰκόνα μας φαίνεται ὁ δρόμος μέ σκαλοπάτια πού ὁδηγεῖ πρὸς τήν χώραν.

13. Ἡ ΔΗΛΟΣ εἶναι τό ἱερό νησί τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων καί ἔχει πολλές ἀρχαιοτήτας. Εὐρίσκεται νοτιοδυτικά τῆς Μυκόνου, κοντά εἰς τήν Ρήνειαν (ἡ Μεγάλην Δῆλον).

9 ΝΗΣΟΙ ΙΟΝΙΟΙ ΚΑΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

1. Ἡ Παλαιοκαστρίτζα.

2. Τό Ποντικονήσι.

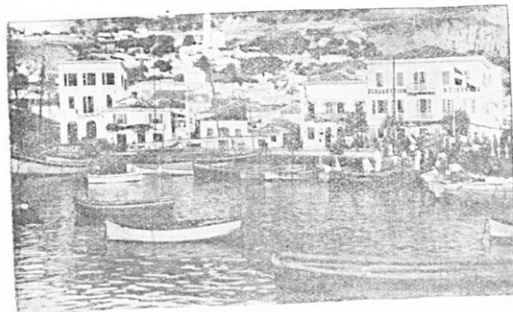
ΚΕΡΚΥΡΑ

Ἡ Κέρκυρα εἶναι ὡραιότατη καὶ ἱστορικὴ νῆσος. Ἐχει ἐξοχὰς θαυμασίας, μὲ μεγαλοπρεπὴ παλάτια καὶ ἐπαύλεις. Τὸ ἔδαφός της εἶναι γωνιμώτατο καὶ παράγει ἐκλεκτὰ καὶ ἄφθονα προϊόντα.

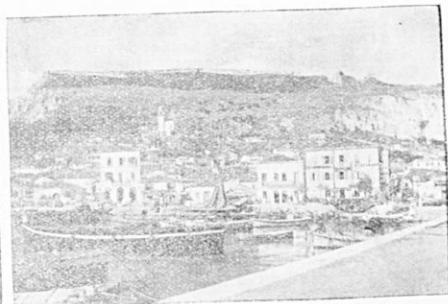

3. Τό λιμάνι τῆς Κερκύρας.

Ἡ Ζάκυνθος εἶναι κινομένη εἰς τοὺς πρόποδας βουνοῦ. Ἐχει πολλὰς ἐκκλησίας μὲ πολυτίμους θησαυροὺς. Γύρω ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ζακύνθου εἶναι ὡραῖαι ἐξοχαί.

4. Ἡ ἀποβάθρα καὶ ἡ παραλία.

5. Ἡ πόλις καὶ τὸ ἐνετικό φρούριο.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Νήσοι 'Ιόνιοι

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Θέσις. Είς την δυτικήν πλευράν της 'Ελλάδος, πού βρέχεται από τὸ Ἰόνιον πέλαγος, εὐρίσκονται πολλά νησιά, εἰς μικράν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἡπειρωτικῆς 'Ελλάδος. Αὐτὰ τὰ νησιά τὰ ὀνόμασαν **Ἐπτάνηξα** ἀπὸ τὰ ἑπτὰ μεγαλύτερα νησιά. Εἶναι δὲ ἡ **Κέρκυρα** πού εἶναι ἡ πλέον βορεινὴ καὶ εὐρίσκεται ἡ μισὴ ἀπέναντι εἰς τὴν 'Αλβανίαν καὶ ἡ μισὴ ἀπέναντι εἰς τὴν 'Ηπειρόν. Νοτιώτερα εὐρίσκονται αἱ **Παξοί**, 'ἀκόμη κάτω καὶ ἀπέναντι τῆς Στερεᾶς εἶναι ἡ **Λευκάδα**. Πάρᾳ κάτω ἡ **Κεφαλληνία**, κοντὰ τῆς ἡ **Ἰθάκη**, ἀπέναντι τῆς Πελοποννήσου ἡ **Ζακύνθος** καὶ νοτιοανατολικά τῆς Πελοποννήσου τὰ **Κυθήρια**. Ὡς ὅσον τὰ **Κυθήρια** διοικητικῶς ἀνήκουν εἰς τὸ Νηρό 'Αργολίδος καὶ Κορινθίας.

Ὅρη. Ὁ **Παντεκράτωρ** εἰς τὸ βόρειο μέρος τῆς Κερκύρας, Ὁ **Αἶνος** εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, ὁ **Σιοπέας** εἰς τὴν Ζακύνθον καὶ τὰ **Σταυρώτα** εἰς τὴν Λευκάδα.

Πεδιάδες. Ὑπάρχουν μόνον μικρὰ πεδινὰ περιοχὰ.

Ποταμοί. Μικροὶ καὶ ἀσθενεῖς.

Ὠλάσσαι. Τὸ Ἰόνιον πέλαγος περιβρέχει ὅλα τὰ νησιά.

Προϊόντα. Ἡ Κέρκυρα παράγει μεγάλη ποσότητα ἐκλεκτοῦ **λαδιού**, **κρασί**, **μάκρο**, **πατάτες**, **πορτοκάλια**, **κρόνα φρούτα**, **λαχανικά**, **δημητριακά**.

Οἱ κατοικοὶ τῆς ἀσχολοῦνται εἰς τὴν **κτηνοτροφίαν**, τὴν **ἀλιείαν**, τὴν **βιομηχανίαν** (σπερματοεῖα, ἀσπασποεῖα, τυπογραφία καὶ λιθογραφία, ἐργοστάσια βούτυρων κ.λπ.).

Τὰ ἴδια προϊόντα, ἀλλὰ εἰς μικρὰ ποσότητες, παράγουν καὶ τ' ἄλλα νησιά. Ἡ Κεφαλληνία καὶ ἡ Ἰθάκη παράγουν καὶ ἐκλεκτὰ σταφίδας.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Τὰ Ἐπτάνηξα σχηματίζουν τρεῖς νομούς. 1) Τὸ νομὸν **Κερκύρας**, 2) τὸ νομὸν **Κεφαλληνίας** καὶ 3) τὸ νομὸν **Ζακύνθου**.

1) **Νομὸς Κερκύρας.** Κάτοικοι 100.000. Περιλαμβάνει τὰς νήσους **Κέρκυρα**, **Παξοὺς** καὶ τὴν **Ἀντίπαξον**. Ἀλλοτε καὶ ἡ **Λευκάδα** ἀνῆκε εἰς τὸν νομὸν Κερκύρας. Τώρα περιλαμβάνεται εἰς τὸν νομὸν Πρεβέζης.

Ἡ Κέρκυρα εἶναι εἰς τὸ βορειότερον μέρος, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν 'Ηπειρόν, ἀπὸ τὴν ὁποία τὴν χωρίζει στενὴ θάλασσα. Εἰς τὰ νότια τῆς Κερκύρας εἶναι ἕνα μικρὸ νησί καὶ τὰς **Παξοὺς** καὶ κοντὰ τὸν ἕνα μικρότερον ἡ **Ἀντίπαξον**. Ἡ **Λευκάδα**

κὰς εἶναι ἀκόμη νοτιώτερα, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν 'Ακαρνανίαν. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ εἶναι ἡ **Κέρκυρα**, με 32.000 κατοικοὺς, εἰς τὸ μέσον τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς νήσου, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν 'Ηπειρόν. Εἶναι πόλις ὀρειοτάτη, εἰς ὧρας ἀψηλὴν τοποθεσίαν, με ἱστορικὰ μνημεῖα καὶ ἀνάκτορα, κήπους θαυμασίους, πλατείας καὶ ἐκκλησίαν, μετὰ τὸν ὅποιον τὸν 'Αγ. Σπυρίδωνος, με τὸ αἶμα λείψανον, προστατὸν τῆς Κερκύρας. Ὅλο τὸ νησί εἶναι κατὰ φύσιν ἔχει ἐξόχως μοναστικάς. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποταγίνων πολλοὶ εἶναι εἰς τὴν Κέρκυρα. Εἰς τὸ χωρίον **Γαστεῖρι** (κατ. 1-00) εἶναι τὸ θαυμάσιον παλάτι τῆς Αυτοκρατορίας 'Ελισαβέτ. Εἰς τὸ χωρίον **Γριπτάς**, εἶναι ἑλληνικὸ ἐξοχικὸν παλάτι. Εἰς τοὺς Παλιούς πρωτεύουσα εἶναι τὸ μικρὸ χωρίον **Γαίε** κατ. 1.500. Εἰς τὴν **Λευκάδα** (κατ. 25.000) πρωτεύουσα εἶναι ἡ **Λευκά** με 5 χιλ. κατ., εἰς τὸ στενόν, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν 'Ακαρνανίαν. Ἐκεῖ γίνονται συχνὰ σεισμοὶ καὶ τὰ σπίτια εἶναι ξύλινα.

2) **Νομὸς Κεφαλληνίας.** Κάτοικοι 58.000. Περιλαμβάνει τὰς νήσους **Κεφαλληνίαν**, **Ἰθάκην** καὶ τὰς γύρω μικρὰς νήσους. Ἡ Κεφαλληνία εἶναι ἡ μεγαλύτερη τῶν Ἰονίων νήσων καὶ χωρίζεται ἀπὸ τὴν Ἰθάκην μ' ἕνα στενόν, τὸν πορθμὸ τῆς Ἰθάκης. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς Κεφαλληνίας εἶναι τὸ **Αργεστόν**, με 8.000 κατοικοὺς. Τὸ 'Αργεστόν ἔχει κτισθῆ εἰς ὧρας θένον ἐπὶ μικρὰς γερουσίᾳ μετὰ τὸν κόλπον 'Αργοστολίου καὶ λιβαρίου. Εἶναι ὠραία πόλις με λιμνίσκος, κίκοδομας. Ἀπέναντι τοῦ 'Αργοστολίου εἶναι τὸ **Δηξεύσιον**, δευτέρα πόλις τῆς Κεφαλληνίας με 4.800 κατοικοὺς καὶ ἡ **Σάμη** κατ. 600, εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν.

Ἡ νῆσος Ἰθάκη, εἰς τὸ βορειοανατολικόν ἄκρον τῆς Κεφαλληνίας ἔχει 8.800 κατοικοὺς. Ἡ Ἰθάκη ἔγινε πασίγνωστη ἀπὸ τὴν Ὀδύσσειαν ὡς πατρίς τοῦ Ὀδυσσεύς. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Ἰθάκη με 3.000 κατ. εἰς τὸ βάθος ὠραίου κόλπου.

3) **Νομὸς Ζακύνθου.** Ἀποτελεῖται ἀπὸ μόνην τὴν νήσον Ζακύνθον με 40.000 κατοικοὺς. Ἡ Ζακύνθος εἶναι ὠρειοτάτη νῆσος με πρωτεύουσιν τὴν ὁμώνυμον πόλιν εἰς τὸ βάθος μικροῦ ὄρου. Ἡ πόλις Ζακύνθος ἔχει 11.000 κατοικοὺς, ἔχει καλοὺς ὁδούς καὶ οἰκοδομὰς καὶ πολλὰς ἐκκλησίας.

Συγκοινωνία. Ἡ Συγκοινωνία με τὰ νησιά τοῦ Ἰονίου γίνεται τακτικὰ ἀπὸ τὸν Πειραιά μεσθ Πατρῶν, καὶ ἀεροπορικῶς ἀπὸ τὰς Ἀθηνᾶς εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ Ἰταλίαν.

Νήσοι Αἰγαίου

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Τὸ **Αἶγιο** πέλαγος εἶναι ἡ καθ' ἑαυτὸν Ἑλληνικὴ θάλασσα, πού κλείνεται μετὰ τὴν Κρήτην καὶ Μακεδονίαν, τὸν παραλλήλιν τῆς Μ. 'Ασίας καὶ τὸν ἀνατολικὸν παραλλήλιν τῆς 'Ελλάδος. Τὸ Αἶγαίον εἶναι κατάσπαρτο ἀπὸ Ἑλληνικὰ νησιά καὶ τὰς θαλάσσας τοῦ σχίσουν πάντοτε πλοῖα, καίκα, φασκοπούλες καὶ βάρκες πού φέρουν ὑπερήφανα τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν τους.

Νῆσοι τοῦ Αἰγαίου ὀνομάζονται ἐκεῖναι πού εἶναι κοντὰ εἰς τὰ παράλια τῆς Μ. 'Ασίας. Αὐτὰ εἶναι ἡ **Λήμνος**, ὁ **Ἄγ. Εὐσταθίου**, ἡ **Λέσβος** (**Μυτιλήνη**), ἡ **Χίος**, τὰ **Ψαρά**, αἱ **Οἰνούσαι**, ἡ **Σάμος**, ἡ **Ἰκαρία**, αἱ **Φερούς**.

Θέσις. Τὰ νησιά αὐτὰ εὐρίσκονται εἰς τὸ ἀνατολικότερον μέρος τῆς 'Ελλάδος, καὶ πολὺ κοντὰ εἰς τὰ παράλια τῆς Μ. 'Ασίας.

Ὅρη. Ὁ **Ὀρδυνος**, ὁ **Χάρκιος**, ὁ **Ὀλυμπος** ('Αγιος Ἡλίας) εἰς τὴν Μυτιλήνην. Τὸ **Πελινναῖον** καὶ τὸ **Αἶπος** εἰς τὴν Χίον, ὁ **Πρ. Ἡλίας** (Κερκεύς) εἰς τὴν Σάμον, ὁ **Πράμνης** εἰς τὴν Ἰκαρίαν.

Ποταμοί. Ὑπάρχουν μικροὶ καὶ ἀσθενεῖς.

Ὠλάσσαι. Τὸ Αἶγαίον πέλαγος.

Κόλποι. Ὁ **Μούδρος** εἰς τὴν Λήμνον, τῆς **Καλλονῆς** καὶ τῆς **Γέρας** εἰς τὴν Μυτιλήνην.

Προϊόντα καὶ ἀσχολίαι κατοίκων. Ὅλα αὐτὰ τὰ νησιά εἶναι εὐφώρα καὶ παράγουν πολλὰ καὶ ἐκλεκτὰ προϊόντα. Τὰ κυριώτερα εἶναι τὸ **λάδι**, οἱ **ἐλιές**, τὰ **κρῖνα**, τὸ **κρασί**, τὰ **φρούτα**, τὸ **σιτάρι** κ.λπ. Τὰ λάδια τῆς

Μυτιλήνης εἶναι ὀνομαστά καὶ ἀφθονα. Τὰ καπνὰ καὶ τὰ κρασιά τῆς Σάμου εἶναι περίφημα, καθὼς καὶ τὰ πορτοκάλια καὶ μανταρίνια καὶ ἡ μαστίχα τῆς Χίου.

Καὶ ἡ βιομηχανία εἶναι ἀνεπτυγμένη εἰς τὴν Μυτιλήνην, τὴν Χίον καὶ τὴν Σάμον. ἔχουν τέλεια ἐργοστάσια διὰ τὸν καθαρισμὸν τοῦ λαδιού, ἐργοστάσια ἀσπασποεῖας, βυρσοδεφίας, πλεκτικής, ὁτοποιίας, γλυκυσμάτων, οἰνωματοποιίας καὶ καπνοβιομηχανίας.

Εἰσὶν ἀσχολοῦνται πολλοὶ με τὴν ἀλιείαν καὶ πολλοὶ εἰς τὴν ἰσοκρίτην πλοίων ἐπιβατικῶν καὶ φορτηγῶν καὶ ἀλιευτικῶν.

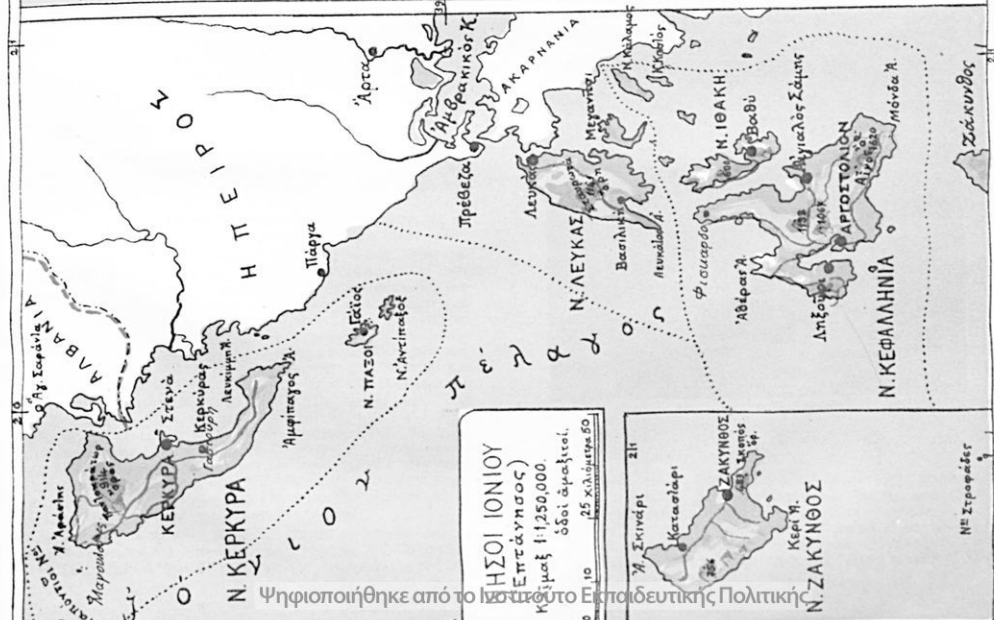
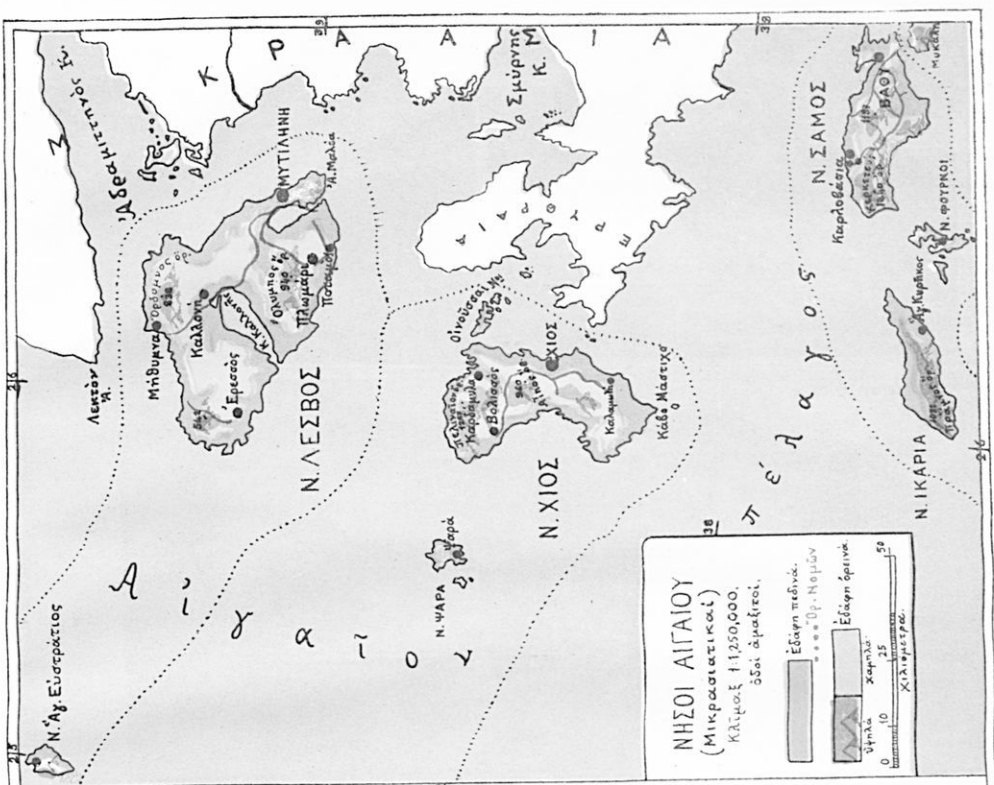
Συγκοινωνία. Τὰ νησιά αὐτὰ ἔχουν τακτικὴν συγκοινωνίαν με τὸν Πειραιά καὶ τὴν Θεσσαλονικὴν ἀεροπορικῶς. Ὑπάρχει καὶ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία μετὰ τὴν Ἀθηνῶν—Μυτιλήνης—Κωνσταντινῶν.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου ἀποτελοῦν τρεῖς νομούς. 1) Τὸ νομὸν **Λέσβου**, 2) Τὸ νομὸν **Χίου**, 3) Τὸ νομὸν **Σάμου**.

1) **Νομὸς Λέσβου.** Κάτοικοι 161.500. Ὁ νομὸς Λέσβου περιλαμβάνει τὰς νήσους **Λέσβον** (ἡ **Μυτιλήνην**), τὴν **Λήμνον** καὶ τὸ μικρὸ νησί **Ἄγιον Εὐσταθίου**. Ἡ Ἄρδος εἶναι τὸ μεγαλύτερον νησί τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πού εὐρίσκονται πρὸς τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς 'Ασίας. Εἶναι πολὺ εὐφωρὸς, κατὰ φύσιν με ἀπέραντους ἐλαιόδενδρα.

Πρωτεύουσα τῆς νήσου καὶ τοῦ νομοῦ εἶναι ἡ **Μυτιλήνη** με 27.800 κατοικοὺς. Εἰς τὴν νοτίαν παραλίαν, μετὰ τὸν κόλπον **Γέρας** καὶ **Καλλονῆς** εἶναι τὸ **Πλωμαρίον**, με

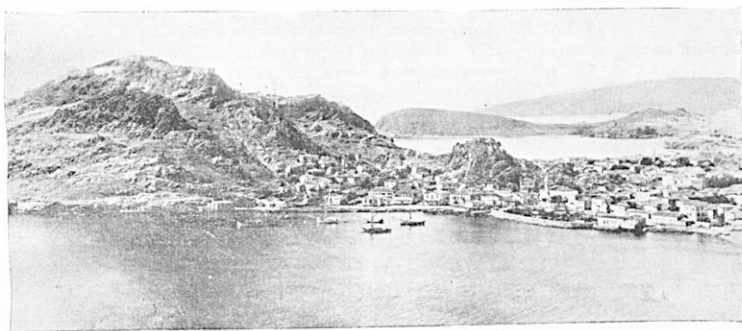

6. Ἡ ὁδὸς Π. Βαλλιάνου.

7. Τὸ λιμάνι.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ

8. ΛΗΜΝΟΣ.

Τὸ Κάστρο (πρωτεύουσα).

6.500, κατοίκους, μικρά βιομηχανική και ἐμπορική πόλις, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μὲ τὰ προϊόντα τῆς ἐλαίας. Εἰς τὸ βάθος τοῦ ὠραίου κόλπου τῆς Καλλονῆς εἶναι ἡ ὠραία κωμόπολις **Καλλονή** μὲ 3.300 κατ. τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἀλιείαν καὶ ταριχεύειν τῶν σαρδελλῶν.

Εἰς τὸ βορεινὸν μέρος τῆς νήσου εἶναι τὸ χωριὸν **Μέλυρος** κατ. 3.000 καὶ εἰς τὸ δυτικὸν ἡ **Ἐρεσσός** κατ. 3.000. Ὁ δὲ ὁ Παπανικολῆς ἐμπρόβλησε ἕνα τουριστικὸν πλοῖον κατὰ τὴν ἐπανάστασιν.

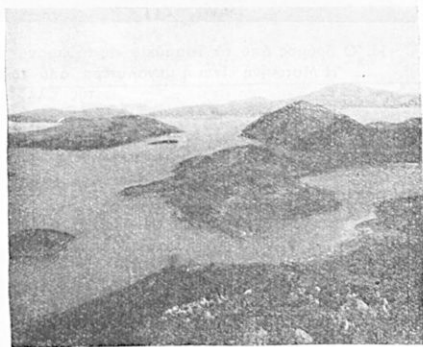
Ἡ **Λήμνος** εἶναι εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Λέσβου, εἰς τὸ βορὴν Αἰγαίου, μὲ πρωτεύουσαν τὸ **Κάστρο** (κατ. 1.800).

2) **Νηὸς Χίου**. Κάτοικοι 76.700. Ὁ νομὸς Χίου περιλαμβάνει τὰ νησιά **Χίος**, **Ψαρά**, **Ἀντίψαρα**, καὶ τὰς **Σινεούσας**. Ἡ **Χίος** εἶναι ἀπέναντι τῆς Μικρασιατικῆς παραλίας. Εἶναι ἱστορικὴ διὰ τὸ ἐνδοξον κατ'ὄρθρωμα τοῦ πυρπολητοῦ Κανάρη καὶ πολὺ γνωστὴ ἀπὸ τὸ μοναδικὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον προϊόν της, τὴν **μαστιχά**. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς νήσου εἶναι ἡ **Χίος** μὲ 22.000 κατοίκους. Εἶναι ὠραιωτάτη πόλις εἰς τὸ μέσον τῆς ἀνατολικῆς παραλίας. Ἄλλαι πόλεις τῆς Χίου εἶναι τὰ **Καρδάμυλα** (κατ. 6.000), οἱ **Βροντάδες** (κατ. 7.750), ἡ **Βελισσός** (κατ. 2.000) πατρὶς τοῦ Κωφῆ.

Τὰ **Ψαρά** εἶναι εἰς τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τῆς Χίου, μὲ πρωτεύουσα τὸ ὁμώνυμον χωριὸν. Τὰ Ψαρά ἐβδόθεσθησαν μὲ τοὺς λαμπροὺς ἀγῶνας τῶν καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν. Δυτικὰ τῶν Ψαρῶν εἶναι τὰ μικρὰ ἐξοχὰ τῆς Ἀντίψαρα. Αἱ **Σινεούσας** εἶναι μικρὰ νησάκια εἰς τὸ βορὴν μέρος μεταξὺ Χίου καὶ Μ. Ἀσίας.

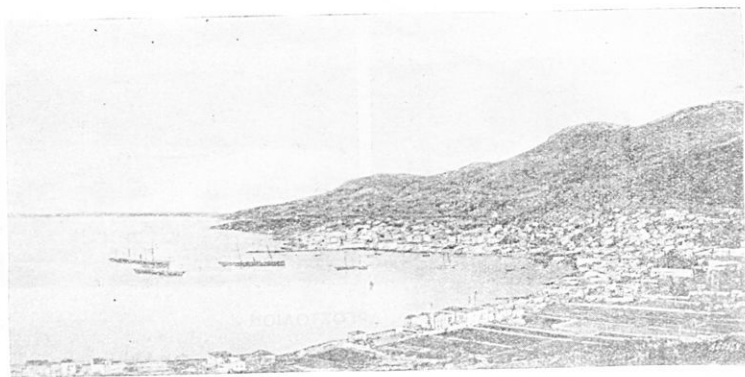
3) **Νηὸς Σάμου**. Κάτοικοι 70.500. Ὁ νομὸς Σάμου ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ νησιά **Σάμος**, **Ίκαρία** καὶ **Κερσεύς**.

Ἡ **Σάμος** εἶναι μεγάλη νήσος, ὠρεῖα, κατάφυτος καὶ ὄψορος. Πρωτεύουσα τῆς Σάμου εἶναι τὸ **Ἱκάρειον**.

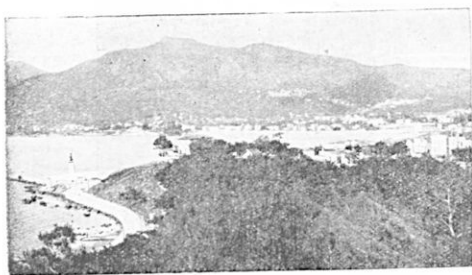
9. Ἡ Λευκάς.

Λιμὴν—Βαθὺ εἰς τὸ βάθος μεγάλου ὄρμου τῆς βορειοανατολικῆς παραλίας. Μαζὶ μὲ τὴν πόλιν **Βαθὺ**, ποὺ εἶναι κοντὰ καὶ θεωρεῖται μία πόλις, ἔχουν 15.000 κατοίκους. Τὸ **Καρλέβας**, εἰς τὴν βορεινὴν παραλία, μὲ 5.000 κατοίκους, ἔχει πολλὰ βυρσοδεφεῖα καὶ ἐργοποιεῖα. Ἡ **Ίκαρία**, δυτικὰ τῆς Σάμου, ἔχει πρωτεύουσαν τὸν **Ἅγιον Κυρήνην**. Οἱ κάτοικοι τῆς εἶναι ναυτικοί.

10. ΣΑΜΟΣ. Λιμὴν—Βαθύ. Ἡ πρωτεύουσα τῆς Σάμου.

Ἡ Σάμος εἶναι ὡραῖο καὶ καταφυγὸ νησι καὶ παράγει ἐκλεκτὰ προϊόντα. Εἶναι τὸ νοτιώτερον ἀπὸ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου καὶ πολὺ κοντὰ εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν.

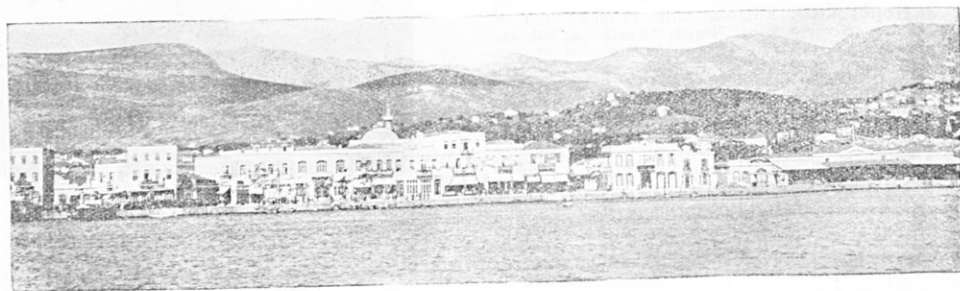
11. Ὁ δρόμος ἀπὸ τὰ Τσαμᾶκια εἰς τὸ λιμᾶνι.

Ἡ Μυτιλήνη εἶναι ἡ μεγαλύτερα ἀπὸ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου καὶ ἡ ὡραιότερα ἀπὸ τὰς νήσους τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τὴν Κέρκυραν.

12. ΜΥΤΙΛΗΝΗ. Θέα τῶν καταφύγων ἀκρογιαλιῶν τῆς.

Ἡ Μυτιλήνη εἶναι ἡ μεγαλύτερα ἀπὸ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου καὶ ἡ ὡραιότερα ἀπὸ τὰς νήσους τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τὴν Κέρκυραν.

13. ΧΙΟΣ.

Ἡ προκυμαία.

ΕΛΛΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ

Εκτασίς - Πληθυσμός

Τὸ σημερινὸν Ἑλληνικὸν κράτος ἰδρῶθη μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 καὶ ἦτο πολὺ μικρόν.

Ἀπετελείτο ἀπὸ τὴν Στερεάν, τὴν Πελοπόννησον, τὰς Κεντρὰς, τὴν Εὐβοίαν, καὶ τὰς Β. Σποράδας.

Τὸ ἔτος 1830 εἶχεν ἑκτασίαν τ. χ. 47.516. Ἡ σημερινὴ Ἑλλὰς ἔχει ἑκτασίαν τ. χ. 130.000. Δηλαδή ἐντὸς μιᾶς ἑκατονταετίας ἔγινε τριπλασίασις εἰς ἑκτασίαν.

Τὸ 1854 προσηρτήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ Ἑπτανήσος. Τὸ 1881 ἡ Θεσσαλία καὶ ἡ Ἄρτα. Τὸ 1913, μετὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, ἐδιπλασιάσθη σχεδόν, διότι ἀπέκτησε τὴν Ἱππεῖον, Μακεδονίαν, Κρήτην, Αἰθίον, Χίον, Σάμον, Ψαρίαν, Ψαρά καὶ τὰς νήσους τοῦ Ὠκεανικοῦ Πελάγους. Τέλος τὸ 1923 ἔλαβεν καὶ τὴν Ἄ. Θράκην.

Πληθυσμός : Ἡ Ἑλλὰς τὸ 1821 εἶχε μόνον 938.765 κατοίκους.

Τὸ 1828 κατῆλθον εἰς 752.077. Σήμερον ἔχει 6.500.000. Μέχρι τοῦ 1910, εἶχομεν πληθυσμὸν μόνον 2.685.000.

Μετὰ τὸ 1913, ὅποτε προσηρτήθησαν τὰ νέα εἰσὶν ὥς τὸ 1933, ὅποτε ἐγκατεστάθησαν καὶ οἱ πρόσφυγες Ἑλληνες, ὁ πληθυσμὸς ἐτριπλασιάσθη σχεδόν καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ σημερινὸν σημείον.

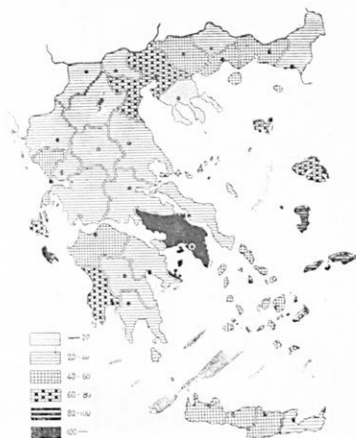
Τὸ 1821 ἀναλογοῦσαν 20 κατοίκους κατὰ τετρ. χιλ. Σήμερον 50. Ἐπομένως σήμερον εἶναι πυκνότερον κατοικημένη ἡ Ἑλλὰς, μολοντί τριπλασιασθεῖσα εἰς ἑκτασίαν.

Οἱ πυκνότεροι κατοικημένοι νομοὶ εἶναι τῆς Ἀττικοβοιωτίας, Κερκύρας καὶ Ζακύνθου. (100 κατ. κατὰ τ. χ.) Ὁ ἀραιότερος εἰς πληθυσμὸν εἶναι τῆς Χαλκιδικῆς (20 κατ. κατὰ τ. χ.)

Ἡ ἐξήγησις τῆς διαφορᾶς τῆς πυκνότητος κατὰ διαμερίσματα εἶναι εὐνόητος. Διότι δὲν εἶναι δυνατόν ὁ πληθυσμὸς μιᾶς χώρας νὰ κατανέμηται ὁμοιόμορφως εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἀ. Χ. εἰς τὴν Ἀττικὴν ὅπου ὑπάρχουν αἱ μεγαλύτεραι πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι μεγίστη.

Εἰς τὰ ὀρεινὰ πάλιν μέρη, ὅπου ὑπάρχουν μικρὰ μόνον χωρία, ὁ πληθυσμὸς εἶναι ἀραιότερος, ἀπὸ ἄλλας εὐφόρους περιοχάς, ὅπου ὑπάρχουν μεγάλα χωριά. Διότι τὰ μέρη αὐτὰ εὐκόλως ἡμποροῦν νὰ διαθρῦψουν τοὺς ἐκεῖ ἐργαζομένους γεωργικοὺς πληθυσμούς. Ἀκόμη ὅμως πυκνότερος εἶναι ὁ πληθυσμὸς εἰς τὰ μέρη ὅπου εὐρίσκονται βιομηχανικὰ ἐργοστάσια, ἔμπορικὸι τόποι καὶ λιμένες καὶ ἔχουν πυκνὴν συγκοινωνίαν, διὰ αὐτοδρομῶν, αὐτοκινήτων καὶ ἀτμοπλοίων.

Πόλεις καὶ χωριά : Εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ὁ

Σχεδιάγραμμα δεικνύον τὴν πυκνότητα τοῦ πληθυσμοῦ κατὰ τετρ. χιλ.

πάρχουν 10.000 μικρὰ χωρία καὶ 1000 πόλεις καὶ μεγάλα χωρία.

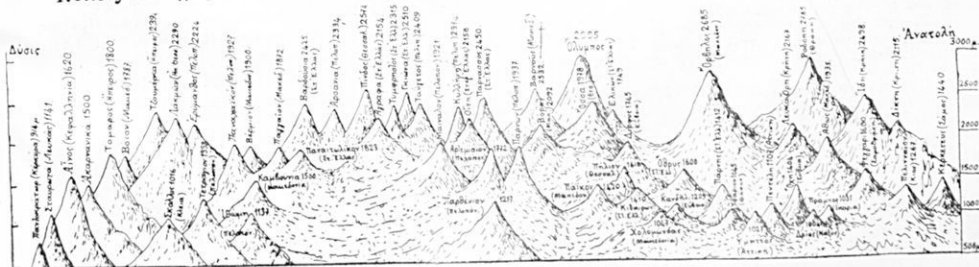
Ἴδου εἰς πῖναξ λεπτομερῆς.

Πόλεις ἢ Χωρία	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
3	Ἀνω τῶν 100.000 κατ.
2	Ἀπὸ 50—100.000 >
6	> 30—50.000 >
100	> 5—30.000 >
989	> 1000—5.000 >
10.000	Κάτω τῶν 1000 κατ.

Τὸ βορειότερον χωρίον τῆς Ἑλλάδος εἶναι τὸ Ὄρμιον, τῆς ἐπαρχίας Ὀρεστιάδος τοῦ νομοῦ Ἐβρου, εἰς τὴν Θράκην. Τὸ δευτερότερον σημεῖον εἶναι ἡ νῆσος Γαβδός, ὅπισθεν τῆς Κρήτης.

Τὸ Ὄρμιον ἀπὸ τὴν Γαβδὸν ἀπέχει 883 χιλιόμετρα καὶ 500 μέτρα.

Τὸ ἀνατολικότερον σημεῖον τῆς Ἑλλάδος κεῖται ἐπὶ τῆς Σάμου καὶ ἀπέχει ἀπὸ τοὺς Ὁθωνοὺς τῆς Κερ-

'Εκπαίδευσις

Εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν 8.000 δημοτικά
σχολεῖα, διὰ τὰ διδάσκονται δωρεάν τὰ Ἑλληνόπουλα.
Καὶ ὁμοῦ ὑπάρχουν εἰς τὸν τόπον μας ἀγράμματοι
τὰ 40 ἑκατοστὰ τοῦ πληθυσμοῦ.

Διαρκῶς ὅμως ἐλαττοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγραμμάτων.

Εἰς τὸν σχηματικὸν χάρτην μας βλέπετε κατὰ δια-
μερίσματα τὸ ποσοστὸν τῶν ἀγγραμμάτων.

Μετά την υποχρεωτική εκπαίδευση εις τὰ δημοτικά σχολεία, έρχεται ή προαιρετική Μέση Εκπαίδευση εις τὰ γυμνάσια (κλασικά) τὰ πρακτικά λύκεια, ανώτερα παρθεναγωγεία κτλ. Υπάρχουν ακόμη και επαγγελματικά σχολεία, γεωργικά, έμπορικά, καλλιτεχνικά, ιερατικά κτλ.

*Επειτα έρχονται αϊ άνώταται σχολαί, δηλαδή τά Πανεπιστήμια, τό Πολυτεχνείον, ή Σχολή Καλών τεχνών ή Άνατάτη Έμπορικη καί Οικονομική Σχολή καί ή Άνωτάτη Δασονομική.

Πολίτευμα

Ἡ Ἑλλάς μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ πρώτου κυβερνήτου της **Καποδίστρια** ἀνεκηρύχθη βασιλείον.

Πρώτος βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ἀνεκηρύχθη ὁ Ὁ
 θυν. Κατόπιν ὁ Γεώργιος, ἔπειτα, ἔπειτα ὁ Κωνσταν-
 τῖνος, ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τέλος ὁ Γεώργιος ὁ Β'.

Ἀπὸ τοῦ 1924 ἀνεκηρύχθη **Δημοκρατία**. Πρῶτος Πρόεδρος ἐγένετο ὁ ναύαρχος Π. Κουντουριώτης. Δεύτερος ὁ σημερινὸς Ἄλ. Ζαΐμης.

Διοίκησης : Ἡ Ἑλλάς διαίρεται εἰς 36 νομούς. Ἐκάστου νομοῦ προΐσταται ὁ νομάρχης, εἰς τὴν πρωτεύουσάν τοῦ νομοῦ.

"Εκαστος πάλιν νομός υποδιαιρείται εἰς ἐπαρχίας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διευκολύνεται ἡ κυβέρνησις εἰς τὰ καθήκοντα της.

Εἰς μερικά δὲ διαμερίσματα, ἐπεὶ ἀπέχουν ἀρκετὰ ἀπὸ τὴν ἑξῶν τῆς Κυβερνήσεως, ἰδρύθησαν αἱ Γεν. Διοικήσεις, διοικοῦμεναι παρ' ἑνὸς Διοικητοῦ. (Θράκη, Μακεδονία, Ἡπειρος, Κρήτη).

κύρας, πού είναι τὸ δυτικώτερον, 681 χιλιόμ. καὶ 800 μέτρα.

Ἡ ὑψηλότερα πόλις τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἡ Κοζάνη (730 μέτρα ὕψ.) Μετ' αὐτὴν ἡ Φλώρινα (700 μ.). Ἐνῶ ὁ Βόλος, ἡ Ἐφοῦπολις καὶ ἡ Χίος ἔχουν τὸ μικρότερον ὕψος (5 μόνον μέτρα ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης). Τὸ Μεσοβελόγγιον ἔρχεται κατόπιν (5 μ.).

Ἑθνικότης - Γλῶσσα - Θρησκεία

Ἀπὸ τὰ 6,500,000, κατοίκων τῆς Ἑλλάδος, τὰ 95 ἑκατοστά εἶναι Ἑλλῆνες.

Ἐκ τῶν υπολοίπων, 100.000 εἶναι **Τούρκοι**, οἱ ὁποῖοι διαμένοντες εἰς τὴν Θράκην, 6° 000 **Ἰσλαμῖται** διαμένοντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν καὶ 30000 **Ἀρμένιοι** πρόσφυγες. Τέλος εἶναι κατεπαρμένοι εἰς τὰ ὄρη τῆς Δ. Μακεδονίας, Θεσσαλίας καὶ Στερεῆς τοιμὲς **Βλάχοι**. (Λέγονται καὶ Κουτσόβλαχοι, λαὸς ποιμενικός, συγγενὴς πρὸς τοὺς Ῥωμάνους).

Ἡ μητρικὴ γλῶσσα τῶν Ἑλλήνων εἶναι ἡ Ἑλληνική, ἐκείνη τὴν ὁποῖαν ὠαῖλουν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, παρηλλαγμένη φυσικὰ ἐκ τῆς παρόδου τῶσων αἰῶνων.

Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι ἡ ἐπικρατοῦσα καὶ ἐπίσημος εἰς τὴν γῶραν μας.

Εἰς πολλὰ χωριά (Ἑπείρου, Ἀττικῆς, Βοιωτίας, Ἀργολίδος) καὶ τινὰς νήσους ὁμοιοῦν τὰ Ἀλβανικά, ὅπως καὶ οἱ Βλάχοι τὰ κουρσοβλαχικά.

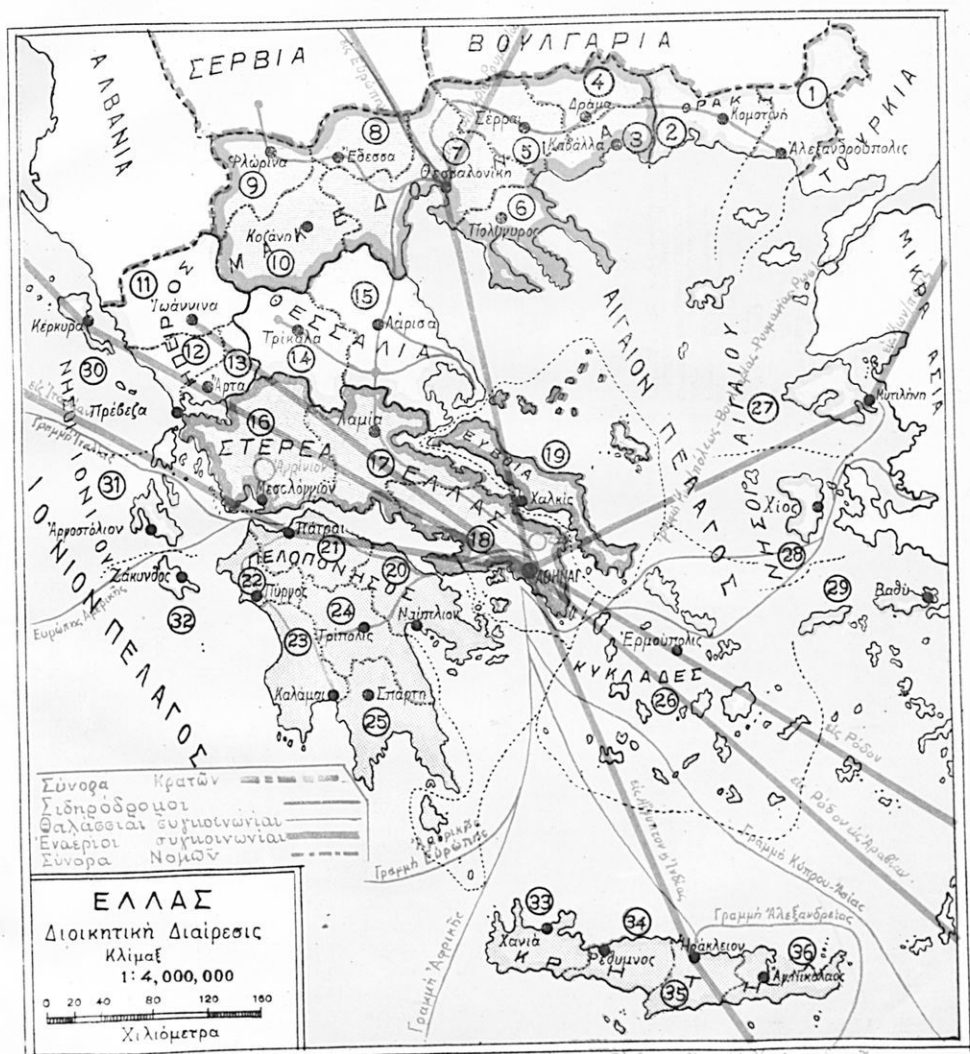
Τοῦτο συμβαίνει διότι κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρό-
νους μετηνάστευσαν χριστιανοὶ γεωργοὶ ἐξ Ἀλβανίας
εἰς τὴν Ἑλλάδα καθὼς καὶ ποιμένες τῆς Βλαχίας εἰς
εἰς τὴν Πίνδον.

Οἱ Ἰσραηλῖται ὁμιλοῦν ἰσπανικά· οἱ Ἀρμένιοι, ἄρμε
νικά καὶ οἱ τοῦκοι, τοιμοκικά.

Οι Έλληνες είναι Χριστιανοί ορθόδοξοι. Υπάρχουν και όλιγοι Έλληνες καθολικοί. Μουδουλιάνοι είναι οι Τούρκοι της Θράκης. Οι Ισραηλίτες ανήκουν εις την Ιουδαϊκήν θρησκείαν.

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς Ἑλλήν. Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐδρεύει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀρχηγός τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν μετὰ τῆς Ἱεράς Συνόδου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πλουτοπαραγωγικοί κλάδοι

Καλλιέργεια σιτηρών

Έλαια και τα προϊόντα της.

*Αμπελος, σταφυλαί, οίνος, σταφίς

Καπνός και καπνοβιομηχανία

Βάμβαξ, βαμβάκοσπορος

Δασοκομικά προϊόντα

Γεωργία

Είς τὰ βόρεια διαμερίσματα (Θράκην Μακεδονίαν Θεσσαλίαν) καλλιεργούνται ἰδίως τὰ σιτηρὰ καὶ ὁ καπνός.

Εἰς τὰ νοτιώτερα καὶ τὰς νήσους ἡ ἀμπελος, ἡ σταφίς, ἡ ἑλαια, τὰ εὐπεριδοιοῦντα, ἡ οὐκὴ καὶ ἐν γένει τὰ ὀπωροφόρα δένδρα.

Ὁ βάμβαξ καλλιεργεῖται εἰς τὰ ἐλῶδη μέρη.

Εἶδη καὶ καλλιεργούμεναι ἐκτάσεις

Καλλιεργούμεναι	ἐκτάσεις	25.000.000	στρέμματα
Σίτος	5.000.000	>	
Δημητριακά (πλὴν σίτου)	5.000.000	>	
Έλαιαι	1.000.000	>	
Καπνός	2.000.000	>	
*Αμπελος	18.000.000	>	
Δάση (καλύπτουν ἑκτασιν)			

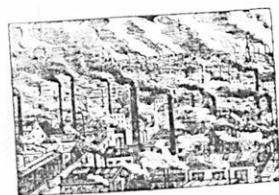
Παραγωγή ἐτησία

	350.000	τόνοι
Σίτος	250.000	στατήρες
*Έλαιαι (φαγητοῦ)	700.000	>
Έλαιον	60.000	τόνοι
Καπνός	6.000	>
Βάμβαξ	14.000	>
Βαμβάκοσπορος	300.000	στατήρες
Σταφυλαί (νωπαί)	2.300.000	>
Γλεῦκος	1.700.000	>
Σταφίς	3.600.000	ἐκατόλιτρα
Οἶνος		

Κτηνοτροφία

Προϊόντα ἐτησίως	Δραχ. 5.000.000.000—
Κατανομή κατ' εἶδη	
Πρόβατα	6.500.000—
Αἰνες	4.500.000—
Χοίροι	501.000—
Βοοειδῆ	950.000—
*Ἱπποι	270.000—
*Ὄνοι	350.000—
Πουλερικά	7.700.000—
* Ἀλιεῖα (θαλασσῶν καὶ λιμνῶν)	
* Ἐτήσια παραγωγή	15.000.000 ὄκ.

Βιομηχανία

Κατανομή τῶν κυριωτέρων ἐν Ἑλλάδι βιομηχανιῶν κατὰ κλάδους.	50 % τοῦ συνόλου
1) Ἐργαστασία τροφίμων	13 %
2) Κλωστοῦφαντουργίας	9,4 %
3) Χημικῶν προϊόντων	3 %
4) Μηχανουργικά	5,5 %
5) Καπνικά	11,6 %
6) Βυρσοδεψικά	>

Αἱ μεγαλύτεραι πόλεις τῆς Ἑλλάδος

	κάτ.	500.000
*Αθήναι	>	250.000
Πειραιεύς	>	240.000
Θεσσαλονίκη	>	62.000
Πάτραι	>	50.000
Καβάλλα	>	42.000
Βόλος	>	34.000
Ξάνθη	>	34.000
*Ηράκλειον	>	32.000
Κέρκυρα	>	30.000
Κομοτινή	>	29.000
Σέρραι	>	29.300
Δράμα	>	21.000
Καλαμάι	>	28.000
Μυτιλήνη	>	27.000
Χανιά	>	24.000
Λάρισα	>	22.000
Χίος	>	21.000
*Ερμούπολις	>	20.000
Ίωάννινα	>	19.000
Τρίκαλα	>	17.000
Χαλκίς	>	14.500
*Αγρίνιον	>	14.500
Βέροια	>	14.500
Τρίπολις	>	14.500
Λαμία	>	14.001
Καρδίτσα	>	13.000
*Εβέσσα	>	13.000
Κοζάνη	>	12.500
Λεβαδεία	>	12.500
*Αμαλιάς	>	12.500
*Αλεξανδρούπολις	>	11.500
Ζακύνθος	>	11.500
Αίγιον	>	11.000

Εμπόριον

Ἡ Ἑλλάς εἰσάγει ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διπλάσια ἐμπορεύματα τῶν ὧν ἐξάγει. Κυρίως ἐξάγει καπνά, ἔλαια, οἶνον, σταφίδα, σταφυλάς, ἐσπεριδοειδή, σῦκα, ἀμύγδαλα, κολοφώνιον, μεταλλεύματα κ.τ.λ.

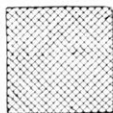
Συγκοινωνίαι

Σιδηρόδρομοι: γραμμαὶ 2.245 χλμ. μήκους.
Π.ε.τ.α.: ἀτμόπλοια καὶ σκάφη 559. (Ο Ἑλληνικὸς ἐμπορικὸς στόλος ἔρχεται 10ος ὅλος τοῦ κόσμου).
Ἀεροπορία. Διὰ τῆς Ἑταιρείας "Ι.κ.α.ρ.ο.ς" καὶ διὰ ξένων ἑταιρειῶν, αἱ Ἀθῆναι συνδέονται ἀεροπορικῶς μετὰ τῶν Ἰωαννίνων, Θεσσαλονίκης, Βρυθησίου, Μυτιλήνης, Κωνσταντινῆς, Σύρου-Ρόδου καὶ Μασσαλίας, Βηρυτοῦ, Λονδίνου κτλ.

Εἰσαγωγή 13.376

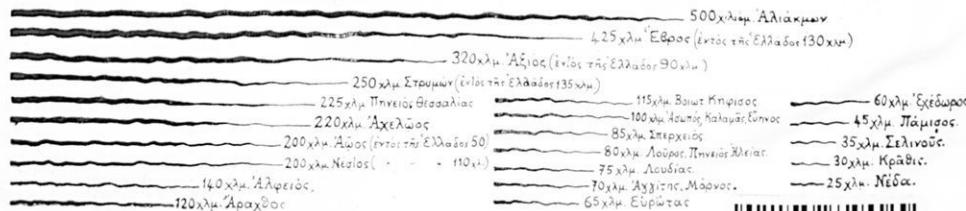
Ἑξαγωγή 6.785

1929

Νομοί, πληθυσμός, ἐπαρχίαι

1) Νομοί	Πληθυσμός	Ἑπαρχίαι		
2) Αἰτωλίας-Ακαρνανίας	225.000	6	19) Κυκλάδων	158.000
3) Ἀργολίδος-Κορινθίας	186.000	6	20) Λακωνίας	153.000
4) Ἀρκαδίας	181.070	4	21) Λαρίσης	270.000
5) Ἀρτας	54.000	1	22) Λασιθίου	71.000
6) Ἀττικῆς-Βοιωτίας	863.000	6	23) Λέσβου	166.000
7) Ἀχαΐας-Ἠλείδος	320.020	4	24) Μεσσηνίας	256.000
8) Δράμας	106.000	2	25) Πέλλης	95.000
9) Ἐβρου	125.500	5	26) Πρεβέζης	77.000
10) Εὐβοίας	162.500	4	27) Ρεθύμνης	71.000
11) Ζακύνθου	43.000	1	28) Ροδόπης	174.000
12) Ἡρακλείου	137.000	6	29) Σάμου	74.000
13) Θεσσαλονίκης	515.500	6	30) Σερρών	174.000
14) Ἰωαννίνων	196.000	6	31) Τρικκαίων	221.000
15) Καβάλλας	113.000	4	32) Φθιώτιδος-Φωκίδος	201.000
16) Κερκύρας	105.000	2	33) Φλωρίνης	127.500
17) Κεφαλληνίας	74.000	4	34) Χαλκιδικῆς	66.000
18) Κοζάνης	174.000	4	35) Χαλκίδος	113.080
			36) Χίου	80.500

Συγκριτικὸν μήκος τῶν κυριωτέρων ποταμῶν τῆς Ἑλλάδος.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἑκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

0020563921

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

ΣΤΕΛΙΟΥ ΑΛΟΓΙΖΟΥ — ΑΝΔΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗ

“ΟΛΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ”

Σειρά γεωγραφικών ατλάντων και γεωγραφικών αναγνώσμάτων
διά το μάθημα της Γεωγραφίας όλου του Κόσμου.

Α'. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΑΤΛΑΝΤΕΣ

I. **“Ελλάς”** εις μέγα σχήμα (21×30) διηρημένη εις 9 τεύχη. Κάθε τεύχος περιλαμβάνει: 1) Ένα ολοσέλιδον χάρτην πολύχρωμον μορφολογικόν. Τά βουνά των χαρτών είναι σχεδιασμένα κατά πρωτότυπον τρόπον, ούτως ὥστε νά φαίνονται ὡς ἀνάγλυφα. 2) Κείμενον περιέχον τήν Πολιτικήν, Φυσικήν καὶ Οἰκονομικήν γεωγραφίαν τῆς Χώρας. 3) Χαρακτηριστικάς εἰκόνας.

Τιμή κάθε τεύχους Δραχ. 3.—
Τιμή καὶ τῶν 9 τευχῶν δεμ. εἰς “Ατλάντα” > 30.—

II. **Αἱ Ἠπειροὶ** (πλὴν τῆς Εὐρώπης) διὰ τὴν Ε'. τάξιν. Διηρημέναι εἰς 7 τεύχη. Ἐκαστον τεύχος περιλαμβάνει: 1) Ὁλοσέλιδους χάρτας. 2) Γεωγραφίαν, Φυσικήν, Πολιτικήν καὶ Οἰκονομικήν. 3) Εἰκόνας χαρακτηριστικάς.

Τιμή ἑκάστου τεύχους Δραχ. 3.—
Τιμή καὶ τῶν 7 τευχῶν δεμ. εἰς “Ατλάντα” > 30.—

III. **Ἡ Εὐρώπη** διὰ τὴν ΣΤ'. τάξιν. Εἰς μέγα σχήμα (21×30). Διηρημένη εἰς 8 τεύχη. Κάθε τεύχος περιλαμβάνει: 1) Δύο ολοσέλιδους χάρτας μορφολογικοῦς. Ἐκαστος τῶν ὁποίων περιέχει ἓνα ἢ περισσότερα κράτη. 2) Κείμενον περιέχον τὴν Πολιτικήν, Φυσικήν καὶ Οἰκονομικήν γεωγραφίαν. 3) Χαρακτηριστικάς εἰκόνας.

Τιμή κάθε τεύχους Δραχ. 3.—
καὶ τῶν 8 τευχῶν δεμῶν εἰς “Ατλάντα” > 30.—

Ἡ Κρήνη. Εἰς μέγα σχήμα (21×30) με 5 χάρτας, κείμενον Φυσικῆς καὶ Πολιτικῆς γεωγραφίας καὶ χαρακτηριστικάς εἰκόνας.

Β'. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

1. «Πρῶτα Μαθήματα Γεωγραφίας». Διὰ τὴν Γ'. τάξιν Δραχ. 10.—
2. «Ἡ Ἑλλάς». Διὰ τὴν Δ'. τάξιν (ὅπο ἐκτύπων). > 12.50
3. «Ἡ Εὐρώπη». Διὰ τὴν Ε'. τάξιν. > 12.50
4. «Αἱ Ἠπειροὶ». Διὰ τὴν ΣΤ'. τάξιν.